דניאל פרסמי

המדבר עברית

דניאל פֶּרסקי

הַמְדַבֵּר עִבְרִית

ספר־שמוש לשיחה עברית בתרגום ליהודית־אשכנזית
עם קצור דקדוק

א האַנט־בוך פאַר׳ן העברעאישען געשפּרעך איבער־
זעצט אין אידיש מיט אַ קורצער גראַמאַטיק

ארויסגעגעבען פון דער
ציוניסטישער אָרגאַניזאַציאָן אין אַמעריקאַ

ניו־יאָרק, תרפ״א.

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2026

Copyright 1920 By
The Zionist Organization
Of America

אינהאַלט — תוכן

הקדמה — — — — — — — — — — — — — — — — V

אַ קורצע העברעאישע גראַמאַטיק — — — — — VII—XXXVI

די אויסשפּראַך — המבטא — — — — — — VII

דער אַקצענט — הנגינה — — — — — — — IX

דאָס געשלעכט — המין — — — — — — — XI

די מערצאָל — הרבים — — — — — — — XIII

די צוויצאָל — הרבוי הזוגי — — — — — XIV

די פאַרבינדונג — התכמיכות — — — — — XVI

דער באַשטימטער אַרטיקעל — הא הידיעה XIX

די בויגונג פון די הויפּטווערטער — נטית השמות — — — — — — — — — XX

דאָס אייגענשאַפטסוואָרט — התואר — — XXV

דאָס פּירוואָרט — שם הגוף — — — — — XXXII

ביים באַגעגענען זיך — בפגישה — — — — — 1 — 9

אין הויז — בבית — — — — — — — — — 9 — 39

אַ באַזוך — בקור — — — — — — — — — 9

אין דער פריה — בבוקר — — — — — — — — 12

אין אָוונט — בערב — — — — — — — — — 20

ביי נאַכט — בלילה — — — — — — — — — 22

אַ נייע וואוינונג — דירה חדשה — — — — — — 24

מעבל — רהיטים — — — — — — — — — — 33

הויז־ווירטשאַפט — משק הבית — — — — — — 36

אין דרויסען — בחוץ — — — — — — — — — 39—55

דער וועטער — מזג־האויר — — — — — — — 39

שניי — שלג — — — — — — — — — — — 43

אַ שפּאַציר — טיול — — — — — — — — — 45

אַ רייזע איבער'ן שטאַט — נסיעה בעיר — — — 49

גאַס־בילדער — מראות הרחוב — — — — — — 50

אויפ'ן לאַנד — בשדה — — — — — — — — — — — — 55—77
אַ בויער'ס הויז — בית אכר — — — — — — — — 55
אַ גאַרטען — גנה — — — — — — — — — — — — 59
אַ קאַלאַניע אין ארץ ישראל — מושבה בארץ ישראל 64
אַ פעלד — שדה — — — — — — — — — — — — 66
אַ שייער — גורן — — — — — — — — — — — — 68
אַ מיהל — טחנה — — — — — — — — — — — — 69
אַ פרוכט־גאַרטען — גן־פרי — — — — — — — — 70
א ווינגאַרטען — כרם — — — — — — — — — — 73
אַ באַיאַרע — פרדס — — — — — — — — — — — 75
אין דער נאַטור — בטבע — — — — — — — — — 77—86
וועגען בויער־ארבייט — על אכרות — — — — — 78
אַ וואלד — יער — — — — — — — — — — — — 81
אַ בארג — הר — — — — — — — — — — — — 82
אַ טייך — נהר — — — — — — — — — — — — 83
באַדען זיך — התרחצות — — — — — — — — — 83
אין וועג — בדרך — — — — — — — — — — — — 86—95
פאַרבאַריטונגען — הכנות — — — — — — — — 86
אַ וואַקזאל — בית הנתיבות — — — — — — — — 88
אין צוג — ברכבת — — — — — — — — — — — 91
איז האַטעל — במלון — — — — — — — — — — 95 — 99
אויפ'ן ים — בים — — — — — — — — — — — — 99 — 106
אויפ'ן בערג — בחוף — — — — — — — — — — 104
ביי דער אַרבייט — בעבודה — — — — — — — — 106—119
אין האַנדעל — במסחר — — — — — — — — — — 119—133
איז פאַראיין — באגודה — — — — — — — — — 134—162
א צוזאמענפאַהר — ועידה — — — — — — — — 158
קליידונג — בהלבשה — — — — — — — — — — 162—171
עסען — באכילה — — — — — — — — — — — — 171—183

הקדמה

„המדבר עברית" הוא הנסיון הראשון לתת ביד העם ספר שמושי לצרכי הדבור העברי בענינים היותר שכיחים של חיי יום יום. הצורך בספר כזה, שחסרונו מורגש ודוחק בארצות הגלות משקמה שפתנו לתחיה בדבור־פה, גבר עכשיו ביותר עם התחלת ההגירה המתמדת לארץ־ישראל, כשהעולים חייבים להתכונן ולהתכשר בשיחה עברית קודם עליתם ולאחריה. זהו ס פ ר־ת מ י ד הנועד לשמוש ולעיון בשביל אותם שקנו להם קצת ידיעה בלשוננו והם רוצים להשגירה על פיהם. תכנו, שהוא מקורי כולו, מכוון לתנאי המציאות שלנו בכלל והפרק „בשדה" — לשל ארצנו בפרט. הוא כולל ר א ש י פרקים בכל מקצוע ומקצוע, מה שעיקר ורגיל בו עם המלים והבטויים הדרושים (חוץ מן הפרק „באגודה", שבו נכנסה הטרמינולוגיה ה ש ל מ ה בנדון זה מפני גודל נחיצותה באספותינו העבריות, שתעתועי הלשון מרובים בהן כל־כך), ומבחינה זו הוא משמש גם מעין מ ל ו ן מקצועי מסודר לפי הסוגים. ואולם אם יבוא מי שיטען, כי זה חסר וזה קצר, הריהו שוכח שאם כך א י ן ל ד ב ר ס ו ף: לא יצויר, כי הספר ימצה באיזה ענין שהוא כ ל מה שעתיד להתרחש ולעלות על דעת אדם בזמן מן הזמנים. אלא מה תפקיד ספר כשלנו? להראות דוגמה כיצד שפה זו מתבטאת וכיצד רוחה מתגלית בחומר־המלים שלה ובאפני־דבורה המיוחדים, להבליט את השרשי והגזעי שבה ולרמוז מתוכו על כמה אפשרויות ה מ ת ב ק ש ו ת מ א ל י ה ן, וחזקה על הקורא והמעיין שיהיו נרמזים ויבינו דבר מתוך דבר, מלה מתוך מלה, ניב מתוך ניב. הצמצום והוראת הדרך — זהו שבחו של ספר־שיחות.

ואשר לסגנון הספר, הנהו אֲמנם פשוט וטבעי ומחוסר צורות דקדוקיות קשות לדבור (כגון כנויי הפעול ורפיון בכפ"ת בראשית המלים), אבל עם זה גם ע ב ר י המבוע באפיה העצמי של לשוננו, ומצד זה אין להתיר שום ותור לשם „קלות" מדומת. בכל אומה ולשון דוקא הסגנון ההמוני ביותר ה ו א ה ס ג נ ו ן ה מ ק ו ר י ו ה ס ג ו ל י ב י ו ת ר, כידוע. החזיון הזה עתיד לבוא גם בשפתנו וחובתנו לקרבו ולדחוק את שעתו. ומפני הטעם האמור נכנס בלשון ספרי ובדקדוק הנספח רק מה ש ק ב ו ע ו מ ק ו ב ל ב ז מ ן ח ז ה והורחקו כל רופף וספק וסברות פרטיות, ו מ ש ל ה מ ח ב ר א י ן א ף ח ד ו ש מ ל ה א ח ת. ואם כי זה ספר עממי בעצם, בכל זאת ימצאו בו חפץ גם היודעים בגלל הרבה מלים ודרכי־דבור שאינם חוותים ביותר. כי סוף־סוף ספר־שיחות בעברית, שפה חיה ולא־חיה, שונה מחבריו בלועזית: במקום שהללו מציינים ועובדה כ מ ו - ש ה י א בחיים ונותנים את המטבעות העוברות לדבור, — הנה שלנו ממילא חייב לתת לא רק את חיש והחריף המעט, אלא ביותר את ה ר א ו י ו ה כ ש ר, ומכלל את ש א י נ ו ראוי ו א י נ ו כשר, להתקבל על דבור העם, הואיל ו ל א נסתיימו עדיין דפוסי השיחה העברית ורק הספרים משפיעים עליה וקובעים לה צביון ודמות.

וכאן מקום לתעיר, כי ביודעים ובלא־יודעים נשתרבבו לספר שבושים ופגימות, ותקותי לתקנם במהדורות הבאות, שבהן יבוא גם הטוב שבהערותיהם והצעותיהם של הנוגעים בדבר. ספר כזה עשוי להתפתח ולהשתלם עם שפתנו שבכתב ושבעל־פה. כמו־כן תודתי נתונה למר י. שוואַרץ שסייע לי בתרגום רוב השיחות לזרגונית, וביחוד אני מחזיק טובה לחברי עמנואל ניומאן, מנהל מחלקת החנוך של ההסתדרות הציונית באמריקה, שתרגם בכשרון את הספר לאנגלית ועסק בהוצאתו לאור.

המחבר.

אַ קורצע העברעאישע גראַמאַטיק

1. די אויסשפּראַך – הַמְבָטָא.

ווי אלע לעבעדיגע שפּראכען, אזוי ווערט אויך העברעאיש אויסגעשפּראכען אין מויל פון פאלק אויף עטליכע אופנים.

דערהויפּט זיינען באַקאַנט די וויכטיגסטע צוויי אויס-שפּראכען, וואס ווערען גערופען: הַמְבָטָא הַפְּרַדִי (די שפּאַנישע אויסשפּראַך) און הַמְבָטָא הָאַשְׁכְּנַזִי (די דייטשע אויסשפּראַך).

דער אופן, ווי אזוי מיר, אידיש שפּרעכענדע, רעדען ארויס די אותיות און די נקורות, הייסט: הַמְבָטָא הָאַשְׁכְּנַזִי.

די ספרד'ישע אויסשפּראַך אינטערשיידט זיך פון דער אשכנז'ישער אויסשפּראַך מיט די פאלגענדע פּיער ענדערונגען:

א) דער חוֹלָם ווערט ארויסגעזאגט ווי אָ קָמַץ (ז) אזוי ווי אין די ווערטער: שטאָט, זאָג; למשל: קוֹל (אַנשטאָט: קוֹל), חֹדֶשׁ (אַנשטאָט: חֹדֶשׁ), יוֹם טוֹב (אַנשטאָט: יוֹם טוֹב), צִיּוֹנִי (אַנשטאָט: צִיּוֹנִי), כֹּחַ (אַנשטאָט: כֹּחַ).

ב) דער קָמַץ גָּדוֹל ווערט ארויסגעזאגט ווי אַ פַּתַח (_) אזוי ווי אין די ווערטער: קלאַנג, שטאַרק; למשל: שָׁלוֹם (אַנשטאָט: שָׁלוֹם), נַעֲרָה (אַנשטאָט: נַעֲרָה), אֶפְשָׁר (אַנשטאָט: אֶפְשָׁר), אֶבֶל (אַנשטאָט: אֶבֶל), אַב (אַנשטאָט: אָב)

ג) דער צֵירֶה ווערט אַרויסגעזאָגט ווי א סֶגוֹל (ֶ:) אַזוי ווי אין די ווערטער: שלעכט, בעט; למשל: חֶן (אָנשטאָט: חֵן), כֶּן (אָנשטאָט: כֵּן), הֶנֶּ֫ה (אָנשטאָט: הֵנֵּה), יִשְׂרַאֶ֫ל (אָנשטאָט: יִשְׂרָאֵל), שֶׁמֶ֫ר (אָנשטאָט: שׁוֹמֵר).

ד) דער אות תָּו (ת) ווערט אַרויסגעזאָגט פונקט ווי אַ תָּו (ת) אַזוי ווי אין די ווערטער: טאַטע, טוט; למשל: זָאת (אָנשטאָט: זאת), לְהִתְרָאוֹת (אָנשטאָט: לְהִתְרָאוֹת), נְעָרוֹת (אָנשטאָט: נְעָרוֹת), קָנִ֫יתִי (אָנשטאָט: קָנִיתִי), בַּ֫יִת (אָנשטאָט: בַּיִת).

אָנמערקונג: דער קָמַץ קָטָן, דאָס הייסט: אַ קָמַץ צוזאַמען מיט אַן אות נאָך זיך ווּאָס ווערען אַרויסגערעדט אין איין זילבּע אָהן דעם אַקצענט (ד:), ענדערט זיך ניט אויף דער ספרד'ישער אויסשפּראַך; למשל: חָכְמָ֫ה (אָנשטאָט: חָכְמָה), אָזְנָ֫יו (אָנשטאָט: אָזְנָיו), חָדָ֫שׁ (אָנשטאָט: חָדָשׁ), כְּתָנְתִּ֫נוּ (אָנשטאָט: כְּתָנְתִּנוּ), מָשְׁלַ֫ךְ (אָנשטאָט: מָשְׁלָךְ).

אַזוי, למשל, ווערען געלייענט און גערעדט אויפֿן מבטא הספרדי די פאָלגענדע זאַצען: בְּרֵאשִׁ֫ית בָּרָ֫א אֱלֹהִ֫ים אֵת הַשָּׁמַ֫יִם וְאֵת הָאָ֫רֶץ (אָנשטאָט: בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ), הַ֫יּוֹם אַכְלְתִּי עֲנָבִ֫ים (אָנשטאָט: הַיּוֹם אָכַלְתִּי עֲנָבִים), תֶּל־אָבִ֫יב יָפָ֫ה מְאֹד (אָנשטאָט: תֶּל־אָבִיב יָפֶה

מְאד), אֵין אִישׁ בַּבַּ֫יִת (אַנשטאַט: אֵין אִישׁ בַּבַּיִת), לְךָ אֶל הֶחָנ֫וּת וּקְנֵה סְפָרִ֫יוֹת! (אַנשטאַט: לֵךְ אֶל הֶחָנוּת וּקְנֵה סְפָרִיוֹת!).

דער מְבְטָא הַפְּפַרְדִי, וועלכער צייכענט זיך אויס מיט זיין שעהנעם קלאַנג און ריכטיגען אַקצענט, איז אַנגענומען אין גאַנץ ארץ־ישראל און פֿאַרשפּרייט זיך אויך אין די גלות־לענדער.

2. דער אַקצענט — הַנְּגִינָה.

דער אַקצענט אין העברעאיש קומט אויף איינעם פון די צוויי אופנים:

א) אַדער אויף דער לעצטער זילבע (הַבָּרָה) פון וועדטער, למשל: יָקָ֫ר, חֲתֻנָּ֫ה, סְפָרִ֫ים יְלָדִ֫ות, רַחֲמָנ֫וּת, שׁוֹמֵ֫ר, שָׂדֶ֫ה, פָּרָ֫ת, זָכָ֫ר֫וֹן, כָּתַ֫ב, תִּשְׁבִּ֫י, עָשִׁ֫יר, פַּרְדֵּ֫ס, אָמְרָ֫ה, הָלְכ֫וּ, קָנִ֫יתָ֫ם, מְדַבְּרִ֫ים, אוֹכְלִ֫ות, קְרָא֫וּ! אֲלַמֵּ֫ד, יִפְתַּח֫וּ.

ב) אַדער אויף דער פֿאַרלעצטער זילבע פון וועדטער, למשל: סֵ֫פֶר, כּוֹתֶ֫בֶת, כֶּ֫לֶב, חֲדָ֫שׁ, יַ֫עַר, פּוֹתֵ֫חַת, הָלַ֫כְתִּי, יָשַׁ֫בְתָּ, רָאִ֫ינוּ, תִּדַּ֫עְנָה, לִ֫כְנָה! בַּ֫יִת, קַדַּ֫חַת, אָזְנַ֫יִם, שָׁמַ֫יִם, הִגְדִּ֫ילוּ, הִבְדִּ֫ילָה, תַּשְׁלִ֫יכִי.

אין די מעהרסטע וועדטער קומט דער אַקצענט אויף דער לעצטער זילבע.

אין די פֿאַלגענדע וועדטער קומט דער אַקצענט אויף דער פֿאַרלעצטער זילבע.

א) וועז די לעצטע נקודה פון די שטאַם־בוכ-

שטאבען (אוֹתִיּוֹת הַשֹּׁרֶשׁ) איז אַ חיריק קָטָן, דאָס הייסט: אַ חִירִיק אַליין אָהן אַ יוד נאָך זיך (.), אַ סֶגוֹל (ֶ:) אָדער אַ פַּתַח (ַ_); למשל: עַ׳יִן, מַ׳יִם, יָדַ׳יִם, אוֹפַּנַ׳יִם, בֶּ׳גֶד, אוֹמֶ׳רֶת, מִסְגֶּ׳רֶת, עֶ׳סֶק, א׳וֶ׳ן, מָ׳וֶת, כ׳חַ, שׁוֹמֵ׳עַ, גָּב׳הַ, ת׳אַר, מֶ׳צַח, יוֹדֵ׳עַ, רֵ׳יחַ, פֶּ׳קֶ׳חַ, אָבַטֵ׳יחַ, מַגִּ׳יעַ, מַתְמִ׳יהַ, ר׳וּחַ, שָׁל׳וּחַ, נַ׳עַר, שׁוֹלַ׳חַת, מְגַבַּ׳עַת, פֶּ׳רַח, רָ׳גַע.

ב) וועַן צום סוף וואָרט קומט אָ קָמַץ הֵא (ָה) וואָס האָט די באַדייטונג צו, למשל: צִ׳יוֹנָה (קיין ציון), אַ׳רְצָה יִשְׂרָאֵל (קיין ארץ־ישראל), לוֹנְדַ׳וֹנָה (קיין לאָנדאָן), יְרוּשָׁלַ׳יְמָה (קיין ירושלים), הַבַּ׳יְתָה (אהיים).

ג) אין די וועַרטער: לָ׳מָּה, לַ׳יְלָה, הֵ׳מָּה, הֵ׳נָּה, שֶׁ׳מָּה, אָ׳נָה, אֵ׳לֶּה, אֵ׳לּוּ, הֲלָ׳לוּ, אָ׳נָא, כָּ׳כָה, מַא׳וּמָה, הַ׳לְאָה, חִלְ׳יָלָה, פְּנִ׳ימָה, מַ׳עְלָה (לְמַ׳עְלָה), מַ׳טָּה (לְמַ׳טָּה).

ד) וועַן צום סוף וואָרט קומט אַ חיריק גדול, דאָס הייסט: אַ חיריק מיט אַ יוד (ִי), און די פאָרלעצטע נקודה איז אַ חולם (ֹ), אַ צירה (ֵ.) אָדער אַ סגול (ֶ:); למשל: א׳פִּי, י׳פִּי, חֵ׳צִי, פֶּ׳תִי, מֶ׳שִׁי.

ה) וועַן די וועַרטער ענדיגען זיך מיט די סאָפיקסען (כִּנּוּיִים): ־נוּ (בֵּ׳יתֵ׳נוּ, בַּתְּ׳ינוּ, אָמַ׳רְנוּ), ־יךָ (בַּתְּ׳יךָ), ־יךְ (אָבִ׳יךְ), ־יךָ (בַּתַּ׳יךְ), ־יהָ (בַּתְּ׳יהָ), ־תִּי (אָמַ׳רְתִּי), ־תִּי (קָנִ׳יתִי, מָצָ׳אתִי), ־תָּ (אָמַ׳רְתָּ), ־תָּ (קָנִ׳יתָ, מָצָ׳אתָ), ־נָה (תֹּאמַ׳רְנָה, אֱמ׳רְנָה!).

ו) אין אַ סך צייטווערטער (פְּעָלִים) וואָס ענדיגען זיך אויך מיט די סאָפיקסען: יָ. הָ, וּ; למשל: ק׳וּמִי! תָּק׳וּמִי, ס׳בִּי! תָּס׳בִּי, הַבְהִ׳ילִי! תַּבְהִ׳ילִי, שָׂ׳בָה, סַ׳בָּה, הִגְהִ׳ילָה, שָׂ׳בוּ, סַ׳בוּ, ש׳וּבוּ! ס׳בּוּ! הַשְׁפִּ׳יעוּ! יָש׳וּבוּ, יָס׳בּוּ, יַשְׁמִ׳יעוּ, תָּד וּנוּ, תָּס׳בּוּ, תַּגְהִ׳ילוּ.

אָנמערקונגען. אויב נאָך דער לעצטער נקודה סְגוֹל (ֶ:) אין אַ וואָרט קומט אַ הֵא (ה), דאָן שטעהט דער אַקצענט אויף דער לעצטער זילבע; למשל: אוֹפֶ׳ה, רוֹעֶ׳ה, מוֹרֶ׳ה, שָׂדֶ׳ה, יָפֶ׳ה, מְקֹנֶ׳ה, מַטֶּ׳ה.

אין פאַלגענדע וועדטער, צוליב פארשידענע סבות, קומט דער אַקצענט אויף דער לעצטער זילבע: וַהַ׳אי, מָתַ׳י, אַחַ׳ד, אַחַ׳ר, אַחַ׳ת, כּוֹבַ׳ע, מוֹרַ׳ג, אוֹפַ׳ן, גַּלְגַּ׳ל, בַּרְזֶ׳ל, אוּלַ׳י.

3. דאָם געשלעכט — הַמִּין.

אַלע הויפטווערטער (שְׁמוֹת עֶצֶם) אויף העברעאיש ווערען אַיינגעטיילט אין צוויי געשלעכטער (מִינִים): דאָם מענליכע געשלעכט (מִין זָכָר) און דאָם ווייבליכע געשלעכט (מִין נְקֵבָה).

קיין זאכליכע (נייטראַלע) געשלעכט איז אין העברעאיש ניטאָ.

צום ווייבליכען געשלעכט געהערען:

א) די הויפטווערטער, וועלכע באַדייטען נעגענשטאַנדע

וואָס זיינען פון דער נאַטור אויס ווייבליך; למשל: אֵם, בַּת, אַלְמָנָה, כַּלָּה, תַּרְנְגֹלֶת, עֵז, צִפּוֹר, צְפַרְדֵּעַ.

ב) דער גרעסטער טייל נעמען פון גלידער, למשל: יָד, רֶגֶל, אֶצְבַּע, לָשׁוֹן, שֵׁן, בֶּטֶן, עֶצֶם, יָמִין.

ג) די הויפטווערטער, וועלכע ענדיגען זיך אויף ָה און ־ת; למשל: מְנוֹרָה, מִטָּה, עֲשָׂשִׂית, דֶּלֶת, אַחְדוּת, שַׁבָּת, טַבַּעַת, עֵת.

ד) די נעמען פון שטעט און לענדער, למשל: צִיּוֹן, יְרוּשָׁלַיִם, לוֹנְדוֹן, תֵּל־חַי, אַשְׁכְּנַז (דייטשלאַנד), עִיר, אֶרֶץ.

ה) די פאַלגענדע הויפטווערטער: אֶבֶן, אוֹת (א בוכשטאַב), אֵשׁ, בְּאֵר, גֶּדֶר, גֶּפֶן, גֶּרֶן, דְּיוֹ, דֶּרֶךְ, חָצֵר, חֶרֶב, טֶבַע (די נאַטור אין אַלגעמיין), יָתֵד, כְּפָר, כּוֹס, מַחַט, מַטְבֵּעַ, נַעַל, נֶפֶשׁ, עֶרֶשׂ, פַּעַם, רוּחַ, שֶׁמֶשׁ, תַּעַר.

צום מענליכען געשלעכט געהערן:

א) די הויפטווערטער, וועלכע באַדייטען געגענשטאַנדען וואָס זיינען פון דער נאַטור אויס מענליך; למשל: אָב, אָח, חָתָן, אַלְמָן, תַּיִשׁ, דּוֹב, כֶּלֶב.

ב) די הויפטווערטער, וועלכע ענדיגען זיך אויף ֶה; למשל: שָׂדֶה, מַעֲשֶׂה, מַרְאֶה, מִשְׁתֶּה, קָפֶה.

ג) פאַלגענדע הויפטווערטער: בַּיִת, זַיִת, לַיְלָה, מָוֶת.

ד) אַלע הויפטווערטער, וועלכע געהערן נישט צום ווייבליכען געשלעכט; למשל: דָּבָר, כִּפָּא, אֲבַטִּיחַ, בֶּגֶד, זְכָרוֹן, מִלָּקָחַיִם.

4. די מעהרצאָל – הָרַבִּים.

דער מעהרצאָל ווערט געבילדעט פון דער איינצאָל (יָחִיד) אויף די פאָלגענדע אופנים:

א) אין די הויפטווערטער פון מענליכען געשלעכט גיט מען צו צו דער איינצאָל די ענדונג ־ִים, למשל: בֵּן—בָּנִים, קַבְּצָן—קַבְּצָנִים, חָמוֹר—חֲמוֹרִים, פַּטִּישׁ—פַּטִּישִׁים, גַּנָּב—גַּנָּבִים.

ב) אין די הויפטווערטער פון ווייבליכען געשלעכט גיט מען צו צו דער איינצאָל די ענדונג ־וֹת, למשל: צָרָה—צָרוֹת, מִטָּה—מִטּוֹת, עֲשָׁשִׁית—עֲשָׁשִׁיוֹת, הוֹצָאָה—הוֹצָאוֹת, טָעוּת—טָעֻיוֹת, אָחוֹת—אֲחָיוֹת, אֵם—אִמּוֹת.

דאָס רוב הויפטווערטער פאַרענדערען זייערע נקודות אין מעהרצאָל, למשל: בֵּן—בָּנִים, יוֹם—יָמִים, אִישׁ—אֲנָשִׁים, עָם—עַמִּים, כֶּלֶב—כְּלָבִים, וַעַד—וְעָדִים, חֹדֶשׁ—חֳדָשִׁים, צֹרֶךְ—צְרָכִים, בַּיִת—בָּתִּים, שָׂכֵן—שְׁכֵנִים, פֶּרַח—פְּרָחִים, מַעֲשֶׂה—מַעֲשִׂים, זִכָּרוֹן—זִכְרוֹנוֹת, שִׂמְחָה—שְׂמָחוֹת, טַעֲנָה—טְעָנוֹת, טַבַּעַת—טַבָּעוֹת, בַּת—בָּנוֹת.

אויסנאַהמען.

א) די פאָלגענדע הויפטווערטער פון מענליכען געשלעכט נעהמען אָן אין דער מעהרצאָל די ענדונג ־וֹת: אָב—אָבוֹת, אוֹצָר—אוֹצָרוֹת, אִילָן—אִילָנוֹת, אָסוֹן—אֲסוֹנוֹת, אָרוֹן—אֲרוֹנוֹת, בּוֹר—בּוֹרוֹת, גַּג—גַּגּוֹת, דּוֹר—דּוֹרוֹת, זוּג—זוּגוֹת, זִכָּרוֹן—זִכְרוֹנוֹת,

זַנָב—זְנָבוֹת, חוֹב—חוֹבוֹת, חָזָיוֹן—חֲזִיוֹנוֹת, חֲלוֹם—חֲלוֹמוֹת, חֻסְרוֹן—
חֲסְרוֹנוֹת, חֶשְׁבּוֹן—חֶשְׁבּוֹנוֹת, יְסוֹד—יְסוֹדוֹת, יֶרֶק—יְרָקוֹת, כֹּחַ—
כֹּחוֹת, כְּנוֹר—כְּנוֹרוֹת, כְּפֶא—כִּסְאוֹת, לֵב—לְבָבוֹת, לוּחַ—לוּחוֹת,
לַיְלָה—לֵילוֹת, מַזְלֵג—מִזְלָגוֹת, מֹחַ—מוֹחוֹת, מָחוֹל—מְחוֹלוֹת, מַסְרֵק—
מַסְרֵקוֹת, מַפְתֵּחַ—מַפְתְּחוֹת, מָקוֹם—מְקוֹמוֹת, מַקֵל—מַקְלוֹת, מִקְצַע—
מִקְצוֹעוֹת, מַרְאֶה—מַרְאוֹת, נֵיר—נֵירוֹת, נִסָיוֹן—נִסְיוֹנוֹת, נִצָחוֹן—
נִצְחוֹנוֹת, נֵר—נֵרוֹת, סוֹד—סוֹדוֹת, סַפָק—סְפֵקוֹת, עוֹר—עוֹרוֹת,
פֶּה—פִּיוֹת, פְּרִי—פֵּרוֹת, צְרוֹר—צְרוֹרוֹת, קוֹל—קוֹלוֹת, קִיר—קִירוֹת,
קָרְבָּן—קָרְבָּנוֹת, קֶרֶן—קְרוֹנוֹת, רְחוֹב—רְחוֹבוֹת, רַעְיוֹן—רַעְיוֹנוֹת,
שָׁבוּעַ—שָׁבוּעוֹת, שָׂדֶה—שָׂדוֹת, שְׁטָר—שְׁטָרוֹת, שֻׁלְחָן—שֻׁלְחָנוֹת,
שֵׁם—שֵׁמוֹת, תִּינוֹק—תִּינוֹקוֹת.

ב) די פאַלגענדע הויפטווערטער פון ווייבליכען געשלעכט
נעהמען אַן אין דער מעהרצאָל די ענדונג ־ִים: אִשָׁה—נָשִׁים,
בֵּיצָה—בֵּיצִים, גַּחֶלֶת—גֶּחָלִים, דְּבוֹרָה—דְּבוֹרִים, חִטָּה—חִטִּים,
יוֹנָה—יוֹנִים, לְבֵנָה—לְבֵנִים, מִלָּה—מִלִּים, נִמְלָה—נְמָלִים, עֲדָשָׁה—
עֲדָשִׁים, פְּנִינָה—פְּנִינִים, רֶפֶת—רְפָתִים, שִׁבֹּלֶת—שִׁבֳּלִים, שָׁנָה—
שָׁנִים, שְׂעָרָה—שְׂעָרִים, תְּאֵנָה—תְּאֵנִים, אֶבֶן—אֲבָנִים, גֶּפֶן—גְּפָנִים,
דֶּרֶךְ—דְּרָכִים, מַחַט—מְחָטִים, נַעַל—נְעָלִים, עֵז—עִזִּים, עִיר—עָרִים,
פַּעַם—פְּעָמִים, צִפּוֹר—צִפֳּרִים, צְפַרְדֵּעַ—צְפַרְדְּעִים, תַּעַר—תְּעָרִים.

5 די צווייצאָל—הָרְבּוּי הַזּוּגִי.

אויסער די געוועהנליכע מעהרצאָל, פאַרמאָגט די העברע-

אישע שפּראַך אויך אַ באַזונדערע צווייצאָל, וועלכע ווערט גע-
בילדעט פון דער איינצאָל דורך צושטעלען די ענדונג ־ַיִם.

די צווייצאָל ווערט געברויכט אין די פאָלגענדע אופנים:

א) ווען די געגענשטאַנדען זיינען פון דער נאַטור אויס
אַ פּאָר, למשל: יָד—יָדַיִם, שֵׁן—שְׁנַיִם, שָׂפָה—שְׂפָתַיִם, לְחִי—
לְחָיַיִם.

ב) ווען די געגענשטאַנדען זיינען געמאַכט פון צווי גלייכע
טיילען, למשל: רֵחַיִם, מִסְפָּרַיִם, מִשְׁקְפַיִם, אוֹפַנַיִם, כְּפָלַיִם
(דאָפּעל).

ג) ווען אַ געגענשטאַנד, וואָס מע איז געוועהנט צו צייַלען,
ווערט געצייַלט צוויי; למשל: אַמָּה—אַמָּתַיִם (צוויי איילען),
פַּעַם—פַּעֲמַיִם (צוויי מאָל), שָׁעָה—שְׁעָתַיִם (צוויי שטונדען), יוֹם—
יוֹמַיִם, שָׁבוּעַ—שְׁבוּעַיִם, חֹדֶשׁ—חָדְשַׁיִם, שָׁנָה—שְׁנָתַיִם, מֵאָה—
מָאתַיִם, אֶלֶף—אַלְפַּיִם, דְּלִי—דָּלְיַיִם (צוויי עמערס), דֶּלֶת—דְּלָתַיִם
(צוויי טירען).

די געגענשטאַנדען, וועלכע זיינען פון דער נאַטור אויס
אַ פּאָר אָדער זיינען געמאַכט פון צווי גלייכע טיילען, האָבען
ניט קיין מעהרצאָל און ווערען געברויכט אין דער צווייצאָל
אפילו ווען זיי זיינען מעהרער פון צוויי; למשל: עֶשֶׂר יָדַיִם,
שֵׁשׁ כְּנָפַיִם, חֲמִשָּׁה מאָזְנַיִם, שְׁלֹשָׁה אוֹפַנַיִם, מִשְׁקְפַיִם רַבִּים.

ווען מע צייַלט אַ געגענשטאַנד צוויי, קען מען אויך

אַרויסלאָזען די צווייצאָל און זאָגען אויפֿן געוועהנליכען אופן:
שְׁתֵּי אַמּוֹת, שְׁתֵּי פְּעָמִים, שְׁתֵּי שָׁעוֹת, שְׁנֵי יָמִים, שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, שְׁנֵי חֳדָשִׁים, שְׁתֵּי שָׁנִים, שְׁתֵּי מֵאוֹת, שְׁנֵי אֲלָפִים, שְׁנֵי דְּלָיִים, שְׁתֵּי דְּלָתוֹת.

אַנמערקונג. די הויפּטווערטער שָׁמַיִם, מַיִם, צָהֳרַיִם האָבען די צווייצאָל ענדונג אָהן קיין באַזונדערע באַדייטונג.

6. די פאַרבינדונג — הַסְּמִיכוּת.

וועז צוויי וועדטער געהערען אָן איינע צו די אַנדערע אויף וועלכען עס איז אופן, דאַן וועדען זיי פאַרבונדען צוזאַמען.

דאָס וואָרט, וועלכע העגגט אָפּ און וועדט ערקלערט פון דעם צווייטען וואָרט, קומט צועדשט; למשל: סֵפֶר תּוֹרָה (דאָס בוך פון דער תּורה), כּוֹס חֶלָב (א גלאָז מילך), אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (דאָס לאַנד פון ישׂראל), צָרוֹת הַכְּלָל.

דאָס רוב פאַרענדערט זיך דאָס ערשטע אָפּהענגיגע וואָרט אין דער פאַרבינדונג.

די פאַרענדערונג קומט פאָר אין די פאָלגענדע אופנים:

א) וועז דאָס וואָרט ענדיגט זיך אין איינצאָל מיט דער וויבליכער ענדונג ָה, דאַן פאַלט אַרויס די דאָזיגע ענדונג און אָנשטאָט דעם קומט ַת אוז אַמאָל—ֶת; למשל: תּוֹרָה—תּוֹרַת מֹשֶׁה (משה׳ס תּורה), דְּאָגָה—דַּאֲגַת הַפְּרָנְסָה (זאָרג פאַר פּרנסה), תִּקְוָה—תִּקְוַת הַמֵּתִים (דאָס אויפלעבען פון די טויטע), אִשָּׁה—

אֵשֶׁת אִישׁ (א ווייב פון א מאן), מַפָּלָה—מַפֶּלֶת הָמָן (המנ׳ס מפלה).

ב) ווען דאָס וואָרט ענדיגט זיך אין מעהרצאָל אָדער אין צווייצאָל מיט די ענדונגען יִם יֵם, דאַן פאַלט אַרויס דער לעצטער אות ם און אָנשטאָט דעם קומט יְ; למשל: בָּנִים—בְּנֵי אַבְרָהָם (די קינדער פון אברהם = אברהמ׳ס קינדער), מוֹצָאִים—מוֹצָאֵי שַׁבָּת (דאָס אַוועקגעהן פון שבת = שבת־צו־נאכט), יָדַיִם—יְדֵי עֲשָׂו (עשו׳ס הענט), מִכְנָסַיִם—מִכְנְסֵי בַּד (לַייוועַנטענע הויזען).

ג) אין אַנדערע פאַלען ווערען נאָר די נקודות אַליין פאַרענדערט, למשל: בַּיִת—בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (די היילינע הויז), לָשׁוֹן—לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ (די היילינע שפּראַך), שָׂלִיחַ—שְׁלִיחַ צִבּוּר (דער גע־שיקטער פון גענמיינדע = א חזן), מוֹשָׁבוֹת—מוֹשְׁבוֹת יְהוּדָה (די קאָלאָניעס פון יהודה), מַעֲשֶׂה—מַעֲשֵׂה סוֹחֵר (:עשעפטסמעסיג).

אָנמערקונג. די הויפּטווערטער אָב, אָח, פֶּה נעהמען אָן אין דער פאַרבינדונג די פאָרם אֲבִי־, אֲחִי־, פִּי־; למשל: אֲבִי הַחָתָן (דעם חתנ׳ס פאָטער), אֲחִי הַכַּלָּה (דער כלה׳ס ברודער), פִּי הָאָתוֹן (דעם אייזעל׳ס מויל).

ווען עס רעדט זיך ווענען צוואַמענגעבונדענע ווערטער אָלס א גאַנצע זאַך, דאַן קומען דאָס געשלעכט און דער מעהרצאָל אויף דעם ערשטען אָפּהענגיגען וואָרט;

למשל: בֵּית כְּנֶסֶת—בָּתֵּי כְּנֶסֶת (שוהלען), חוֹבֵב צִיּוֹן—חוֹבְבֵי צִיּוֹן (ליבהאָבערס פון ציון), חַג הַחֲנֻכָּה (דער יום טוב חנוכה)—זיינען מענליך; מַכַּת רָצַח—מַכּוֹת רָצַח (מערדערליכע קלעפּ), מְכוֹנַת דַּיִשׁ—מְכוֹנוֹת דַּיִשׁ (דרעש־מאשינען), חֲנֻכַּת הַבַּיִת—זיינען וויבליך.

דאָס ערשטע אָפּהענגיגע וואָרט קען זיך אויך פאַרבינדען מיט צוויי אָדער מעהר וועדטער, למשל: כֵּלִים—כְּלֵי זָהָב וְכֶסֶף (גאָלדענע און זילבערנע כלים); בָּנִים—בְּנֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב (די קינדער פון אברהם, יצחק און יעקב); אֶרֶץ—אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן (אַ לאַנד פון וויץ און גערשטען און וויינשטאָקען און פייגען און מילגרוימען).

מע קען אויך אַרויסלאָזען אינגאַנצען די דירעקטע פאַר־בינדונג און אָנשטאָט דעם פאַרבינדען די וועדטער מיט דעם וואָרט שֶׁל (פון); למשל: שׁוֹפָר שֶׁל מָשִׁיחַ (דער שופר פון משיח'ן. — אָנשטאָט אין דער דירעקטער פאַרבינדונג: שׁוֹפַר מָשִׁיחַ), הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח (די הגדה פון פסח.— אָנשטאָט אין דער דירעקטער פאַרבינדונג: הַגָּדַת פֶּסַח), חַיִּים שֶׁל עֹשֶׁר וְכָבוֹד (אַ לעבען פון רייכקייט און כבוד.— אָנשטאָט אין דער דירעקטער פאַרבינדונג: חַיֵּי עֹשֶׁר וְכָבוֹד).

אַזאַ אומדירעקטע פאַרבינדונג מיט דער הילף פון דעם וואָרט שֶׁל פאַרשפּאַרט אינגאַנצען די אומענדע־

רונגען אין אותיות און נקודות און איז דערפאר זעהר נאַנגבאַר אין רעדען.

דערהויפט ווערט געברויכט די אומדירעקטע פאַרבינדונג ווען אָנשטאָט דעם ערשטען אָפּהענגיגען וואָרט קומען צוויי אָדער מעהר ווערטער, למשל: הַמּוֹרֶה, הָרוֹפֵא וְהָרוֹקֵחַ שֶׁל הַמּוֹשָׁבָה (דער לעהרער, דער דאָקטאָר און דער אַפּטייקער פון דער קאָלאָניע), בְּגָדִים וּנְעָלִים שֶׁל שַׁבָּת (שבת׳דינע קלייַדער. און שיך), גַּרְזִנִים וּמַשּׂוֹרִים שֶׁל פֶּלֶד וּבַרְזֶל (שטאָלענע און אייזעהנע העק און זעגען).

7. דער באַשטימטער אַרטיקעל — הָא הַיְדִיעָה.

ווען מע רעדט וועגען א באַקאַנטען געגענשטאַנד, דאַן גיט מען צו צום אָנהויב וואָרט דעם באַשטימטען אַרטיקעל — די זילבע הַ־ און אַמאָל הָ־ אָדער הֶ־; למשל: חַיִּים (לעבען) — הַחַיִּים (־אָס לעבען), רַבָּנִים — הָרַבָּנִים (די רבנים), חָכָם — הֶחָכָם (דער קלוגער).

אין הויפּטווערטער וואָס באַדייטען צייט קען מען אויך געברויכען דעם באַשטימטען אַרטיקעל אָנשטאָט דיזער, דיזעס, דיזע; למשל: יוֹם (טאָג) — הַיּוֹם (דיזער טאָג = היינט), שָׁנָה — הַשָּׁנָה (דיזער יאָהר = היי־יאָהר), בֹּקֶר — הַבֹּקֶר (דיזער פריה־מאָרגען = היינט אין דער פריה), עֶרֶב — הָעֶרֶב (היינט אין אָוונט), לַיְלָה — הַלַּיְלָה (היינט בײַ נאַכט), שָׁבוּעַ —

הַשָּׁבוּעַ (היינטיגע וואָך), חֹדֶשׁ—הַחֹדֶשׁ (היינטיגער חודש), פַּעַם—הַפַּעַם (דעם מאָל).

אין צוזאַמענגעבונדענע ווערטער ווערט דער באַשטימטער ארטיקעל צוגעשטעלט צום צווייטען אומאָפהענגיגען וואָרט, למשל: בֵּית עָם (א פאָלקס־הויז)—בֵּית הָעָם (די פאָלקס־הויז), כּוֹס מַיִם—כּוֹס הַמַּיִם (די גלאָז וואַסער), סוֹפֵר תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת—סוֹפֵר הַתְּפִלִּין וְהַמְּזוּזוֹת (דער שרייבער פון תפלין און מזוזות).

אָנמערקונג. אַן אומבאַשטימטער ארטיקעל איז אין העברעאיש ניטאָ. אַזוי, למשל, מיינט דָּבָר—זאַך, אַ זאַך; תַּפּוּחַ אֲדָמָה—קאַרטאָפּעל, אַ קאַרטאָפּעל.

8. די בויגונג פון די הויפּטווערטער—נִטְיַת הַשֵּׁמוֹת.

וועַן מע ווייל באַצייכענען די שייכות פון די הויפּטווערטער (שֵׁמוֹת עֶצֶם): צו וועמען אָדער צו וואָס זיי געהערען, דאַן בויגט מען זיי נאָך דער פּערזאָן, צאָל און געשלעכט מיט דער הילף פון סאָפיקסען (כִּנּוּיִים)—איינס, צוויי אָדער דריי אותיות וואָס מע גיט צו צום סוף.

אין איינצאָל קומען די פאָלגענדע סאָפיקסען:

ִי—מיין; ְךָ—דיין (מענליך); ְךְ—דיין (ווייבליך); ֹו—זיין; ָהּ—איהר; ֵנוּ—אונזער; ְכֶם—אייער (מענליך); ְכֶן—אייער (ווייבליך); ָם—זייער (מענליך); ָן—זייער (ווייבליך).

אַזוי, למשל, ווערט געבויגען דאָס וואָרט בַּן (אַ גאָרטען):

בַּנִּי—מיין גאָרטען.	בַּנֵּנוּ—אונזער גאָרטען.
בַּנְךָ—דיין גאָרטען (מענליך).	בַּנְכֶם—אַייער גאָרטען (מענליך)
בַּנֵּךְ—דיין גאָרטען (ווייבליך).	בַּנְכֶן—אַייער גאָרטען (ווייבליך)
בַּנּוֹ—זיין גאָרטען.	בָּנָם—זייער גאָרטען (מענליך).
בַּנָּהּ—איהר גאָרטען.	בָּנָן—זייער גאָרטען (ווייבליך).

אַסך הויפטווערטער פאַרענדערען אין דער בויגונג (נְטִיָּה) זייערע נקודות און אותיות אויף די פאָלגענדע אופנים:

א) וואָן די הויפטווערטער ענדיגען זיך אין ווייבליכען געשלעכט מיט דער ענדונג ָה, דאַן פאַלט אַרויס דער אות ה און אָנשטאָט דעם קומט ת און אַמאָל—ת; למשל: תְּפִלָּה—תְּפִלָּתִי (מיין תּפלה), תְּפִלָּתְךָ, תְּפִלָּתֵךְ, תְּפִלָּתוֹ, תְּפִלָּתָהּ, תְּפִלָּתֵנוּ, תְּפִלַּתְכֶם, תְּפִלַּתְכֶן, תְּפִלָּתָם, תְּפִלָּתָן; שְׁכֵנָה—שְׁכֶנְתִּי, שְׁכֶנְתְּךָ, שְׁכֶנְתֵּךְ, שְׁכֶנְתּוֹ, שְׁכֶנְתָּהּ, שְׁכֶנְתֵּנוּ, שְׁכֶנְתְּכֶם, שְׁכֶנְתְּכֶן, שְׁכֶנְתָּם, שְׁכֶנְתָּן; צָרָה—צָרָתִי, צָרָתְךָ...; אִשָּׁה—אִשְׁתִּי, אִשְׁתְּךָ...

ב) וואָן די הויפטווערטער ענדיגען זיך אין מענליכען געשלעכט מיט דער ענדונג ֶה, דאַן פאַלט אַרויס דער אות ה אינגאַנצען; למשל: מוֹרֶה—מוֹרִי, מוֹרְךָ, מוֹרֵךְ, מוֹרוֹ (מוֹרֵהוּ), מוֹרָהּ (מוֹרֵהָ), מוֹרֵנוּ, מוֹרְכֶם, מוֹרְכֶן, מוֹרָם, מוֹרָן; שָׂדֶה—שָׂדִי, שָׂדְךָ, שָׂדֵךְ, שָׂדוֹ (שָׂדֵהוּ), שָׂדָהּ (שָׂדֵהָ), שָׂדֵנוּ, שְׂדֵכֶם, שְׂדֵכֶן, שָׂדָם, שָׂדָן; מַעֲשֶׂה—מַעֲשִׂי, מַעֲשְׂךָ...

ג) א חוץ דעם פּאַרענדערען דאָס רוב הויפּטווערטער נאָר די נקודות אַליין, למשל: דָּבָר — דְּבָרִי, דְּבָרְךָ, דְּבָרֵךְ, דְּבָרוֹ, דְּבָרָהּ, דְּבָרֵנוּ, דְּבַרְכֶם, דְּבַרְכֶן, דְּבָרָם, דְּבָרָן; בַּיִת — בֵּיתִי, בֵּיתְךָ...; בֶּגֶד — בִּגְדִי, בִּגְדֵךְ...; גְּבֶרֶת — גְּבִרְתִי, גְּבִרְתֵּךְ...; אֵם — אִמִּי, אִמֵּךְ...; בַּת — בִּתִּי, בִּתֵּךְ...

ד) די הויפּטווערטער אָב, אָח, פֶּה נעמען אָן דעם אות י צום סוף: אָבִי, אָבִיךָ, אָבִיךְ, אָבִיו, אָבִיהָ, אָבִינוּ, אֲבִיכֶם, אֲבִיכֶן, אֲבִיהֶם, אֲבִיהֶן; אָחִי, אָחִיךָ, אָחִיךְ, אָחִיו, אָחִיהָ, אָחֵינוּ, אֲחִיכֶם, אֲחִיכֶן, אֲחִיהֶם, אֲחִיהֶן; פִּי, פִּיךָ, פִּיךְ, פִּיו, פִּיהָ, פִּינוּ, פִּיכֶם, פִּיכֶן, פִּיהֶם, פִּיהֶן.

אין מען הרצאל אדער צוויצאל קומען די פאל-ענדע סאָפיקסען:

ַי—מיינע; ֶיךָ—דיינע (מענליך); ֵיךְ—דיינע (ווייבליך); ָיו—זיינע; ָיהָ—איהרע; ֵינוּ—אונזערע; ֵיכֶם—אייערע (מענ-ליך); ֵיכֶן—אייערע (ווייבליך); ָם—זייערע (מענליך); ָן—זייערע (ווייבליך).

די ענדונגען ִים ַים פּאַרלירען אין דער בויגונג דעם לעצטען אות ם.

אַזוי, למשל, ווערט געבויגען דאָס וואָרט גַּנִּים (גערטנער):

גַּנִּי—מיינע גערטנער.	גַּנֵּינוּ—אונזערע גערטנער.
גַּנְּךָ—דיינע גערטנער (מענליך)	גַּנֵּיכֶם—אייערע גערטנער (מענליך)
גַּנֵּךְ—דיינע גערטנער (ווייבליך)	גַּנֵּיכֶן—אייערע גערטנער (ווייבליך)
גַּנּוֹ—זיינע גערטנער.	גַּנָּם—זייערע גערטנער (מענליך)
גַּנָּהּ—איהרע גערטנער.	גַּנָּהֶן—זייערע גערטנער (ווייבליך)

און אַזוי אויך: יָדַיִם — יָדַי, יָדֶיךָ, יָדַיִךְ, יָדָיו, יָדֶיהָ, יָדֵינוּ, יְדֵיכֶם, יְדֵיכֶן, יְדֵיהֶם, יְדֵיהֶן; רַגְלַיִם — רַגְלַי, רַגְלֶיךָ...

די ענדונג ־וֹת אין מעה־צאָל בלייבט גאַנץ אין דער בויגונג, למשל: תְּפִלּוֹת — תְּפִלּוֹתַי, תְּפִלּוֹתֶיךָ, תְּפִלּוֹתַיִךְ, תְּפִלּוֹתָיו, תְּפִלּוֹתֶיהָ, תְּפִלּוֹתֵינוּ, תְּפִלּוֹתֵיכֶם, תְּפִלּוֹתֵיכֶן, תְּפִלּוֹתֵיהֶם, תְּפִלּוֹתֵיהֶן; שְׁכֵנוֹת — שְׁכֵנוֹתַי, שְׁכֵנוֹתֶיךָ...

אַסך הויפּטווערטער אין מעהרצאָל אַדער צווייצאָל פֿאַרענדערען זייערע נקודות אין דער בויגונג, למשל: חֲבֵרִים — חֲבֵרַי, חֲבֵרֶיךָ, חֲבֵרַיִךְ, חֲבֵרָיו, חֲבֵרֶיהָ, חֲבֵרֵינוּ, חֲבֵרֵיכֶם, חֲבֵרֵיכֶן, חֲבֵרֵיהֶם, חֲבֵרֵיהֶן; שִׂפָתַיִם — שִׂפָתַי, שִׂפָתֶיךָ, שִׂפָתַיִךְ, שִׂפָתָיו, שִׂפָתֶיהָ, שִׂפָתֵינוּ, שִׂפָתֵיכֶם, שִׂפָתֵיכֶן, שִׂפָתֵיהֶם, שִׂפָתֵיהֶן; חֲבֵרוֹת — חֲבֵרוֹתַי, חֲבֵרוֹתֶיךָ...

אין צוזאַמענגעבונדענע ווערטער בויגט זיך נאָר דאַס צווייטע אומאַפֿהענגיגע וואָרט, למשל: בֵּית סֵפֶר — בֵּית סִפְרִי, בֵּית סִפְרְךָ, בֵּית סִפְרֵךְ, בֵּית סִפְרוֹ, בֵּית סִפְרָהּ, בֵּית סִפְרֵנוּ, בֵּית סִפְרְכֶם, בֵּית סִפְרְכֶן, בֵּית סִפְרָם, בֵּית סִפְרָן; בָּתֵּי סֵפֶר — בָּתֵּי סִפְרִי, בָּתֵּי סִפְרֶךָ...; כְּלִי מְלָאכָה — כְּלֵי מְלַאכְתִּי, כְּלֵי מְלַאכְתְּךָ...; כְּלֵי מְלָאכָה — כְּלֵי מְלַאכְתִּי, כְּלֵי מְלַאכְתֵּךְ...

מע לאָזט אַמאָל אינגאַנצען אַרויס די בויגונג און אַנשטאָט דעם געבּרויכט מען סיי אין איינצאָל סיי אין מעהרצאָל אַדער צווייצאָל דעם וואָרט שֶׁל (פון) מיט די איינצאָל סאָפיקסען, אַזוי:

די אייגענשאפטסווערטער קומען אין מענליכען נע-
שלעכט, ווען זיי באַצייכענען צוויי אָדער מעהר הויפּטווערטער
פון מענליכען און וויבליכען נעשלעכט; למשל: תַּלְמִידִים וְתַלְמִידוֹת
חֲרוּצִים (פלייסיגע שילערס און שילערינס), אֲנָשִׁים וְנָשִׁים טוֹבִים
וַחֲכָמִים (גוטע און קלוגע מענער און פרויען).

דער באַשטימטער אַרטיקעל הַ־ ווערט צוגעשטעלט אי
צום אייגענשאפטסוואָרט אי צום הויפּטוואָרט, למשל: הַחוֹלֶה
הַמְּסֻכָּן (דער געפעהרליכער קראַנקער), הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים (די
גוטע טאַטען), בָּא־הַכֹּחַ הָאֱמוּנָה (דער אמת׳ער פאַרשטעהער).
ווען דאָס הויפּטוואָרט שטעהט אין דער בויגונג אָדער ווען עס
איז אַן אייגענאַמען, דאַן ווערט דער באַשטימטער אַרטיקעל
צוגעשטעלט נאָר צום אייגענשאפטסוואָרט אַליין; למשל:
נְבִיאֵינוּ הַגְּדוֹלִים (אונזערע גרויסע נביאים), דָּוִד הַמֶּלֶךְ, כִּתְבֵי
קָדְשֵׁנוּ הַנִּפְלָאִים (אונזערע וואונדערליכע הייליגע שריפטען).

דאָס אייגענשאפטסוואָרט נעהמט נית אַן דעם באַ-
שטימטען אַרטיקעל, אויב עס באַצייכענט עפּעס אומבאַקאַנטעס
וועגען א באַקאַנטען הויפּטוואָרט; למשל: הַבָּשָׂר כָּשֵׁר (די פלייש
איז כשר), מִזְגִּי קַר (מיין טעמפּעראַמענט איז א קאַלטער),
אַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים (אברהם און שרה זיינען אַלט), מְסִלַּת
הַבַּרְזֶל מוּעִילָה (די אייזענבאַן איז ניצליך). אין אַזאַ פאַל קען
דאָס אייגענשאפטסוואָרט, ווען מע ווייל עס באַטאָנען

אָדער אויסרופען, קומען אויך פאַר דעם הויפטוואָרט; למשל: טוֹב הַדָּבָר! (גוט איז די זאַך! — אָנשטאָט: הַדָּבָר טוֹב), יָפָה הָאָרֶץ מְאֹד! (זעהר שעהן איז דאָס לאַנד! — אָנשטאָט: הָאָרֶץ יָפָה מְאֹד), קָשִׁים הַחַיִּים! (שווער איז דאָס לעבען! — אָנשטאָט: הַחַיִּים קָשִׁים).

ווען מע פאַרגלייכט די זעלבע אייגענשאַפט ביי עטליכע געגענשטאַנדען, דאַן קומט די אייגענשאַפט אין דריי שטופען (מַדְרֵגוֹת הַתֹּאַר):

א) די פאַרגלייכונגסשטופע (מַדְרֵגַת הַדִּמְיוֹן). ווען אַן אייגענשאַפט איז גלייך אין עטליכע געגענשטאַנדען, דאַן גיט מען צו צום צווייטען געגענשטאַנד דעם אות כּ־ (וויִ) אָדער דאָס וואָרט כְּמוֹ (וויִ); למשל: פָּנֶיהָ לְבָנִים כַּשֶּׂלֶג (איהר פּנים איז ווַיים ווי שניי), הוּא גִּבּוֹר כְּשִׁמְשׁוֹן (ער איז אַזאַ העלד ווי שמשון), בַּבַּיִת קַר כְּמוֹ בַּחוּץ (אין הויז איז קאַלט ווי אין גאַס), הוּא עָנִי כָּמוֹךָ (ער איז אַזוי אָרים ווי דו).

ב) די העכערע שטופע (מַדְרֵגַת הַיִּתְרוֹן). ווען אַן אייגענשאַפט איז אין אַיין געגענשטאַנד גרעסער ווי אין אַנדערע, דאַן גיט מען צו צום צווייטען געגענשטאַנד דעם אות מ־ (פון) אָדער דאָס וואָרט מִן (פּון) און אַמאָל—מֵאֲשֶׁר (אַיידער); למשל: טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה (עס איז בעסער קלוגשאַפט פון העלדישקייט), מַר מָוֶת (ביטער פון טויט), הַמּוֹשָׁבָה רְחוֹקָה מִן הַכְּפָר

(די קאָלאָניע איז ווייטער פון דעם דאָרף), הוּא עָשִׁיר מִמֶּנִּי (ער איז רייכער פון מיר), בַּשׁוּק זוֹל מֵאֲשֶׁר בָּעִיר (אין מאַרק איז בילינגער אײַידער אין שטאָט). וועַן דער צווייטער נעגענשטאַנד פעהלט איינגאַנצען, דאַן וועַרט צום אייגענשאַפטסוואָרט צוגע-שטעלט דאָס וואָרט יוֹתֵר (מעהר); למשל: מִי יוֹתֵר חָכָם? (וועַר איז קלינגער?), הוּא יוֹתֵר חָזָק (ער איז שטאַרקער), יוֹתֵר טוֹב (בעסער), יוֹתֵר רָע (ערגער). אין רעדען איז מען געווענהנט צו געבּרויכען דעם וואָרט יוֹתֵר פאַר אַדער נאָך דעם אייגען-שאַפטסוואָרט אפילו וועַן עס איז דאָ דער צווייטער נעגענשטאַנד, למשל: אַתָּה זָקֵן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ = אַתָּה יוֹתֵר זָקֵן מִמֶּנּוּ (רו בּיסט עלטער פון איהם.—אָנשטאָט: אַתָּה זָקֵן מִמֶּנּוּ), הַהֲלִיכָה קָשָׁה יוֹתֵר מִן הַנְּסִיעָה = הַהֲלִיכָה יוֹתֵר קָשָׁה מִן הַנְּסִיעָה (דאָס גיהן איז שווערער פון פאָהרען.—אָנשטאָט: הַהֲלִיכָה קָשָׁה מִן הַנְּסִיעָה).

ג) די העכסטע שטופע (מַדְרֵגַת הַהַפְלָגָה). וועַן אַן אייגען-שאַפט איז אין אַיין נעגענשטאַנד גרעסער וויי אין אַלע אַנדערע, דאַן גיט מען צו צום אייגענשאַפטסוואָרט דאָס וואָרט הַיּוֹתֵר (דאָס מעהרסטע), און אַמאָל—דאָס וואָרט מִכֹּל פאַר דעם צווייטען נעגענשטאַנד; למשל: הַכָּבוֹד הַיּוֹתֵר גָּדוֹל (דער גרעסטער כּבוד), הַסְּפָרִים הַיּוֹתֵר מְעַנְיְנִים (די אינטערע-סאַנטסטע ביכער), הֶחָכָם מִכֹּל הָאָדָם (דער קלוגסטער פון אַלע מענשען).

אַז מע וויל בילדען אייגענשאַפטסווערטער פון אַנדערע ווערטער, גיט מען צו צום סוף דעם אות יִ; למשל: יְרוּשָׁלַיִם—יְרוּשַׁלְמִי (א ירושלימ׳דיגער), יְרוּשַׁלְמִית, יְרוּשַׁלְמִיים=יְרוּשַׁלְמִים, יְרוּשַׁלְמִיוֹת; צִיּוֹן—צִיּוֹנִי (א ציוניסט)...; סְפָרַד—סְפָרְדִי...; אַשְׁכְּנַז—אַשְׁכְּנַזִי...; בַּיִת—בֵּיתִי (א הויזליכער, א היימישער)...; יוֹם—יוֹמִי (א טעגליכער)...; תָּמִיד—תְּמִידִי (א שטענדיגער)... אין קורצע ווערטער גיט מען אַמאָל צו נִי אָדער וֹנִי, למשל: רוּחַ—רוּחָנִי (א גייסטיגער)...; גּוּף—גּוּפָנִי (א קערפערליכער)...; עִיר—עִירוֹנִי (א שטאָטישער)... ווען דאָס וואָרט ענדיגט זיך מיט הָ, דאַן פאַלט אַרויס די דאָזיגע ענדונג און אָנשטאָט דעם קומט דאָס רוב תִי; למשל: שָׁנָה—שְׁנָתִי (א יעהרליכער), שְׁנָתִית, שְׁנָתִיים, שְׁנָתִיוֹת; חֲבֵרָה—חֲבֵרָתִי (א געזעלשאַפט-ליכער)...; גְּדֵרָה—גְּדֵרָתִי (א גדרה׳ער)... אין צוזאַמענגעבונ-דענע ווערטער ווערט דער יִ צוגעשטעלט צום צווייטען אום-אָפהענגיגען וואָרט, למשל: בֵּית־לֶחֶם—בֵּית־לַחְמִי, בֵּית־לַחְמִית, בֵּית־לַחְמִיים=בֵּית־לַחְמִים, בֵּית־לַחְמִיוֹת, בֵּית־הַלַּחְמִי...; אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵלִי... אֶרֶץ־הַיִּשְׂרְאֵלִי; פֶּתַח־תִּקְוָתִי... פֶּתַח־הַתִּקְוָתִי...

א סך אייגענשאַפטסווערטער ווערען געבילדעט פון צייט-ווערטער (פְּעָלִים), ווען מען גיט צו צום סוף וָן; למשל: גַּזָּלָן, גַּזְלָנִית, גַּזְלָנִים, גַּזְלָנִיוֹת; עַקְשָׁן...; דַּבְּרָן...; כַּעֲסָן...; דַּרְשָׁן... אזוי קען מען אַלע מאָל טאָן או זאָגען: אַכְלָן (אַן עסער),

שַׁתְּן (א טרינקער), פַּטְפְּטָן (א פלוידערער), שַׁחְקָן (א שוויי־גער), בַּכְיָן (א ווייגער), צַעֲקָן (א שרייער), צַחְקָן (א לאכער) און אזוי ווייטער.

אויך פון הויפטווערטער קען מען בילדען א סך אייגענ־שאפטסווערטער, ווען מע גיט פאר זיי צו דעם ווארט בַּעַל (אייגענטימער, באזיצער), בַּעֲלַת, בַּעֲלֵי, בַּעֲלוֹת; למשל: בַּעַל בַּיִת, בַּעֲלַת בַּיִת, בַּעֲלֵי בַּיִת, בַּעֲלוֹת בַּיִת; בַּעַל גַּאֲוָה...; בַּעַל גְּוִמָּה...; בַּעַל זְכָרוֹן...; בַּעַל מְלָאכָה...; בַּעַל מִשְׁפָּחָה...; בַּעַל רָצוֹן...; בַּעַל כִּשָּׁרוֹן...; בַּעַל אֹפִי...; בַּעַל בֵּית חֶרֶשֶׁת... און אזוי ווייטער.

ווען דאָס ערשטע אָדיער דאָס צווייטע ווארט אין א פארבינדונג נעהמט אָן אן אייגענשאפטסווארט, דאן פארבינדען זיי זיך צוריק מיט דעם ווארט שֶׁל; למשל: כּוֹס יַיִן—כּוֹס קְטַנָּה שֶׁל יַיִן (א קליינע גלאז ווין); בַּת הָאִשָּׁה—הַבַּת שֶׁל הָאִשָּׁה הַנִּחְמָדָה (די טאכטער פון דער ליבליכער פרוי), הַבַּת הַנִּחְמָדָה שֶׁל הָאִשָּׁה (די ליבליכע טאכטער פון דער פרוי); נְצִיב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל—הַנָּצִיב הָעֶלְיוֹן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (דער הויכער קאמיסאר פון ארץ־ישראל).

די אייגענשאפטסווערטער אין א נעגאטיוון זין דאָס הייסט: אין א זין פון ניין, ווערען געברויכט אויף די פאלגענדע אופנים:

א) מיט דעם וואָרט לֹא (ניט), וועלן דער באַשטימטער אַרטיקעל איז ניטאָ; למשל: בֵּן לֹא חָכָם (ניט קיין קלוגער זוהן), דָּבָר לֹא נָעִים (ניט קיין אָנגענעהמע זאַך), קְדֵרָה לֹא חַמָּה וְלֹא קָרָה (ניט קיין וואַרימער און ניט קיין קאַלטער טעפּל), לֹא טוֹב (ניט גוט), לֹא יָפֶה (ניט שיין). מען קען אויך גע-ברויכן דעם וואָרט בְּלִתִּי (ניט), למשל: מְקֹרֶה בְּלִתִּי טָהוֹר (ניט קיין ריינער [נלאַטער] צופאַל), יוֹשֵׁב־רֹאשׁ בְּלִתִּי מְפֻלָּגְתִּי (אַן אומפּאַרטייאישער פּאַרזיצענדער), מַעֲשִׂים בְּלִתִּי רְצוּיִים (אומגעווינשטע טאַטן).

ב) מיט דעם וואָרט אַיִן (ניטאָ) און אין די בויגונגס-פאָרמען אֵינֶנּוּ = אֵינוֹ (ער איז ניט), אֵינֶנָּה = אֵינָהּ (זי איז ניט), אֵינָם (זיי זיינען ניט—מענליך), אֵינָן (זיי זיינען ניט—ווייבליך), אויב דאָס אייגענשאַפטסוואָרט באַצייכענט עפּעס אומבאַקאַנטעס וועגן אַ באַקאַנטן הויפּטוואָרט; למשל: הַסּוֹחֵר הַזֶּה אֵינֶנּוּ יָשָׁר (דיזער סוחר איז ניט עהרליך), אָדָם הַגּוּן אֵינוֹ שִׁכּוֹר (אַן אַנשטענדיגער מענש איז ניט קיין שכור), דְּבָרָיו אֵינָם מְחֻכָּמִים וְאֵינָם חֲדָשִׁים (זיינע וואָרטער זיינען ניט קלוג און ניט ניי), אֶסְתֵּר אֵינָהּ שׁוֹטָה כָּל־כַּךְ (אסתר איז נאָרניט אַזוי נאַר), אֵין חָכָם כִּשְׁלֹמֹה (עס איז ניטאָ אַזוי קלוגער ווי שלמה).

ג) מיט דעם וואָרט שֶׁאֵינֶנּוּ = שֶׁאֵינוֹ, שֶׁאֵינֶנָּה =

שֶׁאֵינָהּ, שֶׁאֵינָם, שֶׁאֵינָן אָדער הַבְּלְתִּי, אויב אי דאָס הויפטוואָרט און אי דאָס אייגענשאַפטסוואָרט זיינען באַקאַנט; למשל: הַדְּבָרִים שֶׁאֵינָם יְדוּעִים=הַדְּבָרִים הַבְּלְתִּי יְדוּעִים (די אומבאַקאַנטע זאַכען), הַמְּחִיר שֶׁאֵינוֹ יָקָר וְאֵינוֹ זוֹל = הַמְּחִיר הַבְּלְתִּי יָקָר וְהַבְּלְתִּי זוֹל (דער ניט קיין טייערער און ניט קיין בילינער פּרייז), הַחֲדָשׁוֹת שֶׁאֵינָן חֲשׁוּבוֹת = הַחֲדָשׁוֹת הַבְּלְתִּי חֲשׁוּבוֹת (די אומוויכטיגע נייעס).

10. דאָס פּירוואָרט — שֵׁם הַגּוּף.

די נויטיגסטע פּירווערטער, וואָס ווערען געברויכט אַנשטאָט הויפּטווערטער און אייגענשאַפטסווערטער, זיינען די פאָלגענדע:

א) פּערזענליכע ווערטער:

אֲנִי (אָנֹכִי)—איך.	אֲנַחְנוּ (אָנוּ)—מיר.
אַתָּה—דו (מענליך).	אַתֶּם—איהר (מענליך).
אַתְּ—דו (ווייבליך).	אַתֶּן—איהר (ווייבליך).
הוּא—ער.	הֵם—זיי (מענליך).
הִיא—זי.	הֵן—זיי (ווייבליך).

אין העברעאיש, וועלכע צייכענט זיך אויס מיט איהר קורצקייט, לאָזט מען ארויס די אַזוי־גערופענע הילפס־ווערטער בין, בּיסט, איז, זיינען, נאָר ווען מע מוז זיי באַטאָנען, דאַן געברויכט מען די פּירווערטער הוּא, הִיא (אָנשטאָט בּין,

ביסט, איז), הֵם, הֵן (אַנשטאָט זַיינען, זַייט); למשל:
אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר (איך בין עס און ניט קיין אַנדערער), אַתָּה
הוּא מַלְכִּי (דו ביסט עס מיין קעניג), אֲחוֹתִי, הַאַתְּ הִיא?
(מיין שוועסטער, צו ביסטו עס דו?), צִיּוֹן הִיא אַרְצֵנוּ (ציון
איז אונזער לאַנד), אַל תַּעֲבֹר אֶת פִּפְיּ הַבַּרְזֶל, כִּי סַכָּנָה הִיא!
(גיי ניט אַריבער די רעלסען, ווייל עס איז אַ געפאַהר!), הִוא
הוּא (ער איז עס), הִיא הִיא (זי איז עס), הֵם הֵם (זיי
זַיינען עס—מענליך), הֵן הֵן (זיי זַיינען עס—ווייבליך).

ב) באַזיץ־ווערטער: שֶׁל און די בויגונגס־פאָרמען שֶׁלִּי,
שֶׁלְּךָ... מע געברויכט דעם וואָרט שֶׁל אויך אַליין אָהן אַ
הויפטוואָרט און מע פאַרבינדט עס מיט אַלערליי ווערטער און
אותיות, למשל: שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלִּי (מיינס איז דיינס
און דיינס איז מיינס), תֵּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ! (גיב
איהם פון זיינע ווייל דו און דיינס זיינען זיינס!), אָנוּ בְּשֶׁלָּנוּ
וְהֵם בְּשֶׁלָּהֶם (מיר בייַ אונזערס און זיי בייַ זייערס), כְּאָדָם
הָעוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ (ווי אייגער וואָס טוט אין זיין אייגענס),
הַשִּׁפְחָה גּוֹעֶרֶת בֶּחָתוּל וְהֶחָתוּל עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ (די דינסט שרייט
אַן אויף דער קאַץ און די קאַץ טוט דאָס איהריגע). דאָס וואָרט
שֶׁל קומט אין מענליכען געשלעכט ווען עס באַצייכענט
אַן אומבאַשטימטען געגענשטאַנד, למשל: שֶׁלְּךָ קוֹדֶם
לְשֶׁל כָּל אָדָם (דיינס איז פריהער פון יעדען אייגעמס), שֶׁלָּנוּ

יָקָר מִשֶּׁל אֲחֵרִים (אונזערם איז טייערער ווי דאָס וואָס ביי אַנדערע). ווען אָבער דער נעגענשטאַנד איז באַשטימט, דאַן שטימט־מיט דאָס וואָרט שֶׁל אין געשלעכט און צאָל; למשל: בָּנִינוּ סְפוֹת— שֶׁלִּי גְּדוֹלָה כְּשֶׁלְּךָ (מיר האָבען געבויט סופות—מיינס איז אַזוי גרוים ווי דיינס), צָרִיךְ לְקָנוֹת נְעָלִים—שֶׁלִּי קְרוּעוֹת כְּבָר (מע דאַרף קויפען שיך—מיינע זיינען צעריסען). שֶׁל קומט אָפטמאָל ווען מע באַדאַרף איבער׳חזר׳ען דאָס זעלבע וואָרט, למשל: חַיָּיךְ קוֹדְמִים לְשֶׁל כָּל אָדָם (דיין לעבען איז פריהער פון יעדען מענשענס לעבען.—אָנשטאָט: חַיָּיךְ קוֹדְמִים לְחַיֵּי כָּל אָדָם), צָרוֹת יִשְׂרָאֵל מְרֻבּוֹת מִשֶּׁל כָּל הָאֻמּוֹת (די אידענ׳ס צרות זיינען מעהר פון אַלע פעלקער׳ס צרות.—אָנשטאָט: צָרוֹת יִשְׂרָאֵל מְרֻבּוֹת מִצָּרוֹת כָּל הָאֻמּוֹת).

ג) ווידערקערענדע ווערטער: עֶצֶם (זעלבסט, דאָס זעלבע), למשל: עֶצֶם הַדָּבָר (די זאַך זעלבסט, די זעלבע זאַך), עֶצֶם הָעִנְיָן (דער ענין זעלבסט, דער זעלבער ענין), בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה (פונקט אין דיזען טאָג), עֶצֶם הַדִּירָה עָלָה בִּמְחִיר (די זעלבע דירה איז געשטויגען אין פרייז), אֲנִי אוֹכֵל תָּמִיד אֶת עֶצֶם הַמַּאֲכָל (איך עס שטענדיג דעם זעלבען עסען), כַּמָּה פְּעָמִים כְּבָר שָׁמַעְתִּי אֶת עֶצֶם הַטַּעֲנוֹת הָאֵלֶּה! (ווי פיעל מאָל האָב איך שוין געהערט דיזע זעלבע טענות!), בְּעֶצֶם יָדַי זָרַעְתִּי אֶת גַּנִּי (איך אַליין מיט מיינע אייגענע הענט האָב פאַרזייט

מיין גאָרטען). דאָס וואָרט עָצֶם בויגט זיך: עַצְמִי (איך זעלבסט, זיך, מיין אייגענעם), עַצְמְךָ...; למשל: הֵם יוֹשְׁבִים בְּבָתֵּי עַצְמָם (זיי וואוינען אין זייערע אייגענע הייזער), פִּרְנַסְתִּי מַסְפִּיקָה לְצָרְכֵי עַצְמִי (מיין פאַרדינסט איז גענוג פאַר מיינע אייגענע באַדערפענישן), מַה יֵּשׁ לָכֶם מִשֶּׁל עַצְמְכֶם? (וואָס האָט איהר אייער אייגענעם?), עֲזֹר לְעַצְמְךָ! (העלף זיך אַליין!), הוּא צִיֵּר אֶת עַצְמוֹ (ער האָט זיך אַליין אָפּגעמאָלט), אָנוּ בְּעַצְמֵנוּ עָשִׂינוּ זֹאת (מיר אַליין האָבן עס געטאָן).

ד) אָנווייזענדע וועדטער: זֶה (דיזער), זֹאת = זוֹ (דיזע—איינצאָל וויבליך), אֵלֶּה (דיזע—מעהרצאָל מענליך און וויבליך), הַהוּא (יענער), הַהִיא (יענע—איינצאָל וויבליך), הָהֵם (יענע—מעהרצאָל מענליך), הָהֵן (יענע—מעהרצאָל וויבליך). וועלכע וועדטער זיך וועגען אַן אומבאַשטימטען געגענשטאַנד, דאַן געברויכט מען דעם מענליכען זֶה; למשל: זֶה אֱמֶת (דאָס איז אמת), זֶה מֻצְלָח (דאָס איז אויסגעצייכענט), זֶה פָּעַל עָלַי (דאָס האָט אויף מיר געווירקט). אויב אָבער דאָס אומבאַשטימטע קומט נאָך אַ ציטוואָרט, דאַן געברויכט מען זֹאת און אַמאָל—זֶה; למשל: עָשְׂתָה זֹאת! (טו דאָס!) בֵּין כַּךְ וּבֵין כַּךְ לֹא רָאָה אֶת זֶה (סיי ווי סיי האָט ער דאָס ניט געזעהן). פון זֶה הוּא מאַכט מען אִיין וואָרט זֶהוּ, און פון זוֹ הִיא—

זוהי; למשל: זֶה הוּא הָרַעְיוֹן הַיָּשָׁן (דאָס איז עס דער אַלטער נעדאַנק.—אַנשטאָט: זֶה הוּא הָרַעְיוֹן הַיָּשָׁן), זוהי יָפוֹ (דאָס איז יפו.—אַנשטאָט: זוֹ הִיא יָפוֹ).

אַנמערקונג. זֶה באַצייכענט אויך צייט און באַדייטעט שוין, למשל: זֶה שְׁלֹשִׁים שָׁנָה (עס איז שוין דרייסיג יאָהר), זֶה פַּעֲמַיִם (עס איז שוין צוויי מאָל), זֶה כְּבָר (עס איז שוין לאַנג), זֶה לֹא כְּבָר (דאָ ניט לאַנג), זֶה כַּמָּה שָׁנִים (שוין פיעלע יאָהרען), זֶה עַתָּה (אָט ערשט).

ה) געגענזייטיגע ווערטער: זֶה—זֶה (איינער דעם אַנדערן, איינער דעם צווייטען), זוֹ—זוֹ (איינע די אַנדערע, איינע די צווייטע); למשל: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה (און זיי האָבען געופען איינער צום אַנדערען), הַנְּעָרִים הִכּוּ זֶה אֶת זֶה (די איינגלאַך האָבען געשלאָגען איינער דעם אנדערען), הַתַּלְמִידוֹת עוֹזְרוֹת זוֹ לְזוֹ (די שילערינס העלפען איינע די אַנדערע). וועז עס רעדט זיך וועגען געגענשטאַנדען פון מענליכען אוז ווייבליכען געשלעכט, דאַז געבּרויכט מען דעם מענליכען זֶה—זֶה; למשל: הָאָח וְהָאָחוֹת נִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה (דער ברודער אוז די שוועסטער האָבען זיך געזעגענט איינער פון צווייטען).

בַּפְּגִישָׁה	בײַ׳ם באגעגנען זיך
שָׁלוֹם לְךָ, אֲדוֹנִי !	גוט מאָרגען אײַך, מײַן הערר !
שָׁלוֹם לְךָ, מַר בֶּן־צִיּוֹן !	גוט מאָרגען אײַך, הערר בן־ציון!
שָׁלוֹם !	גוט יאָהר !
מַה שְּׁלוֹמְךָ ?	וואָס מאַכט איהר ?
שָׁלוֹם לִי.	גאַנץ גוט.
וּמַה שְּׁלוֹם אָחִיךָ ?	און וואָס מאַכט אײַער ברודער?
גַּם לוֹ שָׁלוֹם.	איהם איז אויך גאַנץ גוט.
וּמַה שְּׁלוֹם אֲחוֹתְךָ ?	און וואָס מאַכט אײַער שוועס־ טער ?
אֵין שָׁלוֹם לָהּ הַיּוֹם.	זי פיהלט עפּעס היינט ניט גוט.
צַר לִי עָלֶיהָ !	עס טוט מיר לײד אויף איהר!
מֵאַיִן וּלְאָן ?	פון וואַנען און וואוהין ?
מֵאַיִן אַתָּה הוֹלֵךְ ?	פון וואַנען געהסטו ?
לְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ ?	וואוהין געהסטו ?
אֲנִי הוֹלֵךְ מִבֵּיתִי אֶל אֲסִפָּה.	איך גיע פון דער היים צו א פערזאַמלונג.

אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְוַדַּע אֶל מַר גִּלְעָדִי.

איך ווּיל זיך באַקאַנען מיט׳ן הערר גלעדי.

טוֹב, אַצִּיג אוֹתְךָ לְפָנָיו.

גוט, איך וועל דיר פאַר איהם פאָרשטעלען.

אֲנִי מִתְכַּבֵּד לְהַצִּיג לְפָנֶיךָ אֶת מַר פִּנִּינִי.

איך האָב די עהרע פאַר דיר פאָרצושטעלען הערר פּניני.

נָעִים לִי מְאֹד לְהַכִּיר אוֹתְךָ.

מיר איז זעהר אַנגענעהם באַקאַנען זיך מיט אייך.

מַה שִּׁמְךָ?

ווי היים איהר?

שְׁמִי גִּלְעָדִי.

איך היים גלעדי.

דָּבָר לִי אֵלֶיךָ.

איך האָב עפּעס איבערצורעדען מיט אייך.

אֵין לִי פְּנַאי עַכְשָׁיו.

איך האָב יעצט קיין צייט ניט.

נִקְבַּע מוֹעֵד לְהִתְרָאוֹת!

מיר וועלען אָפּמאַכען וואן זיך צוזעהן.

מָתַי נִתְרָאֶה?

וואן וועלען מיר זיך זעהן?

הַיּוֹם בָּעֶרֶב בַּשָּׁעָה הַשִּׁשִּׁית וָחֵצִי.

היינט אָוונד האַלב נאַך זעקס.

בְּבַקָּשָׁה, בּוֹא בְּדִיּוּק!	איך בעט אייך, קומט פינקטליך!
בְּוַדַּאי, אֲנִי בָּא תָּמִיד בְּדִיּוּק.	זיכער, איך קום שטענדיג פינקטליך.
אִם תְּאַחֵר, לֹא אֶחַכֶּה לְךָ.	אויב דו פארשפעטיגסט, ווארט איך אויף דיר ניט.
אַל תִּדְאַג!	זאָרגט ניט!
אֲנִי אַקְדִּים.	איך וועל זיין פריה.
אֵיזֶה נִתְרָאֶה?	וואו וועלען מיר זיך זעהן?
נִתְרָאֶה בְּבֵית־הָעָם.	מיר וועלען זיך זעהן אין בית־עם (פאָלקס־הויז).
אוּלַי אֲנִי מַפְרִיעַ אוֹתְךָ?	פילייכט שטער איך אייך?
אֵין דָּבָר!	עס מאכט ניט!
אֵין בְּכַךְ כְּלוּם!	עס שאדט ניט!
אֵינֶנִי מְמַהֵר כָּל־כַּךְ.	איך הַייל זיך ניט אזוי.
אַל תִּשְׂכַּח!	פאַרגעס ניט!
הַמְדַבֵּר אַתָּה עִבְרִית?	רעדסטו העברעאיש?
כֵּן, אֲנִי מְדַבֵּר עִבְרִית.	יע, איך רייד העברעאיש.
אֵיזֶה אַתָּה דָּר?	וואו וואוינסטו?

אֲנִי דָּר בִּרְחוֹב הָרְצָל.	איך וואוין אין הערצעל גאס.
בַּקֵּר אֶת בֵּיתִי!	באזוך מיר אין דער היים!
אֲנִי אֲבַקֵּר אֶת בֵּיתְךָ לִפְעָמִים.	איך וועל דיר אפט באזוכען אין דער היים.
אֲנִי אָסוּר אֶל בֵּיתְךָ לְעֵת־מְצֹא.	איך וועל זיך בייא געלעגנהייט אמאל ארייגכאפען צו דיר אין דער היים.
עֲשֵׂה לִי חֶסֶד!	טו מיר א טובה!
דְּרֹשׁ בִּשְׁמִי לִשְׁלוֹם מַר בֶּן־אָבִיב!	גערים אין מיין נאמען הערר בן־אביב!
אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת בַּקָּשָׁתְךָ.	איך וועל טון דיין בקשה.
אוּלַי אֲנִי מְבַטֵּל אֶת זְמַנְךָ?	פילייכט נעהם איך צו אייער צייט?
חַכֵּה־נָא מְעַט!	וואַרט אויילע!
מָה אַתָּה אוֹמֵר?	וואָס זאגסטו?
מָה אַתָּה מְדַבֵּר?	וואָס רעדסטו?
לֹא שָׁמַעְתִּי הֵיטֵב.	איך האָב ניט גוט געהערט.
הָרֵם־נָא אֶת קוֹלְךָ!	רייד העכער!

הַמְמַהֵר אַתָּה לְדַרְכְּךָ ?	הַיילסטו זיך נעהן ?
הַאֻפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלֶיךָ ?	קען מען צו אַייך רעדען ?
אֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ.	איך וויל צו אַייך רעדען.
הֲיָכֹל אַתָּה לַעֲמֹד לְרֶגַע ?	קענסטו זיך אָפּשטעלען פאַר אַווייליע ?
הֲיָכֹל אַתָּה לְחַכּוֹת ?	קענסטו וואַרטען ?
הֲזוֹכֵר אַתָּה ?	געדענקסטו ?
אַל תַּטְרִיחַ אֶת עַצְמְךָ !	באַמיהט זיך ניט !
שָׂמֵחַ אֲנִי לִפְגֹּשׁ אוֹתְךָ.	איך בין צופרידען אַייך צו באַגעגענען.
שָׂמֵחַ אֲנִי לִרְאוֹת אוֹתְךָ.	איך בין צופרידען אַייך צו זעהן.
מָה אַתָּה רוֹצֶה ?	וואָס ווילסטו ?
מַה כַּוָּנָתְךָ ?	וואָס מיינסטו ?
מַה תּוֹעֶלֶת הַדָּבָר ?	צו וואָס טויג עס ?
מֶה עָלַי לַעֲשׂוֹת ?	וואָס דאַרף איך טון ?
מִי הֵם ?	ווער זיינען זיי ?
מַדּוּעַ אֵינְךָ עוֹנֶה ?	פאַרוואָס ענטפערסטו ניט ?
לָמָּה אַתָּה מַחֲרִישׁ ?	פאַרוואָס שווייגסטו ?

סְלִיחָה!

הֵא לְךָ כַּרְטִיסִי הַפְּרָטִי!

מָה הַמַּעַן שִׁלְךָ?

מָתַי אַתָּה בְּבֵיתְךָ?

אַל תַּטְרִיד אוֹתִי!

שְׁמַע־נָא, אֲדוֹנִי!

מָתַי יִהְיֶה הַדָּבָר נוֹחַ לְךָ?

פָּנֶיךָ יְדוּעִים לִי.

אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה.

אַיֵּה רָאִיתִי אוֹתְךָ כְּבָר?

לֹא רָאִיתִי אוֹתְךָ זֶה זְמַן רַב.

קָשֶׁה לִי לְהִזָּכֵר.

טוֹב כִּי הִזְכַּרְתָּ אוֹתִי.

זייט מוחל (פּאַרדאָן)!

אָט האָט איהר מיין ווייזט־קאָרט!

וואָס איז דיין אַדרעס?

וואָן ביסטו אין דער היים?

באַאונרוהיגט מיר ניט!
באַלעסטיגט מיר ניט!

הערט זיך אײַן, מיין הערר!

וואָן איז עס דיר באַקוועמער?

דו קומסט מיר אויס באַקאַנט.

איך זעה אַייך דעם ערשטן מאָל.

וואו האָב איך אַייך פריהער געזעהן?

איך האָב דיר ניט געזעהן שוין אַ לאַנגע צייט.

מיר איז שווער צו דערמאָנען זיך.

גוט וואָס דו האָסט מיר דערמאָנט

מַה שְׁלוֹם עֶסֶקְךָ ?	ווי געהט עס דיר אין דיינע אנגעלעגענהייטען (געשעפטען) ?
שָׁלוֹם לַעֲסָקַי.	מיר געהט אם בעסטען.
אֵין שָׁלוֹם לַעֲסָקַי.	מיר געהט ניט אם בעסטען.
אֲנִי יוֹדֵעַ אוֹתְךָ עַל־פִּי מַרְאֵה־פָּנֶיךָ.	איך קען אייך ביי׳ם אויסזעהן.
אֲנִי יוֹדֵעַ אוֹתְךָ מִכְּבָר.	איך קען אייך שוין לאנג.
הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אוֹתִי ?	קענסטו מיר ?
הַכֵּר־נָא מִי אֲנִי !	דערקען ווער בין איך !
מִי אַתָּה ?	ווער ביסטו?
אֲנִי מַכִּיר אוֹתְךָ.	איך קען אייך.
אֲנִי הִכַּרְתִּי אוֹתְךָ מִיָּד.	איך האָב אייך גלייך דערקענט.
נַחֵשׁ אֶת שְׁמִי !	טרעף ווי היים איך !
שָׁמַעְתִּי אֶת שִׁמְךָ.	איך האָב געהערט אייער נאָמען.
שִׁמְךָ יָדוּעַ לִי.	דיין נאָמען איז מיר באַקאַנט.
מַר יִצְחָקִי הוֹרֵשׁ בִּשְׁלוֹמְךָ.	הערר יצחקי גרויסט דיר.

אֵיךְ אַתָּה אוֹמֵר זֹאת בְּעִבְרִית?	ווי זאָגסטו דאָס אין העברעאיש?
מָה חָדָשׁ אִתְּךָ?	וואָס הערט זיך בי דיר נייעס?
מָה חָדָשׁ?	וואָס הערט זיך נייעס?
אֵין כָּל חָדָשׁ.	עס איז ניטאָ קיין נייעס.
הַכֹּל כְּשֶׁהָיָה.	אַלעס ווי געווען.
מַה נִּשְׁמָע?	וואָס הערט זיך?
הַכֹּל כְּשׁוּרָה.	אַלעס ווי עס באַדאַרף צו זיין.
מָה חֲדָשׁוֹת נִשְׁמָעוֹת בָּעוֹלָם?	וואָס הערט זיך עפּעס נייעס אויף דער וועלט?
הַאֱמֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ?	איז עס אמת וואָס איך חאָב אויף דיר געהערט?
מָה הַדָּבָר?	וועגען וואָס האַנדעלט זיך? / וואָס איז דער מעהר?
מֵאַיִן אַתָּה יוֹדֵעַ זֹאת?	פון וואַנען וויסטו דאָס?
שָׁמַעְתִּי זֹאת מִפִּי רֵעִי.	איך האָב דאָס געהערט פון מיין פרײַנד.
טוֹב הַדָּבָר.	עס איז גוט אַזוי.

לֹא טוֹב הַדָּבָר.	עס איז ניט גוט אזוי.
לְהִתְרָאוֹת!	צום ווידערזעהן!
הֱיֵה שָׁלוֹם!	זייט געזונד!
לֵךְ לְשָׁלוֹם!	געהט געזונדערהייט!

בַּבַּיִת

אִישׁ דּוֹפֵק עַל הַדֶּלֶת.	אימיצער קלאפט אין טיר.
לָבוֹא!	אריין!
לֵךְ פְּתַח!	גיה עפען!
אוֹרֵחַ נִכְבָּד בָּא לְבַקֵּר אוֹתָנוּ.	א ווירדיגער (א חשוב'ער) גאסט איז געקומען אונז באזוכען.
קַבֵּל אֶת פְּנֵי הָאוֹרֵחַ!	נעהם אויף דעם גאסט!
בְּקֹר טוֹב!	גוט מארגען!
שֵׁב־נָא, אֲדוֹנִי!	זעצט זיך, הערר!
תּוֹדָה! חֵן־חֵן!	א דאנק!

אין הויז

פְּרֹשׂ מַפָּה עַל הַשֻּׁלְחָן!	לעג א טישטאך אויפ׳ן טיש! / שפרייט דעם טיש!
צָרִיךְ לְהַגִּישׁ תִּקְרֹבֶת לָאוֹרֵחַ.	מע דארף דערלאנגען דעם גאסט כיבוד.
שֵׁב־נָא אֶל הַשֻּׁלְחָן!	זעצט זיך צום טיש!
בְּבַקָּשָׁה, טְעֵם מְעַט!	איך בעט אייך, פארזוכט אביסעל
שָׂבֵעַ אָנֹכִי.	איך בין זאט.
אַל־נָא תְּסָרֵב!	לאזט זיך ניט בעטען!
לֹא אֶתְעַקֵּשׁ הַרְבֵּה.	איך וועל זיך פיעל ניט איינ־ שפארען (אייע׳ק שנ׳ען).
אַיֵּה הָאָדוֹן?	ווו איז דער בעל־הבית?
אֵינֶנּוּ בַּבַּיִת.	ער איז ניטא אין דער היים.
הוּא יָשׁוּב מְיַד.	ער וועט באלד צוריקקומען.
מִפְּנֵי מַה אַתָּה צָרִיךְ לוֹ?	צוליעב וואס דארפט איהר איהם?
מִפְּנֵי עִנְיָן חָשׁוּב.	צוליעב א וויכטיגען ענין.
הֲיוֹדֵעַ הוּא, כִּי עָלֶיךָ לָבוֹא?	ווייס ער, אז איהר דארפט קומען?

בְּוַדַּאי !	זיכער ! / נעווים !
הוּא הִבְטִיחַ אוֹתִי לְחַפּוֹת לִי.	ער האָט צוגעזאָגט וואַרטען אויף מיר.
הַשָּׁעָה מְאֻחֶרֶת.	עס איז שפּעט.
חִכִּיתִי עַד בּוֹשׁ.	איך האָב זיך ניט געקענט דערוואַרטען. / מיר איז שוין מיאוס געוואָרען צו וואַרטען.
אֲנִי טָרוּד מְאֹד.	איך בין זעהר פֿאַרנומען (בא-שעפֿטיגט).
אֲנִי אֲלֻוֶּה אוֹתְךָ.	איך וועל אייך באַגלייטען.
אֵין צֹרֶךְ.	מע דאַרף ניט.
מָתַי תָּבוֹא עוֹד פַּעַם ?	וען קומט איר נאָך אַמאָל ?
אֵינֶנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק.	איך ווייס ניט גענוי.
אֲנִי אוֹדִיעַ בְּמִכְתָּב.	איך וועל לאָזען וויסען דורך אַ בריעף.

הַיּוֹם אִחַרְתִּי לָקוּם מִשְּׁנָתִי.	היינט בין איך שפּעט אויפ-געשטאַנען.
הַשָּׁעוֹן־הַמְעוֹרֵר לֹא צִלְצֵל.	דער וועק־זייגער האָט ניט גע-קלונגען.
אֶמֶשׁ שָׁכַחְתִּי לְכַוֵּן אֶת הַשָּׁעוֹן.	איך האָב נעכטען אָוועק פאַר-געסען אָנדרייען (אָנציהען) דעם זייגער.
הַשָּׁעוֹן נִפְסַק.	דער זייגער האָט זיך אָפּגע-שטעלט.
הֲדוֹפֵק שְׁעוֹנְךָ?	דיין זייגער גייט?
הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אֶת הַשָּׁעָה הַנְּכוֹנָה?	וויסטו אויף ריכטיג די צייט?
מָה הַשָּׁעָה עַתָּה?	וויפיעל איז יעצט דער זייגער?
עָלַי לְכַוֵּן אֶת הַשָּׁעוֹן.	איך דאַרף אָנשטעלען דעם זייגער.
עַכְשָׁיו עֶשְׂרִים דַּק לִפְנֵי הַשְּׁתַּיִם־עֶשְׂרֵה.	יעצט איז צוואַנציג מינוט צו צוועלף.
הֲמוּחַ אַתָּה בָּזֶה?	וויסטו דאָס אויף געווים?

בְּלִי סָפֵק.

אהן שום ספק (צווייפעל).

יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי שְׁעוֹנִים בַּבַּיִת.

מיר האָבען אין הויז צוויי זייגערס.

שְׁנֵיהֶם אֵינָם דַּיְקָנִים.

זיינען זיי בײדע ניט קיין פּינקטליכע.

אֶחָד מְאַחֵר תָּמִיד.

אײנער שפּעטיגט זיך אלע מאל.

אֶחָד מַקְדִּים תָּמִיד.

אײנער לויפט אלע מאל.

אֵין שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

זיי לעבען ניט בשלום.

אֵין אֱמֶת בְּפִיהֶם.

זיי זאָגען ניט דעם אמת.

אֵינֶנִי לוֹמֵד אֶת הַשָּׁעָה מִפִּי שְׁנֵי הַשְּׁעוֹנִים הָאֵלֶּה.

איך קוק ניט די צײט פון די צוויי זייגערס.

אֲנִי לוֹמֵד אֶת הַשָּׁעָה מִפִּי שְׁעוֹן־הַכִּיס שֶׁלִּי.

איך קוק די צײט פון מײן טאַשען־זייגער.

זֶה שָׁעוֹן קָטָן, אֲבָל יָשָׁר.

דאָס איז א קליינער, אָבער אן עהרליכער זייגער.

הוּא מַגִּיד אֶת הָאֱמֶת.

עס זאָגט דעם אמת.

הוּא מַרְאֶה אֶת הַשָּׁעָה הַנְּכוֹנָה.

עס באַווייזט די ריכטיגע צײט.

אֲנִי הִשְׁכַּמְתִּי הַיּוֹם בַּבֹּקֶר.	איך בין היינט זעהר פריה אויפ-געשטאנען.
כְּמְעַט כָּל הַלַּיְלָה לֹא יָשַׁנְתִּי.	איך בין כמעט די גאַנצע נאַכט ניט געשלאָפען.
שְׁנָתִי נָדְדָה כָּל הַלַּיְלָה.	איך האָב ניט געקענט שלאָפען די גאַנצע נאַכט.
רַעַשׁ נִשְׁמַע מִן הָרְחוֹב.	א טומעל האָט זיך געטראָגען פון גאַס.
אֲנִי הֵעִירֹתִי אֶת אָחִי.	איך האָב אויפגעוועקט מיין ברודער.
עוּרָה! עוּרָה!	כאַפּ זיך אויף (ערוואַך)!
קוּם!	שטעה אויף!
הַשָּׁעָה הַשְּׁמִינִית כְּבָר בָּאָה!	דער זייגער איז שוין אַכט!
עָלֶיךָ לָצֵאת לַעֲבוֹדָתְךָ.	דו דאַרפסט געהן צו דער אַרבייט.
מַהֵר!	שנעל!
אַל תִּתְעַצֵּל!	פויל זיך ניט!

הַשָּׁעוֹן הִשְׁמִיעַ אֶת הַשָּׁעָה הַשְּׁמִינִית.

דער זייגער האָט שוין געשלאָגען אכט.

מַהֵר פֶּן תְּאַחֵר!

גיך — אניט פּאַרשפּעטיגסטו!

שְׁנַת־הַבֹּקֶר מְתוּקָה כָּל כַּךְ!

עס איז אַזוי זים אין דער פֿריה צו שלאָפֿען!

אַתָּה אוֹהֵב־שֵׁנָה!

דו ביסט א פּעפּער (א שלאָפּער)!

גַּשׁ אֶל הַכִּיּוֹר וּרְחַץ!

געה צום האַנד־פּאַס (סינק) און וואַש זיך!

הַמַּיִם קָרִים יוֹתֵר מִדַּי.
הַמַּיִם צוֹנְנִים יוֹתֵר מִדַּי.

די וואַסער איז צו קאַלט.

פְּתַח אֶת הַבֶּרֶז הַשֵּׁנִי!

דרעה אָפּ דעם צווייטען קראַן!

מִפִּי הַבֶּרֶז הַזֶּה נוֹזְלִים מַיִם חַמִּים.

פון דעם קראַן ׳גיהט וואַרימע וואַסער.

הֲרוֹצֶה אַתָּה בְּמַיִם רוֹתְחִים?

ווילסטו זודיגע וואַסער?

אֲנִי רוֹצֶה בְּמַיִם פּוּשָׁרִים.

איך ווייל לעבליכע וואַסער.

עֵרְבֵב מַיִם חַמִּים בְּצוֹנְנִים וְיִהְיוּ לְךָ פּוּשָׁרִים.

צומישוואַרימע וואַסער מיט קאַלטע וועסטו האָבען לעבליכע.

זֹאת הִיא הַמְצָאָה יָפָה.

חַי נַפְשִׁי!
בְּחַיֵּי רֹאשִׁי!

בְּבַקָּשָׁה, תֵּן לִי מַגֶּבֶת!

עָלַי לְנַגֵּב אֶת פָּנַי וְאֶת יָדַי.

סְרֹק אֶת שַׂעֲרוֹתֶיךָ!
הֲיֵשׁ לְךָ מַסְרֵק?
אֵיזֶה מַסְרֵק?
תֵּן לִי מַסְרֵק סָמִיךְ!
תֵּן לִי מַסְרֵק קָלוּשׁ!
קַח אֶת הַמִּבְרֶשֶׁת וְהַתְקֵן אֶת שַׂעֲרוֹתֶךָ!

יָפֶה אָמַרְתָּ!
כְּמֻדָּמֶה לִי,
לֹא אָכַל הַיּוֹם אֲרוּחַת־הַבֹּקֶר.

דאָס איז אַ שעהנער איינפאַל.

זאָל איך אַזוי לעבען!

זיי אַזוי גוט און גיב מיר אַ האַנדטוך!

איך דאַרף אָפּווישען דעם פּנים און די הענד.

פּאַרקאַם דיינע האָר!
האָסטו אַ קעמעל?
וואָס פּאַר אַ קעמעל?
גיב מיר אַ געדיכטען קעמעל!
גיב מיר אַ שיטערען קעמעל!
נעהם די בערשטעל און פּארפּוץ די האָר!

גוט געזאָגט!
מיר דאַכט,
איך וועל היינט קיין פריהשטיק ניט עסען.

עָלַי לַעֲשׂוֹת דָּבָר נָחוּץ.	איך האָב א נויטיגע זאך צו טון.
סְעַד אֶת לִבְּךָ!	חלש ניט איבער די ארץ! נעהם עפּעס אין מויל!
אֵין לִי תֵּאָבוֹן עַתָּה.	איך האָב איצט קיין אפּעטיט ניט.
אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית.	איך דארף דאוונען שחרית.
עָלַי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין.	איך דארף לעגען תפלין.
אַיֵּה הַמַּרְאָה הַקְּטַנָּה?	וואו איז די קליינע שפּיגעלע?
מִי יוֹדֵעַ!	וער וויים!
חַפֵּשׂ בְּעַצְמְךָ!	זוך אליין!
וְכִי אֵין לִי עֲבוֹדָה אַחֶרֶת?	איך האָב ניט קיין אַנדער ארבייט?
אֵין זֹאת אַשְׁמָתִי.	עס איז ניט מיין שולד.
אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת כָּל סוֹדוֹת הַבַּיִת.	דו ווייסט אלע סודות אין הויז.
אֲנִי שׁוֹכֵחַ מְהֵרָה.	איך פאַרגעס שנעל.

אַתָּה שַׂכְחָן.	דו ביסט א מענש וואָס פאר-געסט.
לֹא תָּמִיד.	ניט אַלע מאָל.
יֵשׁ אֲשֶׁר אֲנִי זוֹכֵר.	עס טרעפט אַמאָל אַז איך געדענק.
כַּאֲשֶׁר הַדָּבָר נוֹגֵעַ אֵלַי.	וועַן עס ריהרט מיר אָן.
אֲנִי נוֹגֵעַ בְּדָבָר.	איך בין פאַרמישט אין דערינען. / איך בין אין דעם פאר-אינטערעסירט.
אֵין זֶה מִן הַיֹּשֶׁר.	עס איז ניט קיין יושר.
מַה לַּעֲשׂוֹת?	וואָס טוט מען?
אֵין בְּרֵרָה אַחֶרֶת.	עס איז ניטא קיין אַנדער ברירה (אויסוועג).
זֶה דֶּרֶךְ הָעוֹלָם.	אַזוי פיהרט זיך די וועלט.
כַּךְ מִנְהַג הַבְּרִיּוֹת.	אַזוי פיהרט זיך בייַ מענשען.
וּמַה בְּכַךְ?	נו, איז וואָס?

אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה.	יעדער איינער טוט ווי איהם נעפעלט.
אִי־אֶפְשָׁר לָשֶׁבֶת פֹּה.	מע קען דאָ ניט זיצען.
קַרְנֵי־הַשֶּׁמֶשׁ עוֹבְרוֹת בְּעַד הַחַלּוֹן.	די שטראהלען שלאָגען אריין דורכ׳ן פענסטער.
צָרִיךְ לְהוֹרִיד אֶת הַוִילוֹנוֹת.	מע דארף ארונטערציהען די גארדינען.
זֶה רַעְיוֹן יָפֶה.	עס איז א שעהנער געדאַנק.
בְּשׂרָה בְּפִי אֵלֶיךָ !	איך האָב דיר עפעס אָנצוזאָגען.
בַּשֵּׂר תְּכֻפֶּ־וּמַיִד !	זאָג שוין די בשורה !
אֵין לִי סַבְלָנוּת.	איך האָב ניט קיין געדולד.
הִגִּיעַ זְמַן אֲרוּחַת־הַצָּהֳרַיִם.	עס איז שוין צייט צועסען מיטאָג.
כְּנִרְאֶה,	ווי עס ווייזט אויס,
אַתָּה עָסוּק רַק בַּאֲכִילָה.	ביסטו פאַרטון נור אין עסען.
נִדְחֶה לְאַחַר־כַּךְ.	מיר וועלען עס אָפּלעגען אויף שפּעטער.
נִחַכֶּה עַד אֲרוּחַת־הָעֶרֶב.	מירוועלעןוואַרטען אויף אָוונד־ברויט (וועטשערע, סאַפּער).

אִם יִהְיֶה בִּי כֹּחַ, אֶחְכֶּה.	אז איך וועל כח האבען, וועל איך וואַרטען.
קֹדֶם־כֹּל אֶתְפַּלֵּל מִנְחָה.	פריהער פאר אלץ וועל איך דאוונען מנחה.
אַפְלוּלִית בַּבַּיִת.	עס איז פינסטערלאך אין הויז.
שְׁעַת בֵּין־הַשְּׁמָשׁוֹת.	עס איז בין־השמשות (דעמע־רונג).
חֹשֶׁךְ בַּבַּיִת.	עס איז פינסטער אין הויז.
צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אוֹר.	מע דארף אנצינדען פייער.
הַיֵּשׁ לְךָ קְפִסַּת־גַּפְרוּרִים?	האסטו א קעסטעלע שוועבעלאך?
שַׁפְשֵׁף גַּפְרוּר וְהַדְלֵק אֶת הָעֲשָׁשִׁית!	רייב אן א שוועבעלע און צינד אן דעם לאמפ!
עָלַי לִמְזוֹג נֵפְט בָּעֲשָׁשִׁית.	איך דארף אנגיסען נאפט אין לאמפ.
עָלַי לְהֵיטִיב אֶת הַפְּתִילָה.	איך דארף צוריכטען דעם קנייטעל.

הַשַּׁלְהֶבֶת גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִדַּי.	עס איז א צו גרויסער פלאם.
הַשַּׁלְהֶבֶת קְטַנָּה יוֹתֵר מִדַּי.	עס איז א צו קליינער פלאם.
הַשַּׁלְהֶבֶת כְּשׁוֹרָה.	דער פלאם איז ווי עס באדארף צו זיין.
הַבְעֵר גַּפְרוּר וְהַדְלֵק אֶת הַגַּז!	צינד אן א שוועבעלע און מאך ליכטיג די גאז!
צָרִיךְ לְסַכֵּל־לִפְתֹּחַ אֶת קְנֵה הַגַּז.	מע דארף אפדרעהען דעם גאז־רעהר.
אֲנִי רוֹצֶה לְהָאִיר אֶת הַחַשְׁמַל.	איך ווייל אנצינדען די עלעקט־רישע ליכט.
טוֹב מְאֹד!	זעהר גוט!
דְּחַק אֶת הַכַּפְתּוֹר!	גיב א דריק דעם עלעקטרישען קנעפעל!
מְשֹׁךְ אֶת הַחוּט!	גיב א ציה דעם שנירעל!
סַכֵּר־פְּתַח אֶת גְּלַת הַחַשְׁמַל!	דרעה אפ דעם עלעקטרישען לעמפעל!

אָז יָאִיר אוֹר הַחַשְׁמַל.	דאַן וועט די עלעקטריציטעט לייכטען.
אֲנִי אַדְלִיק אֶת הַנֵּר.	איך וועל אָנצינדען די ליכט.
אָשִׂים אֶת הַנֵּר בְּמְנוֹרָה.	איך וועל אַריינשטעלען די ליכט אין לייכטער.
אֲנִי אוֹהֵב אֶת אוֹר הַנֵּר.	איך האָב ליעב אַז אַ ליכט ברענט.
כְּבָר הִגִּיעָה חֲצוֹת־הַלַּיְלָה.	עס איז שוין האַלבע נאַכט.
נֵלֵךְ לִישׁוֹן.	מיר וועלען גיין שלאָפען.
מִשְׁכָּבֵנוּ כְּבָר נָכוֹן?	איז שוין אונזער געלעגער פאַרטיג?
בְּבַקָּשָׁה לְהַצִּיעַ אֶת מִטָּתִי.	ביטע אויסבעטען מיין בעט.
הַכְּסֶת, הַשְׂמִיכָה וְהַסָּדִין עַל מְקוֹמָם.	די פּערענע, די קאָלדרע און די לַיילאַך זיינען אויפ'ן פּלאַץ.
אֲנִי מְבַכֵּר מִזְרָן.	איך ווייל בעסער אַ מאַטראַץ.
הֵיֵשׁ לְךָ כַּר אַחֵר?	האָסטו אַן אַנדער קישען?
הַמַּצָּע נוֹחַ מְאֹד.	עס איז זעהר באַקוועם אויס־געבעט.
כַּבֵּה אֶת הָאוֹר!	לעש אויס די ליכט!

סַב־סְגֹר אֶת קְנֵה הַגָּז!	פאַרדרעה דעם גאַז־רעהר!
סַב־סְגֹר אֶת גַּלַּת הַחַשְׁמַל!	פאַרדרעה דעם עלעקטרישען לעמפּעל!
אֲנִי שׁוֹכֵב לִישֹׁן.	איך לעג זיך שלאָפען.
אֲנִי נוֹטֶה לִישֹׁן.	איך בין שלעפעריג.
אֲנִי עָיֵף מְאֹד.	איך בין זעהר מיעד.
לֹא שָׂכַחְתִּי לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית.	איך האָב ניט פאַרגעסען דאַוונען מעריב.
גַּם "שְׁמַע" כְּבָר קָרָאתִי.	איך האָב קריאת־שמע אויך געלייענט.
הֲסָגַרְתָּ אֶת הַתְּרִיסִים?	האָסטו פאַרמאַכט די לאָדען?
נָעַלְתִּי אֶת הַדֶּלֶת.	איך האָב פאַרשלאָסען די טיר.
בְּבַקָּשָׁה, סְגֹר אֶת דֶּלֶת חֲדַר־הַמִּשְׁכָּב!	זייט אזוי גוט, פאַרמאַכט די טיר פון שלאָף־צימער!
מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לִישֹׁן!	ווי גוט אונזים עס איז דערשלאָפֿ!
בָּרוּךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר הִמְצִיא אֶת הַמִּטָּה!	געבענטשט זאָל זיין דער מענש וואס האָט ערפונדען די בעט!

בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּרָא אֶת הַשָּׁנָה!	געלויבט איז גאָט וואָס האָט באַשאפען דעם שלאָף!
לַיְלָה טוֹב!	א גוטע נאַכט!
תְּעֻרַב עָלַיִךְ שְׁנָתֵךְ!	שלאָף געזונדערהייט!
הוּא נֶרְדַּם מְהֵרָה כָּל־כַּךְ.	ער איז אַזוי גיך אַיינגעשלאָפען.
כַּמָּה הוּא נוֹחֵר!	ווי שטאַרק ער כראָפעט!
פַּחַד נוֹפֵל עָלַי.	עס באַפאַלט מיר א שרעק.
דְּמָמָה בַּבַּיִת.	עס איז שטיל אין הויז.
אֵין קוֹל וְאֵין קֶשֶׁב.	מע הערט ניט קיין דוך (ניט מע רעדט, ניט מע הערט).
הַס!	שא!
דִּירָתֵנוּ אֵינֶנָּה מוּצַאת חֵן בְּעֵינֵינוּ.	אונזער וואוינונג געפעלט אונז ניט.
מִפְּנֵי מַה?	פאַרוואָס עפּעס?
מִפְּנֵי שֶׁדִּירָתֵנוּ רְחוֹקָה מִן הָעִיר.	דערפאַר וואָס אונזער וואוינונג איז צו ווייט פון שטאָט.
וְאֶת הִיא רִאשִׁית.	דאָס איז איינס.

וְהַשֵּׁנִית, דִּירָתֵנוּ צָרָה קְצָת.

אין אונדזער צווייטע דירה איז אונזער וואוי-
נונג אביסעל ענג (ענגלאך).

אֵין לָנוּ דֵּי חֲדָרִים.

מיר האָבען ניט גענוג צימערען.

צַר לָנוּ הַמָּקוֹם.

עס איז צו ענג פאַר אונז.

לָמָּה לְךָ הָעִיר?

אויף וואָס דאַרפסטו די שטאָט?

אֲנִי צָרִיךְ לִנְסֹעַ אֶל הָעִיר בְּכָל יוֹם.

איך מוז פאָהרען אין שטאָט יעדען טאָג.

יֵשׁ לִי עֲסָקִים בָּעִיר.

איך האָב געשעפטען אין שטאָט.

מָה אַתָּה חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת?
מַה בְּדַעְתְּךָ לַעֲשׂוֹת?

וואָס רעכענסטו טון?

נַעֲקֹר אֶת דִּירָתֵנוּ מִכַּאן.

מיר וועלען זיך אַרויסקלייבען פון דאַנען.

נַכְנֵס לְדִירָה אַחֶרֶת.

מיר וועלען זיך אַריינקלייבען אין אַן אַנדער דירה (וואוינונג).

דִּירָה מְרֻוַּחַת.

א גערַאמע וואוינונג.

דִּירָה נוֹחָה.

א באַקוועמע וואוינונג.

אֲנִי מְבַקֵּשׁ בָּעִיר דִּירָה נָאָה.

איך זוך אין שטאָט א שעהנע וואוינונג.

כְּבָר מָצָאתִי אֶת אֲשֶׁר בִּקַּשְׁתִּי.	וואָס איך האָב געזוכט, האָב איך געפונען.
מָתַי אַתָּה עוֹבֵר לַדִּירָה הַחֲדָשָׁה?	ווען קלייבסטו זיך אַריבער אין דער נייער דירה?
בְּקָרוֹב.	אין גיכען.
בְּעוֹד יָמִים מְעַטִּים.	אין עטליכע טעג אַרום.
כַּמָּה חֲדָרִים בַּדִּירָה הַחֲדָשָׁה?	וויפיעל צימערען זיינען דאָ אין דער נייער וואוינונג?
שָׁם יֵשׁ שִׁשָּׁה חֲדָרִים.	דאָרטען זיינען דאָ זעקס צימערען.
חֲדַר־אֹכֶל וַחֲדַר־מִשְׁכָּב.	אַן עס־צימער און שלאָף־צימער.
מִרְפָּסֶת וּמִטְבָּח.	אַ זאַל און קיך.
פְּרוֹזְדוֹר וּבֵית־כִּסֵּא.	אַ קאָרידאָר (פּאָרהויז) און וואַש־צימער.
לַבַּיִת יֵשׁ כָּל הַהֲרָוָחוֹת.	די הויז האָט אַלע באַקוועמליכקייטען.
מֵי־צִנּוֹרוֹת בַּבַּיִת.	וואַסער־לייטונג אין הויז.
מַיִם חַמִּים בְּכָל עֵת.	וואַרימע וואַסער צו יעדער צייט.
אַמְבַּטָּה וּמִקְלַחַת.	אַ וואַנע און אַ שפּריץ.

חֹם שֶׁל קִיטוֹר.

הַבַּיִת מָלֵא אוֹר וְאָוִיר.

הַחַלוֹנוֹת פּוֹנִים אֶל הָרְחוֹב.

לַבַּיִת חָצֵר גְּדוֹלָה.

גַּם דִּיר לָעֲצִים.

וְגַם גִּנָּה קְטַנָּה וְיָפָה.

כַּמָּה קוֹמוֹת לַבַּיִת?

שְׁתֵּי קוֹמוֹת עִם מַרְתֵּף וַעֲלִיָּה.

יֵשׁ גַּם מִדְפֶּסֶת רְחָבָה.

הָעִקָּר שֶׁכַּחְתָּ.

הֵיכָן בְּדִירָתְךָ תַּנּוּר?

שְׁאֵלָה יָפָה שָׁאַלְתָּ!

בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי!

פּאַרע (דראַמף)־באַהייצונג.

די הויז איז ליכטיג און לופטיג.

די פענסטער גיהן ארויס צום גאַס.

די הויז האָט אַ גרויסען הויף.

אויך אַ שטאַל פאַר האָלץ.

אויך אַ קליינער און שיהנער גאַרטען.

וויפיעל שטאָק האָלט די הויז?

צוויי שטאָק מיט אַ קעלער און אַ בוידעם.

עס איז אויך דאָ אַ בריייטע וועראַנדע.

דעם עיקר האָסטו פאַרגעסען.

האָסטו אַן אויוועז ביי דיר אין וואוינונג?

אַ שיהנע פראַגע, כלעבען!

זיכער, גיוויס!

יֵשׁ גַּם תַּנּוּר לְבַשֵּׁל וְלֶאֱפוֹת.

וּבְכֵן הַכֹּל טוֹב וְיָפֶה.

צֵא אֶל הַשּׁוּק!

קְרָא לָעֲגָלוֹן!

הַזְמֵן אוֹתוֹ לָבוֹא!

הוּא יַעֲבִיר אֶת הַמַּטְלְטְלִים שֶׁלָּנוּ.

כַּמָּה אַתָּה רוֹצֶה?

נָבוֹא לְעֵמֶק־הַשָּׁוְה.

לֹא נָבוֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת.

הַכֹּל יַעֲלֶה יָפֶה.

קֹדֶם־כֹּל תַּעֲלֶה אֶת הַפַּסַנְתֵּר.

הִזָּהֵר! / לְאַט לְךָ!

עַתָּה נִשְׁמַע־נָא מַה בְּפִי הַפּוֹנוֹגְרַף!

עס איז דאָ אַן אויוועז צום קאָכען אוּן באַקען.

אויב אַזוי איז אַלעס גוט אוּן פיין.

נעה אַרוים אין מאַרק!

ברענגט אַ פוהר־מאַן!

היים איהם קומען!

ער וועט אריבערפיהרען אונזערע זאַכען.

וויפיעל ווילסטו?

מיר וועלען שוין דורכקומען.

מיר וועלען זיך ניט קריעגען.

אַלעס וועט אריבער גלאַט.

פריהער פאַר אַלץ נעהם אַרויף די פיאַנע.

פאַרזיכטיג!

איצט וועלען מיר הערען וואָס דער פאַנאַגראַף וועט אונז זאָגען!

כּוֹנֵן אֶת הַכְּלִי הַהוֹבֵב!

הִנֵּה הַגְּלִיל שֶׁל „הַתִּקְוָה"!

דֶּלֶת הַבַּיִת נְעוּלָה.

דֶּלֶת הַבַּיִת סְגוּרָה.

הֲיֵשׁ אִתְּךָ הַמַּפְתֵּחַ?

אֵינֶנִּי זוֹכֵר אֵיזֶה הִנַּחְתִּי אוֹתוֹ.

הַאֻפְשָׁר לְךָ לְכַוֵּן אֶל חוֹר־
הַמַּנְעוּל מַפְתֵּחַ אַחֵר?

הָבָה נְנַסֶּה!

צָרִיךְ לְהַדְבִּיק מְזוּזוֹת אֶל
הַפְּתָחִים.

הַבֵּט, הַסַּף שָׁבוּר!

עוֹד לֹא נִגְמַר בֶּדֶק־הַבַּיִת.

דרעה אָן די שפּרעך־מאַשין!

אָט איז דער רעקאָרד (טאַפּעל)
פון „התקוה"!

די טיר פון הויז איז צוגעשלאָסען.

די טיר פון הויז איז צוגעמאַכט.

האָסטו ביי זיך דעם שליסעל?

איך גערענק ניט וואו איך האָב
עס געלאָזען.

פילייכט קענסטו צופּאַסען צום
שלאָס־לעכעל אָן אַנדער
שליסעל?

נו, לאָמיר פּרואווען!

מע דאַרף צושלאָגען מזוזות צו
די טירען.

זעה נור, דער שוועל איז צו־
בראָכען

דער רעמאָנט (רעפּערירונג) איז
נאָך ניט פּאַרטיג.

צָרִיךְ לְצַפּוֹת אֶת הַכְּתָלִים בְּמַפִּיטִים.

הַדָּבָר הַזֶּה יֵעָשֶׂה מָחָר.

הַחוֹשֵׁב אַתָּה לְהַשְׂכִּיר חֶדֶר?

מָה אַתָּה סָח?

יֵשׁ לִי צֹרֶךְ בְּכָל הַחֲדָרִים.

כַּמָּה אַתָּה מְשַׁלֵּם שְׂכַר־דִּירָה?

מְחִיר הָגוּן, אֲבָל שָׁוֶה.

כְּדַאי הַדָּבָר.

אֲנִי מְקַוֶּה לִשְׂבֹּעַ רָצוֹן מִן הַדִּירָה.

הוֹאֶל־נָא לְהָסִיר אֶת הַמּוֹדָעָה מֵעַל הַבַּיִת!

„כַּאן דִּירָה לְהַשְׂכִּיר".

מע דארף נאך אנקלעפען טאפעטען (וואנד־פאפיר).

דאס וועט מען כאן מארגען.

רעכענסטו פארדינגען א צימער?

וואס רעדסטו?

איך מוז האבען אלע צימערען.

וויפיעל צאהלסטו דירה־געלט?

א נישקשה' דיגער פרייז, אבער עס איז ווערט.

עס לוינט זיך.

איך פארהאף, אז איך וועל זיין צופרידען פון דער וואוינונג.

נעהם ארונטער, זיי מוחל, די אנאנסע פון הויז!

„דא פארדינגט זיך א וואוינונג".

אָסוּר לְהַטְרִיחַ אֲנָשִׁים לְבַטָּלָה.	מע טאָר ניט מטריח זיין מענשען אומזיסט.
בְּעוֹד שָׁבוּעַ אָבוֹא לָדוּר בַּבַּיִת הַזֶּה.	אין אַ וואָך אַרום קלייב איך זיך אַריין אין דער הויז.
אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם!	מיט גאָט'ס הילף!
אֶעֱשֶׂה חֲנֻכַּת־הַבַּיִת.	איך וועל פֿראָווען אַ חנוכת־הבית.
אֶעֱשֶׂה מִשְׁתֶּה.	איך וועל מאַכען אַ סעודה.
בְּשָׁעָה צְלֻחָה! / בְּשָׁעָה מְצֻלַּחַת!	אין אַ מזל'דיגער שעה!
כָּעֵת חַיָּה תִּבְנֶה בַּיִת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!	איהר זאָלט דערלעבען איבער אַ יאָהר און בויען אַ הויז אין ארץ־ישראל!
כֵּן יְהִי רָצוֹן!	הלואי, רבונו של עולם!
אָמֵן!	אָמן!
עָלַי לְהַדְבִּר אֶל בַּעַל־הַבַּיִת.	איך דאַרף זיך דורכרעדען מיט'ן בעל־הבית.
צָרִיךְ עוֹד לְתַקֵּן בַּדִּירָה.	מע דאַרף נאָך עפּעס פֿאַרריכטען אין דירה.

צָרִיךְ עוֹד לְהַתְקִין בַּדִּירָה.	מע דארף נאך עפעס איינפיהרען אין דירה.
מַעֲקֵה־הַמִּרְפֶּסֶת אֵינֶנּוּ צָבוּעַ.	דער פאַרנטש פון ווראַנדע איז ניט געפארבט.
הַמַּדְרֵגוֹת רוֹפְפוֹת.	די טרעפ שאַקלען זיך.
הַמִּטְבָּח אֵינֶנּוּ מְסֻיָּד מֵחָדָשׁ	די קיך איז ניט איבערגעאַלכט.
צָרִיךְ לָטוּחַ אֶת תִּקְרַת הַפְּרוֹזְדוֹר.	מע דארף טינקעווען (פלאסטערען) דעם באַלקען פון פאַרהויז.
הָרִצְפָּה אֵינֶנָּה חֲלָקָה.	די פאַדלאַגע (דיל) איז ניט גלאַט.
אֲנִי רוֹצֶה לִבְנוֹת חַיִץ בַּדִּיר.	איך ווייל אַוועקשטעלען א וועג-טעל אין שטאַל.
כָּל הַשְּׁכֵנִים מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּדִיר אֶחָד.	אַלע שכנים ניצען איין שטאַל.
הַשּׁוֹעֵר יַעֲשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.	דאָס וועט טון דער דוואַרניק (הויז־אויפזעהער).
הַאִם־פְּשָׁר לְהַשִּׂיג מַפְתֵּחַ לְשַׁעַר הֶחָצֵר?	קען מען קריגען א שליסעל צום טויער פון הויף?
אַתָּה דּוֹרֵשׁ יוֹתֵר מִדַּי.	די פארלאַנגסט צופיעל.

כַּךְ הִתְנִינוּ מֵרֹאשׁ.

אֵלֶּה הָיוּ הַתְּנָאִים שֶׁלָּנוּ.

הַכֹּל עַל מְקוֹמוֹ יָבוֹא בְּשָׁלוֹם.

אַל־נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינֵינוּ!

יְהִי כֵן!

אֲנִי אֶקְנֶה רְהִיטִים חֲדָשִׁים.

חֲבֵרִי הוּא מְמֻחֶה.

הוּא יוֹדֵעַ בְּיֹצֶד לְרַהֵט חֲדָרִים.

הוּא יַעַץ אוֹתִי לִקְנוֹת שְׁדֵה.

לַשְׁדֵה יֵשׁ מְגוּרוֹת.

גַּם אָרוֹן וּמִקֵּרָה.

אזוי האָבען מיר פּאַראוים אָפּ־
געמאַכט.

דאָס זיינען געווען אונזערע
באַדינגונגען.

אלעס וועט שוין רעכט ווערען.

לאָמיר זיך ניט קריעגען!

זאָל זיין אזוי!

איד וועל איינקויפען נייע מעבעל.

מיין פרוינד איז א מבין (ספּע־
ציאליסט).

ער וויים ווי אזוי צו מעבעליזי־
רען צימערען.

ער האָט מיר געראַטען קויפען
א קאַמאָד.

אין קאַמאָד זיינען פּאַראַן שופ־
לאָדען.

אויך אַן אַלמער און אייז־שראַנק.

גַּם כּוֹנֶנִית לִסְפָרִים.

מְלֶתָּחָה וְקֹלֶב לִבְגָדִים.

סַפָּה, סַפְסָלִים וַהֲדוֹם.

כְּמוֹ־כֵן אֶקְנֶה גַּם־נוֹעַ וְכִפָּא־הַסֵּב.

אֲנִי חוֹשֵׁב לִפְרֹשׂ שְׂטִיחִים עַל הָרִצְפָּה.

קְבַע מַסְמְרוֹת בַּקִּיר!

הַגֶּשׁ־נָא לִי אֶת הַפַּטִּישׁ!

תְּלֵה אֶת הַתְּמוּנוֹת!

סַמֵּר אֶת הָאֲצַטַּבוֹת אֶל הַקִּיר!

הַעֲמֵד אֶת הָעֲצִיצִים עַל אַדְנֵי הַחַלוֹנוֹת!

אויך אַן עטאָושערקע (שראַנק) פאַר ביכער.

אַ שאַפע און אַ היינגער (סטענדער) פאַר קליידער.

אַ סאָפע (קאַנאַפּע), ביינקלאַך און אַ פוס־ביינקעל.

איד וועל אויך קויפֿן אַ ווינ־שטול און אַ לעהנשטול (אַרם־שטול).

איך רעכען צו פאַרשפרייטען דיוואַנען אויפֿן פֿאַדלאָגע.

שלאָג אַריין טשוועקעס (נעגעל) אין וואַנד!

דערלאַנג מיר דעם האַמער!

היינג אויף די בילדער!

שלאָג צו (נעגעל צו) די פּאָליצעס צום וואַנד!

שטעל אַרויף די בלומען־טעפּ אויף די פענסטער.

בָּעֲצִיצִים פְּרָחִים יָפִים.

אין די בלומען־טעפ זיינען דא שעהנע בלומען.

אֲנִי רוֹצֶה לְהַתְקִין טֶלֶפוֹן בַּבַּיִת.

איך וויל איינפיהרען א טעלעפאָן אין הויז.

אֲנִי יוֹדֵעַ לְטַלְפֵּן.

איך קען טעלעפאָנירען.

נָקֵל לְדַבֵּר בַּטֶּלֶפוֹן.

עס איז לייכט צו רעדען דורכ'ן טעלעפאָן.

הַטֶּלֶפוֹן מְצַלְצֵל.

דער טעלעפאָן קלינגט!

הַגַּע אֶת הַשְּׁפוֹפֶרֶת אֶל אָזְנְךָ!

לעג צו די טרייבעל צום אויער!

הַגַּע אֶת פִּי הַטֶּלֶפוֹן אֶל פִּיךָ!

לעג־צו דעם מונד־שטיק פון טעלעפאָן צום מויל!

דַּבֵּר לְאַט!

רעד לאַנגזאַם!

עָלַי לְהַעֲמִיד אֶת הָרְהִיטִים בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן.

איך דאַרף צושטעלען די מעבעל אויפ'ן ריכטיגען פלאַץ.

הוֹאֵל־נָא לַעֲזֹר לִי.

זיי אַזוי גוט, העלף מיר אַרויס!

הָבֵא אֶת הַשֻּׁלְחָן הַצִּדָּה!

רוק אַוועק דעם ט ש אַן א זייט!

הַכְנֵס אֶת הַמְּגוּרוֹת אֶל הַשָּׂדֶה!

צָרִיךְ לְרַוֵּחַ אֶת הַבַּיִת.

פְּתַח אֶת הַחַלּוֹנוֹת!

רְכֹס אֶת דַּלְתוֹת הַחַלּוֹנוֹת בַּוָּוִיוֹת!

קָשֶׁה לְהַבְרִיחַ אֶת הַדֶּלֶת.

הַבְּרִיחַ רָחָב יוֹתֵר מִדַּי.

הַמַּבַּעַת צָרָה יוֹתֵר מִדַּי.

הַדֶּלֶת סוֹבֶבֶת עַל צִירֶיהָ.

כַּף־הַמַּנְעוּל נִתְקַלְקְלָה.

שָׂרָה, קְחִי מַטְאֲטֵא!

מַאְטִאי אֶת הָרִצְפָּה!

הַמַּטְאֲטֵא עוֹמֵד בַּפִּנָּה.

צָרִיךְ לְנַקּוֹת אֶת הָרַקְקִיוֹת.

רוק אַריין די שופלאָדען אין קאמאָד!

מע דאַרף אויסלופטערען די הויז.

עפען אויף די פענסטער!

פאַרקייטעל די פענסטער מיט די קייטלאַך!

עס איז שווער צו פאַרוקען די טיר.

דער פאַרוקער איז צו בריים.

דער רינגעל איז צו ענג.

די טיר דרעהט זיך אויף די זאַוויעסעס.

די הענטעל פון שלאָס איז קאַליע געוואָרען.

שרה, נעהם א בעזים!

קער אויס די פאַדלאָגע!

דער בעזים שטעהט איןווינקעל.

מע דאַרף אויסריניגען די שפּיי־קעסטלאַך.

אַל תִּירְקוּ עַל הָרִצְפָּה!	שפייט ניט אויפ׳ן פאדלאגע!
שִׁמְרוּ עַל נְקִיּוֹן הַבַּיִת!	גיט אכטונג אויף די ריינקייט
	פון הויז!
אַל תְּלַכְלְכוּ אֶת הַכְּתָלִים!	פארשמוצט ניט די וואנט!
שָׂרָה רוֹחֶצֶת אֶת הָרִצְפָּה	שרה וואשט די פאדלאגע מיט
בְּמֵי־בְרִית.	וואסער און זייף.
שָׂרָה הִסִּיקָה אֶת הַתַּנּוּר	שרה האט איינגעהייצט דעם
בְּפֶחָמִים וּבְעֵצִים.	אויוון מיט קוילען און האלץ.
שָׂרָה שָׂפְתָה אֶת הַקְּדֵרוֹת	שרה האט אריינגעשטעלט די
בַּתַּנּוּר.	טעפ אין אויוון.
שָׂרָה שָׂפְתָה אֶת הַקְּדֵרוֹת	שרה האט אַרויפגעשטעלט די
עַל הַכִּירָה.	טעפ אויפ׳ן אויועלע.
הִיא אוֹפָה וּמְבַשֶּׁלֶת.	זי באקט און קאכט.
הִיא מְנַקָּה וּמְכַבֶּסֶת.	זי רייניגט און וואשט.
הִיא צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ.	זי גיט אכטונג אויף די בעל־
	הב׳ת׳ישקייט.
הִיא אֵשֶׁת־חַיִל.	זי איז א גוטע בעל־הבית׳טע.
עֲלֶלָּל בַּשְּׁעָרִים!	גיב א קלונג דעם נלעקעל!

הִכָּנֵס אֶל הַבַּיִת!

קום אַריין אין הויז!

שִׂים עַל הַשֻּׁלְחָן!

לעג אַרויף אויפ׳ן טיש!

הֵיֵשׁ לְךָ חֶדֶר לְהַשְׂכִּיר?

האָט איהר אַ צימער צו פאַר-דינגען?

אֵיזֶה חֶדֶר?

וואָס פאַר אַ צימער?

חֶדֶר מְרֻהָט אוֹ חֶדֶר לֹא־מְרֻהָט?

אַ מעבעליזירטען צימער אָדער ניט קיין מעבעליזירטען צימער.

הַבַּיִת הַזֶּה נִמְצָא בִּשְׂכוּנָה יָפָה.

די הויז איז אין אַ שׂהנעם געגענד.

הַבַּיִת נִמְצָא בְּקִרְבַת גַּן־הָעִיר.

די הויז איז נאָהענט צום שטאָט־גאָרטען.

בֵּית־הַכְּנֶסֶת אֵינֶנּוּ רָחוֹק מִכַּאן.

די שול איז ניט וויט פון דאָנען.

הַבַּיִת בָּטוּחַ מִפְּנֵי הַדְּלֵקָה.

די הויז איז זיכער פון פייער.

הַמַּדְרֵגוֹת עֲשׂוּיוֹת אֶבֶן.

די טרעפּ זיינען שטיינערנע.

יֵשׁ לַבַּיִת מַעֲקֵה־הַצָּלָה.

די הויז האָט רעטונגס־לייטער.

הַבַּיִת מְבֻטָּח בַּאֲחֲרָיוּת.

די הויז איז פאַרזיכערט.

מָתַי יִתְפַּנֶּה הַחֶדֶר?

ווען ווערט דער צימער ליידיג?

בְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ יַעֲקֹר הַדַּיָּר אֶת דִּירָתוֹ.	ראש־חודש קלייבט זיך ארויס דער קוואַרטיראַנט (שכן).
תֵּן לִי דְּמֵי־קְדִימָה עַל שְׂכַר־הַדִּירָה!	גיב מיר אַן אויפגאַב אויף דירה־געלט!
דַּיָּר הוֹלֵךְ וְדַיָּר בָּא.	אַ שכן אַרויס, אַ שכן אַריין.
רְשֹׁם לְךָ אֶת מִסְפַּר הַבַּיִת!	פאַרצייכען דעם נומער פון הויז.
יֵשׁ לִי מְבִיעוּת עַיִן.	איך האָב אַ שאַרפע אויג צו דערקענען.
חֲנֹךְ בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב!	איהר זאָלט זיך אין גיכען באַניי־ען מיט אַן אייגענער הויז!

בַּחוּץ — אין דרויסען

גֶּשֶׁם יוֹרֵד.	עס גיהט אַ רעגען.
הָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת.	עס יאָגט אַווינט.
הַמַּעַר סוֹעֵר.	עס איז שטורעמדיג.
הַבְּרָקִים בּוֹרְקִים.	עס בליצט.
הָרַעֲמִים רוֹעֲמִים.	עס דונערט.

הַיּוֹם יוֹם סַגְרִיר.	היינט איז א רעגענדיגער טאג.
פְּתַח אֶת הַסּוֹכֵךְ שֶׁלְּךָ!	עפֿען אויף דיין שירם!
פְּרֹשׂ אֶת הַסּוֹכֵךְ גַּם עָלַי!	האלט אויך איבער מיר דעם שירם!
שָׁכַחְתִּי לִלְבֹּשׁ אֶת הַמַּמְטֵרָת.	איך האָב פֿארגעסען אָנטאָן דעם רעגען־מאנטעל.
מַה מֶּזֶג־הָאֲוִיר הַיּוֹם?	ווי איז היינט דער וועטער?
מֶזֶג־הָאֲוִיר צַח.	דער וועטער איז קלאָר.
מֶזֶג־הָאֲוִיר עָכוּר.	דער וועטער איז מיאוס.
הַיּוֹם יוֹם גָּשׁוּם.	היינט איז רעגען.
הַיּוֹם יוֹם שָׁחוּן.	היינט איז היים.
גָּשֵׁם מְמַשְׁמֵשׁ וּבָא.	עס האלט בי׳ם רעגענען.
יְמוֹת הַגְּשָׁמִים הִגִּיעוּ.	די רעגענדיגע טעג זיינען שוין דאָ.
הַיּוֹם יִהְיֶה חַם.	היינט וועט זיין וואַרם.
הַיּוֹם יִהְיֶה קַר.	היינט וועט זיין קאלט.
נִסְתַּתֵּר בְּשַׁעַר הֶחָצֵר.	לאָמיר זיך אַריינכאָפּען אין טויער פון הויף.
הַמָּטָר סוֹחֵף.	עס איז א שטאַרקער גוס־רעגען.

הַמָּטָר כְּבָר חָדַל.	דער רעגען האָט שוין אויפ־
	געהערט.
הָבָה נֵצֵא הַחוּצָה.	לאָמיר אַרויס אין דרויסען.
נֵלֵךְ עַל הַמִּדְרָכָה.	מיר וועלען נעהן אויפ'ן טראָטו־
	אַר (זייט־גאַנג).
הַשָּׁמַיִם נַעֲשׂוּ בְּהִירִים.	דער הימעל האָט זיך אויס־
	געלייטערט.
הָאֲוִיר נָעִים כָּל־כָּךְ.	די לופט איז אַזוי אַנגענעם.
טוֹב לְטַיֵּל עַכְשָׁיו.	יעצט איז גוט צו געהן שפּאַצירען.
הַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת.	די זון שיינט.
הַיּוֹם לֹא קַר וְלֹא חַם.	היינט איז ניט קאַלט און ניט
	וואַרם.
אֵין לָשֵׂאת אֶת הַחֹם.	די היץ איז ניט אויבערצוטראָגען.
אֵין לָשֵׂאת אֶת הַקֹּר.	די קעלט איז ניט אויבערצוטרא־
	גען.
קָשֶׁה לָלֶכֶת בַּחוּץ.	עס איז שווער אין גאַס צו געהן.
כַּמָּה מַעֲלוֹת עָלָה הַחֹם אֶתְמוֹל?	וויפיעל גראַד היץ איז געווען נעכטען?

עוֹד מְעַט יִתְקָרֵר הָאֲוִיר.
לְפִי דַעְתִּי, יִתְחַמֵּם הָאֲוִיר.

אֵין לָדַעַת בָּרוּר.
מֶזֶג־הָאֲוִיר מִתְחַלֵּף.
פֹּה הַשֶּׁמֶשׁ בּוֹעֶרֶת.
נַעֲבֹר אֶל הַמִּדְרָכָה הַשֵּׁנִית.

שָׁם צֵל מֵשִׁיב־נֶפֶשׁ.
נֵלֵךְ בַּצֵּל.
הַזָּהֵר שֶׁלֹּא תִשְׁתָּרֵב!

הַזָּהֵר שֶׁלֹּא תֵרָטֵב בַּגֶּשֶׁם!

הַשָּׁרָב בָּעִיר קָשֶׁה מְאֹד.

קַר לִי מְאֹד.
חַם לִי מְאֹד.

באלד ווערט די לופט קילער.
איך דיינק, אז די לופט ווערט ווארעמער.

אויף געווים קען מען ניט וויסען.
דער וועטער בייט זיך.
דא ברענט די זון.
לאמיר אריבער צום צווייטען טראטואר.

דארטען איז דער שאטען א מחיה.
לאמיר געהן אין שאטען.
היט זיך דו זאלסט זיך ניט אפברענען פון דער זון.

היט זיך דו זאלסט ניט פארנעצט ווערען פון רעגען!

די היץ אין שטאדט איז זעהר שטארק.

עס איז מיר זעהר קאלט.
עס איז מיר זעהר ווארם.

הָאָוִיר עַכְשָׁיו לַח.	די לופט איז יעצט פייכט.
הָאָוִיר הָיָה יָבֵשׁ.	די לופט איז געווען טרוקען.
אֵינֶנִי אוֹהֵב יוֹם מְעֻנָּן.	איך האָב ניט ליעב אַ וואָלקענ־ דיגען טאָג.
עֲנָנִים מְרַחֲפִים בַּשָּׁמַיִם.	וואָלקענס שוועבען אַרום אין הימעל.
חשֶׁךְ וַעֲרָפֶל בַּחוּץ.	אין דרויסען איז פינסטער און נעבעלדיג.
שֶׁלֶג יוֹרֵד.	עס שנעהט.
כָּל הָאֲנָשִׁים מְכֻסִּים שֶׁלֶג.	אַלע (מענשען) זיינען באַדעקט מיט שנעה.
עָלַי לְנַעֵר אֶת הַשֶּׁלֶג מֵעָלַי.	איך דאַרף אָפּטרייסלען די שנעה.
הַנְּעָרִים זוֹרְקִים כַּדּוּרֵי־ שֶׁלֶג.	די אינגלאַך וואַרפען שנעה־ קוילען (סנעזשקעס).
הוֹי, שׁוֹבָבִים, אַל תִּזְרְקוּ עָלַי!	אוי, שטיפערס, וואַרפט ניט אויף מיר!
הִנְנִי עֲלֵיכֶם!	איך גיי זיך נעהמען צו אייך!
חֲדָלוּ!	הערט אויף!

הַיְלָדִים הָהֵם עוֹשִׂים גֹּלֶם שֶׁל שֶׁלֶג.

יענע קינדער מאַכען אַ שנעהענעם מענש.

פִּתְאֹם יָרַד בָּרָד.

מיט אַמאָל האָט אָנגעהויבען האָגלען.

לַדָּבָר הַזֶּה לֹא כִּוַּנְתִּי.

אויף דעם האָב איך זיך ניט געריכט.

רְאֵה, הִנֵּה חֲלַקְלַקָּה!

זעהסט, אָט איז אַ גליטש!

הַנְּעָרִים מַחֲלִיקִים.

אינגלאַך גליטשען זיך.

שִׂים מַחֲלִיקִים לְנַעֲלֶיךָ!

טו אָן אויף די שיך גליטשערס (שליט־שיך)!

הַנַּעַר הַזֶּה עוֹשֶׂה כְּרָכוּרִים שׁוֹנִים עַל הַקֶּרַח.

דער אינגעל מאַכט אַלערליי קונצען אויפ'ן אייז.

הֲיָכֹל גַּם אַתָּה לַעֲשׂוֹת כָּמוֹהוּ?

קענסטו אויך אַזוי מאַכען ווי ער?

כַּאֲשֶׁר אֶתְאַמֵּן, אוּכַל.

אַז איך וועל זיך איינגעוואָחנען (פּראַקטיצירען), וועל איך קענען.

אֵינֶנִּי מַאֲמִין.

איך גלויב ניט.

הַכְּפוֹר עָשָׂה צַעֲצוּעִים עַל הַזְּגוּגִית.

דער פראָסט האָט געמאַכט צאַצקעס אויפֿ'ן שויב.

הַכְּפוֹר הוּא אָמָן גָּדוֹל.

דער פראָסט איז אַ גרויסער מייסטער.

מַה זֶּה?

וואָס איז דאָס?

נְרוֹת תְּלוּיִים בְּקְצוֹת הַגַּגוֹת

ליכטלאַך הענגען אַרונטער פון די דעכער.

לֹא, אֵלֶּה הֵם צִיצֵי־קְרַח.

ניין, דאָס זיינען אייז־ליכטלאַך.

מַה יָּפֶה!

אַך, ווי שעהן!

הַזָּקֵן הַזֶּה יוֹשֵׁב תָּמִיד בַּחַמָּה.

דער אַלטער מאַן זיצט שטענדיג אין זון.

הַחַמָּה שָׂקְעָה.

די זון גאַהט אונטער.

פַּנְסֵי־הָרְחוֹבוֹת הָדְלְקוּ.

עס האָבען זיך אָנגעצונדען די גאַסען־לאַנטערנעס.

נֵצֵא לְטַיֵּל בַּגַּן.

לאָמיר גאַהן ש אַצירען אין פּאַרק.

בַּאן חָמִים.

דאָ איז וואַרעמלאַך.

שָׁם קָרִיר עַתָּה.

דאָרטען איז יעצט קאַלטלאַך.

הִנֵּה מַכִּירִי הוֹלֵךְ מֵעֵבֶר לָרְחוֹב.

אֶפְרָתִי, קְרַב הֵנָּה!

אַל תִּצְעַק כָּל־כַּךְ בָּרְחוֹב!

מַה לְּךָ כִּי נִזְעַקְתָּ?

לֹא נָאֶה.

הוּא אֵינֶנּוּ סָר אֵלַיִךְ.

הוּא הוֹלֵךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ.

הוּא לֹא שָׁמַע אֶת קוֹלֵךְ מִפְּנֵי הָרַעַשׁ.

תִּוָּדַמֵּן עִמּוֹ בְּשָׁעָה אַחֶרֶת.

עָלַי הָיָה לְדַבֵּר אֵלָיו דַּוְקָא עַכְשָׁיו.

חָבָל!

כַּמָּה רַבָּה הַתְּנוּעָה בָּרְחוֹב!

אָט געהט איבער'ן גאַס מיינער אַ באַקאַנטער.

אפרתי, אַהער קום!

שריי ניט אַזוי אין גאַס!

וואָס גוואַלדעוועסטו אַזוי?

עס איז ניט שעהן.
עס פּאַסט ניט.

ער קערט זיך ניט אום צו דיר.

ער גיעהט זיך זיין וועג.

צוליעב דעם טומעל הערט ער דיר ניט.

נו, וועסט זיך מיט איהם טרעפען אַן אַנדערס מאָל.

גראָד יעצט האָב איך איהם נעדאַרפט עפּעס זאָגען.

א שאָד!

אַך, ווי עס טומעלט זיך אין גאַס!

אֲנָשִׁים, עֲגָלוֹת וּבְהֵמוֹת לָרֹב.

מאַסען מענשען, פוהרען און בהמות.

הַזָּהֵר בְּעָבְרְךָ אֶת הָרְחוֹב!

זאַלסט זיך היטען דורכנעהענ-דיג די גאַס.

סַכָּנָה בְּדָבָר.

עס איז אַ נעפּאַהר.

שִׂים אֶת עֵינֶיךָ אֶל כָּל צַד!

האַלט אַן אויג אומעטום!

הִנֵּה אַבְטוֹמוֹבִיל רָץ.

אָט לויפט אַן אויטאָמאָביל.

כּוֹשִׁי נוֹהֵג בָּאַבְטוֹמוֹבִיל.

א ניגער טרייבט דעם אויטאָ-מאָביל.

הַנּוֹהֵג, אַל תָּרִיץ אֶת הָאַבְטוֹמוֹבִיל בְּחִפָּזוֹן!

איי, שאָפער, טרייב ניט אַזוי שנעל דעם אויטאָמאָביל!

זֹאת הִיא עֲבֹרָה עַל הַחֹק.

עס איז נעגען נעזעץ.

אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן.

מע טאָר ניט.

מָה הַמְּהוּמָה שָׁם?

וואָס פאַר א נעלאָפּאיזדאָרטען?

אָסוֹן קָרָה.

א סבה (אונגליק) האָט גע-טראָפען.

אִישׁ נִפְצַע.

א מענש איז פאַרוואונדעט גע-וואָרען.

עֲגָלָה עֲבְרָה עַל רַגְלוֹ.

קִרְאוּ לְעֶזְרָה!

הוֹשִׁיעוּ!

שְׁמַע, הִנֵּה קוֹל מְצִלָּה!

עֶגְלַת־הַצָּלָה בָּאָה מְהֵרָה.

הַפָּצוּעַ הוּבַל אֶל בֵּית־
הַחוֹלִים.

הַקָּהָל הִתְפַּזֵּר.

אֲדוֹנִי, הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אַיֵּה
מְקוֹם הָרַב?

בַּסִּמְטָה הַזֹּאת אֲשֶׁר מִנֶּגֶד.
שָׁם תִּקְרָא בַּשֶּׁלֶט אֲשֶׁר
עַל הַקִּיר.

א וואָגען האָט זיין פוס איבער-
געפאָהרען.

קומט העלפט!

גוואַלד!
ראַטעווועט!

הערסט, עס קלינגט!

אַן אַמבולאַנץ (קראַנקען־וואָגען)
איז שנעל געקומען.

דער פאַרוואונדעטער איז אַוועק-
געפיהרט געוואָרען אין האָס-
פּיטאָל.

דער עולם איז זיך צוגאַנגען.

וויסט איהר, הערר, וואו דער
רב וואוינט?

אָט אין דעם געסעל אַנטקעגען.
איהר וועט איבערלעזען דעם
שילד אויפ'ן וואַנד.

עֲלֵי לִנְסֹעַ אֶל מַעֲלֵה־
הָעִיר.

עֲלֵי לִנְסֹעַ אֶל מוֹרַד־הָעִיר.

הִנֵּה מְסִלַּת הָרְחוֹב.

עֲלֵה בַקָּרוֹן!

שַׁלֵּם דְּמֵי הַבִּרְטִים!

הַגֵּד לַמַּנְהִיג, כִּי יַפְסִיק אֶת
הַקָּרוֹן בָּרְחוֹב הַסָּמוּךְ!

בְּבַקָּשָׁה, הַפְסֵק כַּאן!

הֲיֵשׁ בָּעִיר הַזֹּאת רַכֶּבֶת
תַּחְתִּית וְרַכֶּבֶת עִלִּית?

לֹא, אֵין זֶה כְּרָךְ.

אֲנִי אוֹהֵב לִרְכַּב עַל
אוֹפַנַּיִם.

איך דארף פאהרען ארויף־
שטאט.

איך דארף פאהרען ארונטער־
שטאט.

אט איז די גאסען־באהן.

נעהם (נעה אריין) די טראמוואי!

באצאהל פאר א בילעט!

זאג דעם קאנדוקטאר, אז ער
זאל די טראמוואי אפשטע־
לען ביי׳ם נעקסטען גאס!

איך בעט אייך, שטעלט דא אפ!

איז אין דער שטאט פארען אן
אונטערערדישע באהן און אן
הויך־באהן?

ניין, עס איז ניט קיין גרויסע
שטאט.

איך האב ליעב צו פאהרען אויף
א וועלאסיפעד (צוויי־ראד).

אֲדוֹנִי, אַיֵּה פַּרְבָּר פְּלוֹנִי ?

וויסט איהר, הערר, וואו די און
די פאַרשטעטל געפינט זיך ?

גַּם אֲנִי אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ.

איך וויים אַליין ניט.

אֵינֶנּוּ בֶּן הַמָּקוֹם.

איך בין ניט קיין היגער.

שְׁאַל אֶת פִּי הַשּׁוֹמֵר הָעוֹמֵד
בְּקֶרֶן הָרְחוֹב !

פרעג דעם פאַליציסט וואָס
שטעהט אויפֿן ראָג (בויִם
ברעג גאַס).

עָלֶיךָ לַעֲבֹר אֶת דֶּרֶךְ הַנָּהָר
בַּגֶּשֶׁר אוֹ בַּמַּעְבָּרָה.

דאַרפסט איבערגעהן די טייך
מיטן בריק אָדער מיט די
פעהרע (פּאַראָם, איבער-
פיהר־שיף).

רְאֵה, הִנֵּה פֹּה בֵּית־
הַמִּשְׁפָּט !

זעהסט, אָט איז דער געריכט־
הויז !

בִּנְיָן רָם וְנִשָּׂא.

א שעהנע און הויכע געביידע.

מַרְצֶפֶת הָרְחוֹב כָּל־כַּךְ
נְקִיָּה.

דער ברוק (פלאַסטערונג) פוי
גאַס איז אַזוי ריין.

מְרַבְּצִים אֶת הַמַּרְצֶפֶת
בְּכָל יוֹם.

מע באַשפריצט דעם ברוק יעדען
טאָג.

תָּמִיד מְנַקִּים אֶת הָרְחוֹבוֹת.

שטענדיג רייניגט מען די גאַסען.

אֲנִי רוֹצֶה לָסוּר אֶל הַשְּׁלְחָנִיָּה.

איך וויל אַריינגעהן אין באַנק.

הַשְּׁלְחָנִיָּה נִמְצֵאת בַּשְּׁדֵרָה הָרְבִיעִית.

די באַנק געפינט זיך אין דער פערטער בריייטער גאַס (עוועניו).

אֲנִי אֶמְצָא בְּעַצְמִי אֶת הַדֶּרֶךְ.

איך וועל שוין אַליין געפינען ווי צו געהן.

אוֹר הַחַשְׁמַל מֵאִיר אֶת הָעִיר בַּלַּיְלָה.

די עלעקטרישע באַלייכטונג בײַ-לייכט די שטאָט בײַ נאַכט.

וְאֵת הִיא הַשְּׁכוּנָה הַיּוֹתֵר יָפָה בָּעִיר.

דאָס איז די שענסטע גע-גענד אין שטאָט.

הַפֶּסֶל שֶׁל הַיְנֶה עוֹמֵד בַּמִּגְרָשׁ הַמֶּרְכָּזִי.

די סטאַטוע פון היינע שטעהט אין דעם צענטראַלען שטאָט-פּלאַץ.

מָה הַדֶּרֶךְ אֶל בֵּית הָאַגָּדָה הַצִּיּוֹנִית?

ווי אַזוי געהט מען צום הויז פון דעם ציוניסטישען פאַראיין?

הַדֶּרֶךְ יְשָׁרָה.

די וועג איז גלייך (דירעקט).

אַל תִּפְנֶה עַל יָמִין!

קערט זיך ניט רעכטס!

אַל תִּפְנֶה עַל שְׂמֹאל!

קערט זיך ניט לינקס!

הַהֲלִיכָה לֹא תֶאֱרַךְ לְךָ הָרְכֵּבָה.

דער גאַנג וועט אייך לאַנג ניט נעהמען.

מָה הַמַּהֲלָךְ מִפֹּה עַד מְעוֹנֶךָ?

וויי לאַנג וועט נעהמען פון דאַנען צו אייך א היים?

מַהֲלַךְ חֲצִי שָׁעָה.

עס וועט נעהמען בי׳ א האַלבע שטונדע.

בְּמֶרְכָּבָה תַּגִּיעַ שָׁמָּה בְּמֶשֶׁךְ עֲשָׂרָה דַקִּים.

מיט א קאַרעטע וועט איהר קומען אַהין אין צעהן מינוט צייט.

הָרַכָּב, מַה שִׂכָּרֶךָ?

קוטשער, וויפיעל רעכענט איהר?

יֶלֶד תּוֹעֶה בַּחוּץ.

א קינד בלאַנדושעט אַרום אין גאַס.

צָרִיךְ לְהָבִיא אוֹתוֹ אֶל בֵּית הַמִּשְׁטָרָה.

מע דאַרף איהם אַוועקפיהרען אין פּאַליציי-הויז.

מִפְּנֵי מַה אָסַר הַשּׁוֹטֵר אֶת הָאִישׁ הַהוּא?

פּאַרוואָס האַט דער פּאַליציסט ארעסטירט יענעם מענשען?

מִפְּנֵי שֶׁהָאִישׁ שָׁלַח אֶת יָדוֹ בְּגִנְבָה.

אַךְ זֶה נָבָל!

אַךְ זֶה בְּלִיַּעַל!

אָסוּר לְרַחֵם!

אֵין זֶה גַּנָּב בַּעַל־צוּרָה.

הוּא רַק גּוֹנֵב־כִּים פָּשׁוּט.

הִנֵּה שָׁלַט: „כָּאן אָסוּר לַעֲבֹר".

זֶה בֵּית־חֲרשֶׁת לַעֲשׂוֹת מְכוֹנוֹת.

תִּימְרוֹת־עָשָׁן עוֹלוֹת מִן הַמַּעֲשֵׂנָה הַגְּבֹהָה.

כַּמָּה קָשָׁה כָּאן הַנְּשִׁימָה!

נָסוּר וְנֵלֵךְ מִזֶּה.

וויל ער האָט גע׳גנב׳עט.

איז דאָס אַן אויסוואורף!

איז דאָס אַ נידערטרעכטיגער!

מע טאָר אויף איהם קיין רחמנות ניט האָבן!

דאָס איז ניט קיין אָנגעזעהענער גנב.

ער איז אַן איינפאַכער קעשענע־גנב.

אָט איז א שילד: „דאָ טאָר מען ניט פאַרבײַ געהן".

דאָס איז אַ פאַבריק וואו מע מאַכט מאַשינען.

וואָלקענס רויך שפּאַרען פון הויכען קוימען.

ווי שווער איז דאָ צו אָטעמען!

לאָמיר אַוועקגעהן פון דאָנען.

הָאֲוִיר מַחֲנִיק.

אֲנִי רוֹצֶה לָסוּר וְלִרְאוֹת אֶת הַתַּעֲרוּכָה.

מִי וָמִי הַהוֹלְכִים?

עַד מָתַי פְּתוּחָה הַתַּעֲרוּכָה יוֹם יוֹם?

צָרִיךְ לַחֲקֹר אֶת הַדָּבָר.

יֵשׁ לִרְאוֹת שָׁם דְּבָרִים מְעַנְיְנִים.

מִנַּיִן לְךָ?

קָרָאתִי בָּעִתּוֹנִים.

שָׂא עֵינֶיךָ וּרְאֵה!

אֲוִירוֹן עָף בַּשָּׁמַיִם.

מַרְאֶה נֶהְדָּר.

הָאֲוִירוֹן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

די לופט שטיקט.

איך וויל אריינגעהן זעהן די אויסשטעלונג.

נו, וער וויל גענהן?

ביז וואנען איז די אויסשטעלונג אפען יעדען טאג?

מע דארף זיך נאכפרעגען.

דארטען איז פאראן צו זעהן אינטערעסאנטע זאכען.

פון וואנען וויסטו דאס?

איך האב געלעזען אין די צייטונגען.

גיב נור א קוק אין דער הויך!

א לופט־באלאן (עראפלאן) פליהט אין דער הויך.

עס איז א גרויסארטיגע בילד.

דער לופט־באלאן גענהט ארויף אין ארא.

וְה אָדָם בַּעַל כְּנָפַיִם.	דאָס איז א מענש מיט פליגלען.
נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ, אֱלֹהִים!	גאָט, וואָס פאַר וואונדער דו טוסט אויף!

בַּשָּׂדֶה	אויפֿן לאנד
נִתְּנָה לִי פַּגָּרָה.	איך חאָב געקראָגען אורלויב.
אַיֵּה תְּבַלֶּה אֶת יְמֵי פַּגָּרָתְךָ?	וואו וועסטו פאַרברייננען דיין רוה־צייט?
אֲנִי אֲבַלֶּה בְּכְפָר אוֹ בְּמוֹשָׁבָה.	איך וועל פאַרברייננען אויפֿן דאָרף אָדער אין א קאָלאָניע.
אֶתְאַכְסֵן בְּבֵית אִכָּר.	איך וועל איינשטעהן בייא בויער (קאָלאָניסט).
שָׁם אֵשֵׁב בְּשַׁלְוָה.	דאָרטען וועל איך מיר זיצען רוהיג.
אֶשְׁבַּח אֶת רַעַשׁ הַכְּרָךְ.	איך וועל פאַרגעסען דעם טומעל פון שטאָט.
אֶתְעַנֵּג עַל הַטֶּבַע.	איך וועל געניסען פון דער נאַטור.

מַה טּוֹב לִהְיוֹת בַּשָּׂדֶה!

פֹּה הָאֲוִיר מַבְרִיא כָּל־כַּךְ.

מְסָבִיב מֶרְחָב וּדְמָמָה.

אוֹר וְזוֹהַר.

בְּכָל מָקוֹם עֵצִים וּפְרָחִים.

עֵשֶׂב וְקָמָה.

גַּם בְּנֵיָנִים אֲחָדִים נִרְאִים פֹּה וְשָׁם.

הֲרוֹצֶה אַתָּה לָצֵאת אֶל הֶחָצֵר?

בְּרָצוֹן!

בּוֹא וְאַרְאֶה לְךָ אֶת רְכוּשִׁי!

זֹאת הִיא אְרוָה לַסּוּסִים.

הִנֵּה הָאֵבוּס, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הֵם אוֹכְלִים.

אַך, ווי גוט עס איז אויפ'ן לאַנד!

די לופט דאָ איז אַזוי געזונד.

אַרום איז אַזוי בריים און שטיל.

ליכט און שיין.

אומעטום זיינען בוימער און בלומען.

גראָז און שטעהענדיגע תבואה.

עס זעהען זיך אייניגע געביידעס דאָ און דאָרטען.

ווילסטו אַרויסגעהן אין הויף?

מיט פאַרגעניגען!

קום איך וועל דיר ווייזען מיין פאַרמענען!

דאָס איז א שטאַל פאַר פערד.

אָט איז די קאָרעטע וואו זיי עסען.

חִנָּה הַשִּׁקֶת, אֲשֶׁר מִמֶּנָּה חֵם שׁוֹתִים.	אָט איז די קאַרעטע וואו זיי טרינקען.
תֵּן לָהֶם לֶאֱכֹל חֲשַׁשׁ או שִׁבֹּלֶת־שׁוּעָל!	גיב זיי עסען היי אָדער האָבער!
שָׂם עַל הַיָּתֵד תְּלוּיָה הָרִתְמָה.	דאַרטען אויפ'ן פלעקעל היינגט דער געשפּאַן.
וְאֵת הִיא הָעֶגְלָה הַחֲדָשָׁה, אֲשֶׁר קָנִיתִי.	דאָס איז דער נייער וואָגען, וואָס איך האָב געקויפט.
מָתַי אַתָּה רוֹתֵם אֶת הַסּוּסִים?	וען שפּאַנסטו די פערד?
כַּאֲשֶׁר אֲנִי נוֹסֵעַ אֶל הָעִיר.	וען איך פאָהר אין שטאָט אַריין.
יֵשׁ לִי רֶפֶת לַבָּקָר.	איך האָב א שטאַל פאַר בהמות.
מִכְלָאָה לַצֹּאן.	א שטאַל פאַר שאָף.
גַּם לוּל לַתַּרְנְגֹלִים.	אויך א הינער־שטייג (קאַטוך).
גַּם שֹׁבֶךְ לַיּוֹנִים.	אויך א שטייגעל פאַר טויבען.
שְׁתֵּה־נָא חָלָב חַם!	טרינקט וואַרעמע מילך!

בִּתִּי חָלְבָה אֶת הַפָּרָה וְהִיא לֹא כְּבָר.

מיין טאכטער האט אויסגע-מאלקען די קוה ערשט ניט לאנג.

אֲכָל־נָא מְעַט מִמַּעֲשֵׂי־הֶחָלָב שֶׁלָּנוּ!

עסט א ביסעל פון אונזערע מילכווארג!

אֶת הַחֶמְאָה חִבַּצְנוּ הַיּוֹם.

די פוטער האבען מיר היינט אויסגעשלאגען.

גַּם אֶת הַגְּבִינָה וְהַזְּבָדָה עָשִׂינוּ בְּעַצְמֵנוּ.

אויך די קעז און שמאנט (סמע-טענע) האבען מיר אליין גע-מאכט.

הַאוֹהֵב אַתָּה קוֹם?

האסטו האלט זויערמילך?

בְּוַדַּאי אֲנִי אוֹהֵב.

געווים האב איך האלט.

אֲנִי רָגִיל לִשְׁתּוֹת קוֹם.

איך בין געווהנט צו טרינקען זויערמילך.

יִגָּאֵל, הָבֵא לִי אֶת הַדְּלִי!

יגאל, ברויג מיר דעם עמער!

אֲנִי צָרִיךְ לְדַלּוֹת מִן הַבְּאֵר מַיִם חַיִּים.

איך דארף אנשיפען פון ברונים פרישע וואסער.

קוֹל נְבִיחָה אֲנִי שׁוֹמֵעַ.

איך הער א בילען.

זֶה קוֹל יָקְטָן כַּלְבֵנוּ הַנֶּאֱמָן.

דאָס בילט יקטן אונזער גע-
טרייער הונט.

דַּרְכּוֹ לִנְבֹחַ בְּבוֹא אִישׁ זָר.

זיין שמייגער איז צו בילען וועו
א פרעמדער קומט.

הֹם, יָקְטָן, אַל תִּבַּח!

שווייג שטיל, יקטן, ביל ניט!

בּוֹא־נָא אִתִּי אֶל גִּנָּתִי!

קומט מיט מיר אין מיין גאָרטען!

וְאֵת הֵיא גִּנַּת־יָרָק.

עס איז א גרינס־גאָרטען.

הָזָהֵר שֶׁלֹּא תִדְרֹךְ עַל
הַתִּלָּמִים!

היט זיך זאָלסט ניט טרעטען
אויף די בייטען!

לֵךְ בַּשְּׁבִילִים אֲשֶׁר בֵּין
הַתִּלָּמִים!

געהט אויף די שטעגלאָך צווישען
די בייטען!

מַה צּוֹמֵחַ בַּגִּנָּה?

וואָס וואקסט אין גאָרטען?

כַּמָּה מִינִים שֶׁל יְרָקוֹת.

אַלערליי סאָרטען גרינס.

גֶּזֶר, צְנוֹן וַחֲזֶרֶת.

מערען, רעטאָך און כריין.

קִשּׁוּאִים, בְּצָלִים וְעַגְבָנִיּוֹת.

אוגערקעס, ציבעלעס און טא-
מאטען.

כְּרוּב, סֶלֶק וְתַפּוּחֵי־אֲדָמָה

קרויט, בוריקעס און קאַרטאָפּעל.

פּוֹלִים, שְׁעוּעִיּוֹת וַאֲפוּנִים.

באָב, בעבאָך און ארבעס.

אַל תִּתְלֹשׁ אֶת הַצְּמָחִים קֹדֶם שֶׁבָּשְׁלוּ!

רוים ניט אויס די פלאַנצען אייִדער זיי ווערען צייטיג!

הֲמוֹכֵר אַתָּה אֶת הַיְרָקוֹת?

פֿאַרקויפט איהר די גרינסען?

לֹא, הַיְרָקוֹת מַסְפִּיקִים לְצָרְכֵי עַצְמֵנוּ.

ניין, די גרינסען זיינען גענוג נור פֿאַר דעם אייגענעם געברויך.

מִי זָרַע אֶת גִּנָּתְךָ?

ווער האָט פֿאַרזייט דיין גאָרטען?

אֲנִי בְּעַצְמִי יָדִי זָרַעְתִּי אֶת הַגִּנָּה.

איך אַליין האָב פֿאַרזייט דעם גאָרטען.

הַרְבֵּה טָרַחְתִּי בַּגִּנָּה.

איך האָב פיעל געהאַט צו האָרעווען אין גאָרטען.

קֹדֶם־כֹּל עָדַרְתִּי בְּמַעְדֵּר.

צום ערשטען האָב איך גע-גראָבען מיט א גראָב־אייזען.

אַחֲרֵי־כֵן זִבַּלְתִּי.

דערנאָך האָב איך געמיסטיגט.

חָרַשְׁתִּי בְּמַחֲרֵשָׁה.

איך האָב געאַקערט מיט אן אַקער.

מָתַי חָרַשְׁתָּ?

ווען האָט איהר געאַקערט?

בֶּחָרִישׁ — בִּימֵי הָאָבִיב.

אין אַקער־צייט — אין פריהלינ.

מַדּוּעַ אֵינְךָ קוֹנֶה מַחֲרֹשֶׁת הַשְׁמַלִּית?

פֿאַרוואָס קויפּט איהר ניט קיין עלעקטרישען אַקער?

בְּקָרוֹב אֶקְנֶה לִי גַּם אֶת זֹאת.

אין ניכטן וועל איך אויך דאָס אייגקויפֿען.

הַמְשַׁדֵּד אַתָּה אֶת הַגִּנָּה גַּם כֵּן?

בּראָנעווּעט איהר דעם גאָרטען אויך?

יֵשׁ אֲשֶׁר אֲנִי מְשַׁדֵּד בְּמַשְׁדֵּדָה.

אַמאָל בּראָנעווּע איך מיט א בּראָנע אויך.

אֲנִי מַשְׁקֶה אֶת גִּנָּתִי בְּמַשְׁפֵּךְ.

איך באָוואַסער מיין גאָרטען מיט א קאַן.

אַתָּה גַּנָּן טוֹב.

דו ביסט א גוטער גערטנער.

בְּעִוֶּרֶת הַשֵּׁם!

דאַנקען גאָט!

הֲיַעֲלֶה הַיְבוּל יָפֶה?

וועט די תּבואה עפּעס נעראָטען?

לְעִתִּים עַתָּה אֵין לְדַעַת בְּרוּר.

דערווייל קען מען אויף גאָוויס ניט וויסען.

אֲנִי מְצַפֶּה לִשְׁנַת בְּרָכָה.

איך פֿאַרהאָף אַז עס וועט זיין א נעראָטענער יאָר.

הַגְּשָׁמִים יָרְדוּ בְּעִתָּם.	די רעגענס זיינען געקומען אין צייט.
כַּמָּה יָפִים הַפְּרָחִים!	וואָס פאַר א שעהנע בלומען!
הֵם נוֹתְנִים רֵיחַ נָעִים.	זיי גיבען אַרויס א געשמאַקען געַרוך.
אַל תִּגַּע בָּהֶם!	ריהר זיי ניט אָן!
אַל תְּקַטֵּף אוֹתָם!	ריים זיי ניט!
בְּעוֹד שָׁבוּעוֹת אֲחָדִים יִבָּשְׁלוּ הַיָּרָקוֹת.	אין א פאָר וואָכען צייט ווערען די גרינסען פאַרטיג.
אָז תִּהְיֶה לִי עֲבוֹדָה מְרֻבָּה.	דאַמאָלסט וועל איך האָבען א מאַסע אַרבייט.
עָלַי יִהְיֶה לְלַקֵּט אֶת הַיָּרָקוֹת.	איך וועל דאַרפען אַראָפקלייבען די גרינסען.
אוּלַי תַּעֲזֹר לִי מְעַט?	וועסטו מיר אפשר צוהעלפען?
בְּחֶפְצֵי־לֵב אֶעֱזֹר לָךְ.	איך וועל דיר העלפען מיט'ן גרעסטען פאַרגעניגען.
אַשְׁרֶיךָ!	דיר איז גוט!

אַתָּה אוֹכֵל אֶת יְגִיעַ־כַּפֶּיךָ.

דו עסט פון אייגענער ארבעט ווַאנִיע.

מִי שָׂם הַגֶּלֶם הָעוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת?

ווער האט דאָרטען פאר א גולם ווַאס שטעהט אויף איין פוס?

זֶה הַחֲלִיל.

דאָס איז א סטראשידלע.

הוּא מַפְחִיד אֶת הַצְּפָרִים.

ער שרעקט אָן די פויגלען.

הַיֵּשׁ לְךָ כִּנּוֹרֶת?

פאראן ביי דיר א בינשטאָק?

כֵּן, אֲנִי מְנַהֵל דְּבוֹרִים.

יע, איך האָדעווע ביהנען.

אֲנִי רוֹדֶה דְּבַשׁ.

איך נעהם ארונטער האָניג.

אֶת הַדְּבַשׁ אֲנִי מוֹכֵר בָּעִיר.

דיא האָניג פארקויף איך אין שטאָט.

אַתָּה רוֹאֶה עֵדֶר מֵרָחוֹק?

זעהסטו פון ווייטען א סטאדע?

הוּא שָׁב מִן הַמִּרְעֶה.

זי קומט צוריק פון פּאשע.

הִנֵּה הוֹלֵךְ הָרוֹעֶה.

אָט נעהט דער פּאסטוך.

אַיֵּה רוֹעֵה הָעֵדֶר?

ווּאו פּאשעט זיך די סטאדע?

בָּאָחוּ מִחוּץ לַמּוֹשָׁבָה.

אויפ'ן לאנקע (נראָז־פּ'אין) אויסער'ן קאלאניע.

הָעֶרֶב בָּא.

עס איז שוין אָוועגד.

בּוֹא וְנֵשֵׁב בְּמִרְפֶּסֶת בֵּיתִי!

קום מיר וועלען זיך זעצען ביי מיר אין הויז אויפ׳ן וועראַנדע!

נִשְׁתַּהֲנָא תֵּה!

מיר וועלען טרינקען טיי.

מָה הַיְרִיּוֹת אֲשֶׁר אֲנִי שׁוֹמֵעַ?

וואָס הער איך פֿאר א שיסע-רייען?

אֵלֶּה הֵם הַשּׁוֹמְרִים.

דאָס זיינען די שומרים (וועכטער).

הֵם רוֹכְבִים עַל סוּסִים.

זיי רייטען אויף פערד.

הֵם סוֹבְבִים אֶת הַמּוֹשָׁבָה בַּלֵּילוֹת.

זיי נעהן אַרום דער קאַלאָניע דורך די נעכט.

הֵם שׁוֹמְרִים אֶת רְכוּשֵׁנוּ מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים.

זיי היטען אָפּ אונזער פֿאַרמעגען פון גנבים.

הֲשׁוֹמֵעַ אַתָּה קוֹל זִמְרָה דַקָּה?

הערסטו אַ שטילען זינגען.

הַשּׁוֹמְרִים שָׁרִים שִׁירִים עִבְרִים.

די שומרים זינגען לידער אין העברעאיש.

מִי מַשְׁגִּיחַ עַל הַמִּשְׁקְ שְׁלָךְ?

ווער גיט אכטונג אויף דיין ווירט-שאפט (בעלי-בת׳ישקייט)?

אֲנִי וְגַם אִשְׁתִּי וּבָנַי עוֹזְרִים עַל יָדִי.

איך אליין און מיין ווייב און קינדער העלפען מיר צו.

הֲרוֹצֶה אַתָּה לָלֶכֶת עִמִּי אֶל הַגֶּרֶן?

ווילסטו געהן מיט מיר אין שייער?

שָׁם תִּרְאֶה דָּבָר יָפֶה.

דארטען וועסטו זעהן א שעהנע זאך.

בְּנֵי הַמּוֹשָׁבָה מִתְאַסְּפִים שָׁם בָּעֲרָבִים.

רי קאלאניסטען קומען דארטען צוואמען אין די אוועגדען.

הֵם מְזַמְּרִים, מְשַׂחֲקִים וּמְשִׂתּוֹבְבִים.

זיי זינגען, שפילען און שטיפען.

מִן הַגֶּרֶן נִשְׁמָעִים קוֹלוֹת שִׂמְחָה וְצָהֳלָה.

פון שייער הערען זיך פרעהליכע און לוסטיגע שטימען.

כָּךְ הֵם הַחַיִּים הָעִבְרִים כָּאן.

אט אזוי איז דא דאס אידישע לעבען.

כָּךְ הִיא מוֹשָׁבָה עִבְרִית בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

דאס איז א אידישע קאלאניע אין ארץ־ישראל.

אַיֵּה נָלִין הַלַּיְלָה?

וואו נעכטיגען מיר היינטיגע נאכט?

בְּמִלּוֹנַת גַּנִּי.

צְלִיל, צְלִיל!—קוֹל פַּעֲמוֹן.

פַּעֲמוֹן־הַמּוֹשָׁבָה מְצַלְצֵל.
הוּא קוֹרֵא בַּבֹּקֶר לַעֲבוֹדָה.

עוֹד מְעַט תִּרְאֶה אֶת
הַפּוֹעֲלִים.

הִנֵּה הֵם הוֹלְכִים בְּרִנָּה.
אֲדֹנָי עִמָּכֶם, פּוֹעֲלִים
עִבְרִים!

נֵצֵא אֶל הַשָּׂדֶה!

הַשִּׁבֳּלִים מְלֵאוֹת.

חֵן נָעוֹת בָּרוּחַ.

אֵיזוֹ תְּבוּאוֹת צוֹמְחוֹת
בַּשָּׂדֶה?

כַּמָּה מִינֵי דָגָן.

אין ביידעל ביי מיר אין גאָרטען.

קלינג, קלאַנג! — קלינגט א
גלאָק.

דער קאָלאָניע־גלאָק קלינגט עס.
ער רופט אין דער פריה צו דער
אַרבייט.

באַלד וועסטו זעהן די אַרבייטער.

אָט געהען זיי זינגענדיג.

גאָט העלף, אידישע אַרבייטער!

לאָמיר אַרויס אין פעלד אַריין!

די זאָנגען זיינען פול.

זיי שאָקלען זיך פוןווינד.

וואָס פאַר א מין תּבואות וואַקסען
אין פעלד?

אַלערליי סאָרטען געטרַיידע
(זאָנגען־תּבואה).

שִׁפּוֹן, חַמָּה, שְׂעָרָה וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל.

קאָרן, ווייץ, נערשטען און האָבער.

נָנוּחַ מְעַט.

לאָמיר זיך אַביסעל אָפרוהען.

נְשְׁתַּטֵּחַ עַל הָעִשְׂט.

מיר וועלען זיך אויסצוהען אויפ'ן גראָז.

מַה יָּפָה הַטְּבֵעָה!

אַך, ווי שעהן די נאַטור איז!

מָה עוֹשִׂים פֹּה הַפּוֹעֲלִים?

וואָס טוען דאָ די אַרבייטער?

הֵם קוֹצְרִים אֶת הַקָּמָה.

זיי שניידען די שטעהענדיגע תבואה.

עַכְשָׁיו זְמַן הַקָּצִיר.

יעצט איז שניט־צייט.

בַּמֶּה קוֹצְרִים?

מיט וואָס שניידט מען?

בְּמַקְצֵרָה.

מיט אַ שניידמאַשין.

בְּשָׂדוֹת אֲחֵרִים קוֹצְרִים בְּחֶרְמֵשׁ.

אין אַנדערע פעלדער שניידט מען מיט אַ סערפּ (זיכעל).

הִנֵּה מְאַלְמִים אֲלֻמִּים.

אָט בינדט מען גאַרבען.

טוֹעֲנִים אֶת הַתְּבוּאָה עַל עֲגָלוֹת.

מע לייגט אָן תבואה אויף וועגען.

מוֹבִילִים אֶת הַתְּבוּאָה אֶל הַגֹּרֶן.

מע פיהרט די תבואה אין שייער אריין.

מִפְּנֵי מַה יֵשׁ בַּגֹּרֶן עֲרֵמוֹת אֲחָדוֹת?

צו וואס זיינען דא עטליכע קופעס אין שייער?

כָּל עֲרֵמָה שֶׁל תְּבוּאָה שַׁיֶּכֶת לְאִכָּר אֶחָד.

יעדע קופע תבואה געהערט צו אן אנדער בויער.

חַכֶּה מְעַט וְתִרְאֶה אֶת הַדַּיִשׁ!

וואַרט אוויילע וועסטו זעהן ווי מען דרעשט!

הִנֵּה דָּשִׁים בִּמְכוֹנַת־דִּישָׁה.

אט דרעשט מען מיט א דרעש־מאשין.

הַגַּרְעִינִים נוֹשָׁרִים מִן הַשִּׁבֳּלִים.

די קערנער פאלען ארוים פון די זאנגען.

בְּגֹרָנוֹת אֲחֵרוֹת דָּשִׁים בְּמוֹרָג.

אין אנדערע שייערן דרעשט מען מיט א דרעש־שלעגל.

שָׁם זוֹרִים אֶת הַתְּבוּאָה בְּמִזְרֶה.

דאָרטען וועהט מען די תבואה מיט א וועהעלקע.

הַכְּבָר נִקְּתָה כָּל עֲבוּדוֹת הַגֹּרֶן?

זיינען שוין אלע ארבייטען אין שייער אפגעפארט־גט?

עֲדַיִן לֹא.

בְּמַגּוּב מְגַבְּבִים עֲרֵמוֹת עֲרֵמוֹת.

עֲרֵמוֹת הַמּוֹץ וְהַתֶּבֶן לְחוּד.

עֲרֵמוֹת הַמְּדוּשָׁה לְחוּד.

וּמַה יַּעֲשׂוּ אַחַר־כָּךְ?

אַחַר־כָּךְ מְאַסְּפִים אֶת הָעֲרֵמוֹת לְתוֹךְ שַׂקִּים.

מְבִיאִים אֶת הַשַּׂקִּים אֶל הָאָסָם.

וְאַיֵּה טוֹחֲנִים אֶת הַתְּבוּאָה?

כַּאן בַּמּוֹשָׁבָה יֵשׁ לָנוּ טַחֲנָה.

וְאֵת הִיא טַחֲנָה שֶׁל רוּחַ.

דערווייל נאָך ניט.

מיט אַ גראָבליע שאַרט מען צונויף אין קופּעס.

די מעקענע און די שטרוי געהען אין באַזונדערע קופּעס.

די אויסגעדראָשענע תּבואה געהט אין באַזונדערע קופּעס.

און וואָס וועלען זיי טאָן נאָכדעם?

נאָכדעם נעהמט מען אריין די קופּעס אין זעק.

די זעק ברייגנט מען אין שפּייכלער.

און וואו מאָהלט מען די תּבואה?

עס איז פּאַראַן אַ מיהל בייאונז אין קאָלאָניע.

דאָס איז אַ ווינד־מיהל.

בְּקָרוֹב נִבְנֶה כַּאן מַחֲנֶה שֶׁל קִיטוֹר.

בּאַלד ווערן מיר דאָ בויען א דאַמף־מיחל.

הָרַחַיִם טוֹחֲנִים סְבִיבִים, קֶמַח וְסֹלֶת.

די מיהל־שטיינער מאָהלען קלייען, מעהל און דינע מעהל.

הַטּוֹחֵן וְהַפּוֹעֲלִים מְקַמְּחִים.

דער מילנער און די אַרבייטער זיינען פֿאַרמעהליגט.

עָלַי לַעֲבֹד הַיּוֹם בְּגַן־פְּרִי.

איך דאַרף היינט אַרבייטען אין א פּרוכט־גאָרטען.

גַּנְּךָ נֶחְמָד בֶּאֱמֶת.

דיין גאָרטען איז אמת פֿראַכטיג.

הִשְׁקַעְתִּי בְּגַנִּי הַרְבֵּה כֹּחַ.

איך האָב אין מיין גאָרטען אַריינגעלייגט פֿיעל כח.

כַּמָּה מִינִים שֶׁל פֵּרוֹת צוֹמְחִים שָׁם?

וויפֿיעל סאָרטען פּרוכטען וואַקסען דאָרטען?

תַּפּוּחִים, אֲגָסִים וַאֲפַרְסְקִים שְׁזִיפִים, דְּבְדְּבָנִים וַחֲרוּבִים

עפּפל, בּאַרען און אַפּריקאָזען. פּלוימען, קאַרשען און באָקסער.

בְּדַעְתִּי לִנְטֹעַ עֵצִים חֲדָשִׁים.

איך רעכען צו פּלאַנצען נייע בוימער.

הַגֶּשְׁנָא לִי אֶת הַמַּזְמֵרָה!

דערלאַנג מיר דעם שניידמעסער!

אֲנִי צָרִיךְ לִזְמֹר אֶת רָאשֵׁי הָעֲנָפִים.	איך דארף ארומשניידען די שפיצען צווייגען.
עוֹד עָלַי לְסָעֵף.	איך מוז נאָך ארונטערשניידען צווייגען.
מָתַי אֲסָעֵף אֶת הָעֲנָפִים הַיְבֵשִׁים.	מאַרגען וועל איך ארונטערשניידען די פֿאַרדאַרטע צווייגען.
צָרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּשָׁבַע עֵינַיִם עַל עֲצֵי הַגָּן.	מע מוז אכטונג געבען מיט זיבען אויגען אויף די בוימער אין גאָרטען.
אַל תִּטַּפֵּס עַל הָעֵצִים!	קלעטער ניט אויף ד בוימער!
הָעֵץ הַזֶּה הוּא הַזָּקֵן בַּעֲצֵי הַגָּן.	דער איז דער עלטסטער בוים פון אלע אין גאָרטען.
הָעֵץ הַזֶּה הוּא הַיּוֹתֵר זָקֵן בַּגָּן.	
כַּמָּה נָאָה צַמֶּרֶת הָעֵץ!	וי שעהן עס איז דער קאָפּ פון בוים!
הַאִם כָּל הָעֵצִים עֲצֵי־פְּרִי הֵם?	זיינען די אלע פרוכט-בוימער?

לֹא כֻלָּם.

יֵשׁ גַּם אִילָנֵי־סְרָק.

אֲנִי עוֹמֵד לַעֲקֹר אֶת אִילָנֵי־
הַפְּרָק.

אֵין לִי דֵּי מָקוֹם בַּגַּן.

אֲנִי חוֹפֵר תְּעָלוֹת מְסָבִיב
לָעֵצִים.

בַּתְּעָלוֹת אֲנִי מַשְׁקֶה אֶת
הָעֵצִים.

עוֹד לֹא נָמַרְתִּי לְנַכֵּשׁ.

בְּפִנַּת הַגַּן נִמְצָאִים שִׂיחִים
אֲחָדִים.

הַשִּׂיחִים מַצְמִיחִים גַּרְגִּרִים
שׁוֹנִים.

ניט אלע.

עס זיינען דא פרוכטלאָזע בוי-
מער אויך.

איך האלט ביי ארויסרייסען די
פרוכטלאָזע בוימער.

איך האָב ניט גענוג פלאץ אין
גאָרטען.

איך גראָב קאנאלען ארום די
בוימער.

מיט די קאנאלען באַוואַסער
איך די בוימער.

איך האָב נאָך ניט געענדיגט
יעטען.

אין ווינקעל גאָרטען זיינען דא
עטליכע קוסטען.

אויף די קוסטען וואקסען אלער-
לייי יאגדעס.

עוֹד לֹא רָאִיתָ אֶת כַּרְמִי.

דו האָסט נאָך מיין ווײַנגאָרטען ניט געזעהן.

הַכֶּרֶם נִמְצָא לְרַגְלֵי הָהָר.

דער ווײַנגאָרטען געפינט זיך נעבען באָרג.

בַּכֶּרֶם צוֹמְחִים עֲצֵי גֶּפֶן, תְּאֵנָה וְשָׁקֵד.

אין ווײַנגאָרטען וואקסען ווײַנ-שטאָקען, פייגען־בוימער און מאנדעל־בוימער.

אֵלֶּה הֵם עֲצֵי זַיִת.

דאָס זײַנען אָליוון־בוימער.

הָבֵא־נָא אֶת הַשְּׁתִילִים מִן הַמַּשְׁתֵּלָה!

ברײַנג די יונגע בוימלאָך פון דער בוימער קולטיווירשול!

אֶת הַשְּׁתִילִים אֶשְׁתַּל בְּקִצֵּה כַּרְמִי.

די בוימלאָך וועל איך פאר-פלאָנצען בײַ מיר אין ברעג ווײַנגאָרטען.

הַשְּׁתִילִים הִכּוּ שֹׁרֶשׁ.

די בוימלאָך האָבען געשלאָגען וואָרצלען.

הַקַּלְפָּה כְּבָר קָשָׁה.

די קאָרע (שאָלאָבץ) איז שוין פאָרהאָרטעוועט.

הַגֶּזַע חָזָק.

דער שטאַם איז פעסט.

הָעֵצִים מְלַבְלְבִים.

די בוימער האָבען זיך פאר-
נאַנדערנעבליהט.

מַה שֶּׁם בְּאֶמְצַע הַכֶּרֶם?

וואָס אי'ז דאָרטען אין מיטען
ווינגאָרטען?

וְאֵת הִיא סָכָּה לַנּוֹטֵר.

דאָס איז אַ ביידעל פאר'ן וועכ-
טער.

כְּבָר נִרְאוּ בְּכוּרֵי הָעֲנָבִים.

עס באַווייזען זיך שוין די ערשט-
צייטיגע ווינטרויבען.

קְטַף אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים וֶאֱכֹל!

רייס אָפּ אַ הענגעל ווייַ טרויבען
און עס!

אַל תֹּאכַל בְּסֶר!

עס ניט קיין אומצייטיגע פרוכט!

הַגִּיעַ זְמַן הַבָּצִיר.

עס איז שוין צייט אראָפּנעהמען
די ווינטרויבען.

כּוֹרֵם, מָתַי אַתָּה מַתְחִיל לִבְצֹר?

ווינגערטנער, ווען הויבסטו אָן
אראָפּנעהמען די ווינטרויבען?

עָלַי לְהָכִין אֶת הַסַּלִּים.

אי'ך דאַרף צוגרייטען די קערב.

אֲנִי יוֹצֵא אֶל הָעִיר לִשְׂכֹּר פּוֹעֲלִים.

איך גיה אין שטאָט אריין
דינגען אַרבייטער.

כַּמָּה רַבָּה הַתְּנוּעָה בַּכְּרֶם!

הַכֹּל עוֹבְדִים בְּשִׁקְדָה.

כָּל־כַּךְ עֲגָלוֹת וּגְמַלִּים בַּדְּרָכִים!

הֵם מוֹבִילִים אֶת הָעֲנָבִים אֶל הַיֶּקֶב.

פֹּה הוֹרְכִים אֶת הָעֲנָבִים.

שְׁתֵּה יַיִן וְבָרֵךְ: "לְחַיִּים!"

אַיֵּה פַּרְדֵּסְךָ?

לֹא רָחוֹק מִכָּאן.

בַּמִּישׁוֹר עַל שְׂפַת הַנַּחַל.

לְעֵת־עַתָּה נָטַעְתִּי בַּפַּרְדֵּס רַק נְטִיעוֹת אֲחָדוֹת.

אַך, ווי עס טומעלט זיך אין ווינגאָרטען!

אלע ארבייטען פלייסיג.

אזוי פיעל פוהרען און קעמלען אויף די וועגען!

זיי פיהרען די ווינטרויבען אין ווין־קעלער.

דאָ טרעט (פּרעסט) מען די ווינטרויבען.

טרינק ווין און מאך א לחיים!

וואו איז דיין באָאַרע?

ניט וויט פון דאנען.

אויפ'ן גלייכען פעלד ביי'ם ברעג טייכעל.

דערווייל הצב זיך איינגע־מאַכטע אין באָאַרע נר עטליכע פלאַנצונגען.

תַּפּוּחֵי־זָהָב, אֶתְרוֹגִים וְרִמּוֹנִים.

אראנזשען (אפעלסינען), אתרוגים און מילגרוימען (נראנאטען).

בַּשָּׁנָה הַבָּאָה אֶטַּע גַּם לִמּוֹנִים, אֱגוֹזִים, תְּמָרִים וּמוֹזִים.

איבער א יאָהר וועל איך אויך פלאַנצען לעמאָנען, נים, טייטלען און באַנאַנען.

כִּמְעַט שֶׁגָּמַרְתִּי לַחְפֹּר אֶת הַבְּאֵר.

איך האָב שוין כמעט פאַרענדיגט גראָבען דעם ברונים.

וְעַתָּה עָלַי לִבְנוֹת בְּרֵכָה.

און יעצט האָב איך צו בויען א סאָושעלקע (לאָק).

צְנוֹרוֹת הַבְּרֵכָה יַשְׁקוּ אֶת הַשָּׂרָשִׁים.

די רעהרען פון סאָושעלקע וועלען באַוואַסערען די וואָרצלען.

עוֹד לֹא עָשִׂיתִי אֶת הַבְּרֵכָה.

איך האָב נאָך ניט געגרעפטעט (אַריינגעזעצט פרעמדע צוויי-גען אין די בוימער).

עָלַי לְהַרְכִּיב אֶת הָעֵצִים.

איך דאַרף גרעפטען די בוימער.

הִנֵּה פַּרְפַּר עוֹמֵד עַל הַגָּדֵר.

אָט שטעהט א זומער־פויגעלע (שמעטערלינג) אויפ'ן פּאַרקאַן

הַפַּרְפָּר מְגֻוָּן.	די זומער־פויגעלע איז פיעל־ פארביג.
נְטַיֶּל־נָא מְעַט בֵּין שְׂדֵרוֹת הָעֵצִים!	לאמיר אביסעל שפאצירען צווישען די בוימער־אלייען!
הֲיֵשׁ הַרְבֵּה פַּרְסָנִים בַּמּוֹשָׁבָה?	זיינען פאראן אין קאלאניע פיעלע באיארע־אייגענטימער?
לֹא כָּל־כַּךְ הַרְבֵּה.	ניט אזוי פיעל.

בַּטָּבַע — אין דער נאטור

הַתַּרְנְגֹל קָרָא.	דער האן האט געקרייהט.
הֶחְקִיצוֹתִי מִשְּׁנָתִי.	איך האב זיך אויפגעכאפט פון שלאף.
הַשַּׁחַר עָלָה.	דער מארגענשטערן איז אויפ־ געגאנגען.
הַשֶּׁמֶשׁ יָצְאָה.	די זון איז ארויס.
טַל עַל הָאָרֶץ.	עס איז א טוי אויף דער ערד.
צִיץ, צִיץ! — צְפָרִים מְצַפְצְפוֹת.	צוויץ, צוויץ! — פויגלען צווי־ צערן.

הַזָּמִיר מְזַמֵּר.	דער נאכטיגאל זינגט.
הַשָּׁמַיִם תְּכֵלִים.	דער הימעל איז בלוי.
הָאַוִּיר צָלוּל.	די לופט איז זעהר קלאר.
נֵלֵךְ לָתוּר אֶת הַמָּקוֹם.	לאָמיר גיהן אויסקוקען דעם פּלאַץ.
הַנּוֹף יָפֶה.	די לאַנדשאַפט איז שיהן.
הָאֲדָמָה פּוֹרִיָּה.	די ערד איז פרוכטבאַר.
הַצְּמָחִים פֹּה רַעֲנַנִּים.	די גיוויקסען דאָ זיינען פריש.
אֲנִי צָמֵא לְמַיִם.	איך בין דאָרשטיג נאָך וואַסער.
הִנֵּה שָׁם מַעְיָן.	אָט דאָרטען איז א קוואַל.
תִּשְׁתֶּה וְתִרְוֶה.	טרינק זיך אָן (צו זאָט).
הֲיוֹדֵעַ אַתָּה מֶה עָלָה עַל דַּעְתִּי?	וויסטו וואָס איך האָב זיך באַטראַכט?
בְּדַעְתִּי לַעֲזֹב אֶת הָעִיר.	איך דענקען צו פאַרלאָזען די שטאָט.
מָאַסְתִּי מִהְיוֹת עִירוֹנִי.	מיר האָט דערעסען צו זיין א שטאָט־מאַן.
אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כְּפָרִי.	איך וויל זיין א דאָרף־מענש.

אֲנִי אוֹהֵב אֶת עֲבוֹדַת־הָאֲדָמָה.	איך האָב האָלט ערד־ארבייט.
אֶקְנֶה לִי אֲחֻזָּה בְּאַחַד הַמְּקוֹמוֹת.	איך וועל מיר קויפען א גוט ערגעץ־וואו.
סָמוּךְ לְמוֹשָׁבָה אוֹ לְכָפָר.	נאָהענט צו א קאָלאָניע אָדער א דאָרף.
אוֹ אֶתְיַשֵּׁב בְּחַוָּה.	אָדער איך וועל זיך באָזעצען אין א פערמע.
אֲנִי אֶעֱסֹק בְּאִכָּרוּת פְּשׁוּטָה	איך וועל זיך פֿאַרנעהמען מיט פּראָסטע בויער־ארבייט (פערמערייַ).
יֵשׁ לִי יְדִיעָה בְּחַקְלָאוּת.	איך האָב באָקאַנטשאַפט אין אַגריקולטור.
בְּנַעֲרוּתִי לָמַדְתִּי בְּבֵית־סֵפֶר חַקְלָאִי.	אין מיין יוגענד האָב איך געלערנט אין אַן אַגריקולטור־שול.
וְגַם הַנִּסָּיוֹן יְלַמֵּד אוֹתִי.	און די פּראַקטיק וועט מיר אויך צולערנען.

יָפֶה תַּעֲשֶׂה, יְדִידִי.

דו ווערסט טאָן א גלייכע זאַך, מיין פרײַנד.

רְאֵה, שָׁם קַיְטָנָה!

זעה, דאָרטען איז א זומער-וואוינונג!

קַיְטָנִים בָּאִים שָׁמָּה מִן הָעִיר.

זומער-געסט קומען אהין פון שטאָט.

הַזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּתְעֶה מִן הַדֶּרֶךְ!

היט זיך דו זאָלסט ניט פאַרבלאָנדזשען!

אַל תַּחְשֹׁשׁ!

קימער זיך ניט!

אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת הַסְּבִיבָה

איך וויס גוט דעם געגענד.

אֲנִי סוֹמֵךְ עָלֶיךָ.

איך פאַרלאָז זיך אויף דיר.

מוּטָב שֶׁנֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ־הַמֶּלֶךְ

בעסער לאָמיר נעהן מיט'ן גלייכען וועג.

טוֹב, שָׁם הַכְּבִישׁ.

גוט, דאָרטען איז דער שאָסיי.

הִתְבּוֹנֵן מִסְּבִיבְךָ!

קוק זיך איין אַרום!

הִנֵּה בְּצָה קְטַנָּה.

אָט איז א קליינער זומפּ.

נִקָּפֵץ וְנַעֲבֹר אֶת הַבְּצָה.

לאָמיר אַריבערשפרינגען דעם זומפּ.

כַּאן הַרְבֵּה קוֹצִים.

דאָ זיינען פיעלע דערנער.

הִזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּכָּוֶה בְּקוֹצִים!

היט זיך דו זאָלסט זיך ניט פאַרשטעכען אָן די דערנער!

עֲלִים נוֹבְלִים עַל הָאָרֶץ.

פאַרוועלקטע בלעטער זיינען אויף דער ערד.

עַתָּה רֹאשִׁית הַשַּׁלֶּכֶת.

יעצט איז דער אָנהויב פון בלעטער־פאַל.

מִי נָטָה אֶת הָאֲהָלִים?

ווער האָט אויפגעשטעלט די געצעלטען?

הִתְחִילוּ לְיַעֵר אֶת כָּל הַמָּקוֹם.

מע האָט אָנגעהויבען באַוואַלדען דעם גאַנצען פּלאַץ.

וְהוּ שֶׁטַח גָּדוֹל.

דאָס איז אַ גרויסער שטח (פלעכע).

נִכְנָס בַּעֲבִי הַיַּעַר.

לאָמיר אַריין אין געדיכטען וואַלד.

אַל תִּפְחַד!

שרעק זיך ניט!

אֵין בַּיַּעַר חַיּוֹת טוֹרְפוֹת.

עס זיינען אין וואַלד ניטאָ קיין רויב־חיות.

הַצַּיָּדִים אֵינָם בָּאִים שָׁמָּה לָצוּד.

די יעגער קומען אהין ניט אויף יאגט.

וְאֵת הִיא חֻרְשָׁה צְעִירָה.

דאָס איז א יונג וועלדעל.

קְרָא בְּקוֹל: „הֵידָד!"

שריי אוים: „הידד!"

תִּשְׁמַע הֵד.

וועסטו הערען א וידער־קול (עכא).

עֲלֵה אִתִּי אֶל הָהָר!

קום מיט מיר אַרויף אויפ'ן בארג!

קָשֶׁה לִי לְטַפֵּס בְּשִׁפּוּעַ הָהָר.

מיר איז שוער צו קלעטערן אויף דעם שטייג (משופע'־דיגקייט) פון בארג.

צְעַד בְּכֹחַ!

נעהם פעסטע טריט!

מֵעַל רֹאשׁ הָהָר תִּרְאֶה לְמֶרְחוֹק.

פון שפיץ בארג וועסטו זעהן ווייט.

מִפֹּה תִּרְאֶה אֶת מַרְאוֹת הַטֶּבַע.

פון דאנען וועסטו זעהן די נאטור־בילדער.

הָאֹפֶק רָחָב מְאֹד.

דער האריזאנט איז זעהר בריים.

נֵרֵד אֶל הַבִּקְעָה.

לאמיר ארונטערגעהן אין טאל.

הִנֵּה נָהָר שׁוֹטֵף.

סִירָה קְטַנָּה שָׂטָה עַל הַמַּיִם

וְאֹת הִיא סִירַת־דּוּגָה.

הַדַּיָּג יָצָא לָדוּג.

הוּא מֵשִׁיט אֶת הַסִּירָה

בְּמֶשׁוֹטִים.

רָאָה, אֵין אִישׁ אוֹחֵז בָּהֶגֶה!

הַדַּיָּג הִשְׁלִיךְ חַכָּה בַּנָּהָר.

הִנֵּה נֶאֱחַז דָּג בַּחַח.

כַּאן אֵין הַדַּיָּגִים פּוֹרְשִׁים

מִכְמֹרֶת.

הֲרוֹצֶה אַתָּה לְהִתְרַחֵץ

בַּנָּהָר?

הֲיוֹדֵעַ אַתָּה לִשְׂחוֹת?

אָט פליסט אַ טייך.

אַ שיפעל שווימט אויפֿן וואַסער.

דאָס איז אַ פישער־שיפעל.

אַ פישער איז ארויס כאַפּען פיש.

ער רודערט די שיפעל מיט

רודערס.

זעה, קיינער האַלט ניט דעם

שטייער־רודער (קער־רודער)!

דער פישער האָט פאַרוואַרפען

אַ וועגטקע (אַנגעל) אין טייך.

אָט האָט זיך אַ פיש פאַרכאַפּט

אָן האָקען (קרוטשעק).

דאָ שפּרייטען די פישערס ניט

אויס קיין נעצען.

ווילסטו זיך באָדען אין טייך?

קענסטו שווימען?

הָזָהֵר שֶׁלֹּא תִּטְבַּע!

הַמַּיִם אֵינָם עֲמֻקִּים.

אַל תִּצְלֹל אֶל הַתְּהוֹם!

אֲנִי רוֹעֵד מִקֹּר.

עֲלֵה לַיַּבָּשָׁה וְהִסְתַּפֵּג!

קְבַה, קְבַה! — צְפַרְדְּעִים מְקַרְקְרוֹת.

שָׁם אֲנָם מֵאֲחוֹרֵי הַגִּבְעָה.

אֵיזוּ דֶּרֶךְ מוֹלִיכָה אֶל הָאַכְסַנְיָה שֶׁלִּי?

הַדֶּרֶךְ הַפּוֹנָה מִזְרָחָה.

לְךָ יָשָׁר!

אַל תִּכָּשֵׁל בָּאֲבָנִים!

היט זיך דו זאלסט זיך ניט דערטרינקען!

די וואסער איז ניט טיף.

לאָז זיך ניט ארונטער צום גרונט!

איך ציטער פון קעלט.

געה ארויס אויף דער יבשה און טריקען זיך אָפּ!

קוואַ, קוואַ! — זשאבעס (פרעש) קוואקען.

דאָרטען איז א לוושע (קליין טייכעל) הינטערן בערגעל.

וועלכער וועג פיהרט צו מיין גאסט-הויז (קרעטשמע)?

דער וועג וואָס געהט צו מזרח.

געה גלייך!

פארשטרויכעל (פארטשעפע)

זיך ניט אָן שטיינער!

רַגְלַי עֲיֵפוֹת מִלֶּכֶת.

מיינע פֿיס זיינען מיעד פון גיין.

לֹא הִתְרַגַּלְתִּי לָלֶכֶת בַּחוֹל

איך בין ניט צוגעוועהנט צו גיין אויפֿן זאמד.

הַמָּקוֹם מָלֵא חָצָץ.

דער פּלאַץ דאָ איז פול מיט שטיינדלאַך.

הִתְרַחַקְתִּי מִן הַיִּשּׁוּב.

איך האָב זיך דערווייטערט פון ישוב (באַוואוינטער געגענד).

אֲנָשִׁים בָּאִים לִקְרָאתֵנוּ.

מענשען קומען אונז אָן אַנטקעגען.

נֵלֵךְ בַּחֲבוּרָה.

לאָמיר גיין אין קאָמפּאַניע.

כּוֹכָבִים נִרְאוּ בַּמַּעֲרָב.

עס זיין זיך שטערן אין מערב.

מַה יָּפָה הַלְּבָנָה הַלַּיְלָה!

אַך, וואָס פֿאַר אַ שיין לבנה היינט בייַ נאַכט איז!

מָה הַנִּיצוֹצוֹת שָׁם?

וואָס זיינען דאָרטען פֿאַר פונקען?

גַּחְלִילִיּוֹת מְנַצְנְצוֹת.

פֿייער־פֿליגעלאַך שימערען (לייכטען אויף).

הַשָּׂדֶה לָקַח אֶת לִבִּי.	דאָס לאַנד האָט צוגענומען מיין האַרץ.
זֶה כֹּחַ הַמַּבָּט!	דאָס איז די קראַפט פון דער נאַטור!

בַּדֶּרֶךְ — אין וועג

הֶחֱלַטְתִּי לִנְסֹעַ מִכָּאן.	איך האָב באשלאָסען פון דאַנען אָפצופאָהרען.
לְאָן אַתָּה נוֹסֵעַ?	וואוהין פאָהרסטו?
לְסַיֵּר אֶת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.	באַווכען ארץ־ישראל.
אֶפְשָׁר אֶשְׁתַּקַּע שָׁם.	איך וועל מעגליך דאָרטען פאַרבלייבען.
לְפִי־שָׁעָה אֲנִי תַּיָּר.	פאָרלויפיג בין איך א טוריסט.
כַּמָּה זְמַן תִּשְׁהֶה בַּדֶּרֶךְ?	ווי לאַנג וועסטו זיך זאמען אין וועג?
אֵינִי יָכֹל לָדַעַת מֵרֹאשׁ.	איך קען פאָראוים ניט וויסען.

בְּדַרְכִּי אֶתְעַכֵּב בְּאֵיזוּ מְקוֹמוֹת.

אויפ׳ן וועג וועל איך זיך אפּ־שטעלען אין עטליבע ערטער.

אֶתְרָאֶה עִם מַכָּרַי בְּעָרֵי־הַשָּׂדֶה.

איך וועל זיך זעהן מיט מיינע באקאנטע אין פּראָווינץ־שטעט.

אֶקַּח מֵהֶם אֶת בִּרְכַּת־הַפְּרִידָה.

איך וועל זיך מיט זיי זעגענען.

כְּבָר הִשַּׂגְתִּי תְּעוּדַת־מַסָּע.

איך האָב שוין געקראָגען א פּאַספּאָרט.

עָלַי לַעֲשׂוֹת אֶת הַהֲכָנוֹת הַנְּחוּצוֹת.

איך דאַרף מאַכען די נויטיגע פֿאָרבאַרייטונגען.

עָלַי לְהָכִין אֶת הַמִּטְעָן שֶׁלִּי.

איך דאַרף צוגרייטען מיין באַגאַזש.

בַּמְּזָוָדָה אֶחְבֹּשׁ אֶת הַחֲפָצִים הַדְּרוּשִׁים.

אין רייזע־אק (טשעמאָדאַן) וועל איך פֿאַרפּאַקען די זאַכען וואָס מע דאַרף.

בְּגָדִים, לְבָנִים וּדְבָרִים קְטַנִּים.

קלײדער, וועש און קלייניג־קייטען.

אִתִּי אֶקַח תַּרְמִיל.	מיט זיך וועל איך נעהמען אַ רענצעל.
בַּתַּרְמִיל אָשִׂים צֵידָה לַדֶּרֶךְ.	אין רענצעל וועל איך אַריין-לייגען שפייז אויפ׳ן וועג.
הֲקָנִיתָ בִּשְׁבִילִי צָרְכֵי אֹכֶל?	האָסטו אַיינגעקויפט פאַר מיר עסענוואַרג?
הַדֶּרֶךְ אֲרֻכָּה וְצָרִיךְ לְהִצְטַיֵּד.	דער וועג איז לאַנג און מע דאַרף זיך באַזאָרגען מיט שפייז.
מִי יְלַוֶּה אוֹתִי אֶל תַּחֲנַת מְסִלַּת־הַבַּרְזֶל?	ווער וועט מיר באַגלייטען צום אייזענבאַהן־סטאַנציע?
הִנֵּה בֵּית־הַנְּתִיבוֹת.	אָט איז דער וואָקזאַל (באַהנ-הויף).
אַל תַּעַשׂ!	ניט רויבער!
הַבֵּט אֶל הַשֶּׁלֶט: „כָּאן אָסוּר לַעֲשׂוֹת"!	גיב אַ קוק אויפ׳ן שילד: „רוי-כערען דאָ איז פאַרבאָטען"!
בְּאֵיזוֹ מַחְלָקָה אַתָּה נוֹסֵעַ?	אין וועלכען קלאַס פאָהרסטו?
בַּמַּחְלָקָה הַשְּׁלִישִׁית.	אין דריטען קלאַס.

קְנֵה בִּשְׁבִילִי כַּרְטִיסֵי־נְסִיעָה!

קויף פאר מיר א רייזע־בילעט!

חֲנֵה שָׁם הַקְּפֵה לְכַרְטִיסִים

אט דאָרטען איז די קאסע פאר בילעטען.

חֵא לְךָ כֶּסֶף!

אט האָסטו געלט!

בַּמֶּה אַתָּה בוֹחֵר?

וואָסווילסטו בעסער?

בְּרַכֶּבֶת רְגִילָה אוֹ בְּרַכֶּבֶת־חֻפָּוון?

א געווענליכען צוג (באָהן) אדער א שנעל־צוג?

לֹא כְדַאי לְבַזְבֵּז כֶּסֶף.

עס לוינט ניט צו פארשווענדען געלט.

מַה מְּחִיר הַכַּרְטִיס לְעִיר פְּלוֹנִית?

וויפיעל קאָסט א בילעט נאָך דער און דער שטאָט?

מַה מְּחִיר הַכַּרְטִיס הֲלִיכָה וַחֲזָרָה?

וויפיעל קאָסט א בילעט הין און צוריק?

מְסֹר אֶת הַמְּזוּמָּנָה לְמַחְלֶקֶת הַמִּטְעָן!

גיב אָפּ דעם רייזעזאָק אין באַגאַזש־אָפּטיילונג!

קַח קַבָּלָה!

נעהם א קוויטונג (קבלה־צעטל)!

אֲנַחְנוּ נְחַכֶּה לְךָ בְּאוּלַם־הַנּוֹסְעִים.

אַל תְּאַחֵר אֶת מוֹעֵד צֵאת הָרַכֶּבֶת!

הַרְאֵה לִי אֶת לוּחַ־הַמַּסָּעוֹת!

יֵשׁ לָנוּ שְׁהוּת עַד צֵאת הָרַכֶּבֶת.

סוּר אֶל הַמְּזוֹנוֹן!

קְנֵה מְעַט לְגִימָה!

הַגָּרוֹז מַכְרִיז: „הָרַכֶּבֶת יוֹצֵאת!"

סַע לְשָׁלוֹם!

אַל תִּשְׁכַּח לִשְׁלֹחַ מִכְתָּבִים תְּכוּפִים!

הְיוּ שָׁלוֹם וּבְרָכָה!

מיר וועלען אויף דיר וואַרטען אין פּאַסאַזשירען־זאַל (וואַרטציימער).

זאָלסט ניט פאַרזאַמען די צייט ווען דער צוג נעהט אָפּ!

וויי מיר די צייט־טאַבעלע (רייזע־פּלאַן)!

מיר האָבען א קליין ווייַלע ביז דער צוג וועט אָפּגעהן.

גיי צו צום בופעט!

קויף עפּעס אין מויל אַריין!

דער אויסרופער שרייט אויס: „דער צוג נעהט אָפּ!"

פאָהר נעזונט!

ניט פאַרגעס שיקען אָפּטע בריעף!

פאַרבלייבט נעזונט!

נִזְכֶּה לְהִתְרָאוֹת בְּקָרוֹב!

תְּהִי דַרְכְּךָ צְלֵחָה!

הִנֵּה נִשְׁמְעָה הַמִּצְלָה הַשְּׁלִישִׁית.

נֵצֵא אֶל הָרְחָבָה.

מַנְהִיג, הֲזֹאת הִיא הָרַכֶּבֶת לְדַרְכִּי?

הַאֶצְטָרֵךְ לְהַחֲלִיף אֶת הָרַכֶּבֶת?

אֲדוֹנִי, הֲתָפוּם הַמָּקוֹם הַזֶּה?

לֹא, הַמָּקוֹם פָּנוּי.

כֻּלְּ אַתָּה לָשֶׁבֶת בְּהַרְוָחָה.

מיר זאָלען דערלעבען זיך זעהן אין גיכען!

האָב אַ גליקליכע וועג!

אָט קלינגט שוין צום דריטען מאָל.

לאָמיר אַרויס אויפ'ן פּלאַט-פאָרמע.

קאָנדוקטאָר, איז דאָס דער צוג פאַר מיין רייזע?

קאָנדוקטאָר, איז דאָס מיין צוג?

וועל איך דאַרפען בייטען דעם צוג?

מיין הערר, איז דער פּלאַץ דאָ פאַרנומען?

ניין, דער פּלאַץ איז ליידיג.

איהר קענט זיך זיצען באַ-קוועמלאַך.

זוּד־נָא מְעַט!	גיט זיך א רוק אביסעל!
כַּגֵּר־נָא אֶת הַחַלּוֹן מִנֶּגֶד!	פארמאכט דעם פענסטער אנטקעגען!
רוּחַ־פְּרָצִים מְנַשֶּׁבֶת.	א צוג־ווינט יאגט.
הַקַּטָּר שׁוֹרֵק.	דער לאקאמאטיוו פייפט.
הַכֹּל רָץ, עָף.	אלעס לויפט, פליהט.
עוֹבְרִים שָׂדוֹת, יְעָרִים, צְיוּנֵי־דֶרֶךְ.	עס לויפען פארביי פעלדער, וועלדער, מיילען־סלופעס.
אֲנִי אוֹהֵב לִנְסֹעַ בִּמְסִלַּת־הַבַּרְזֶל.	איך האב האלט צו פאהרען מיט'ן אייזענבאהן.
הַנְּסִיעָה נְעִימָה לִי מְאֹד.	די רייזע איז מיר זעהר אנגענעהם.
כַּמָּה עוֹד עַד הַתַּחֲנָה הַסְּמוּכָה?	וויפיעל איז נאך ביז דער נאהנטסטער (נעכסטער) סטאנציע?
עוֹד מִיל וָחֵצִי בְּעֶרֶךְ.	נאך א מיל און א האלב אומגעפער.

הָרַכֶּבֶת עָמְדָה כָּאן
לַחֲמִשָּׁה דַקִּים.
וְאֶת הִיא עֲיֵרָה קְטַנָּה.
שָׁכַחְתִּי אֶת שְׁמָהּ.

עָלַי לְעַיֵּן בְּסֵפֶר „מוֹרֵה
הַדֶּרֶךְ" שֶׁלִּי.
מֵאַיִן יְהוּדִי?
מֵעִיר פְּלוֹנִית.
וּבְכֵן הִנְךָ בֶּן־עִירִי.

אַל תּוֹצִיא אֶת רֹאשְׁךָ
מִחוּץ לַחַלּוֹן!
לָמָּה חָשַׁךְ פִּתְאֹם?

הָרַכֶּבֶת עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ נְקֻבָּה.
שָׁכַרְתִּי מְקוֹם־לִינָה בַּקְּרוֹן

דער צוג האַלט זיך דאָ אָפּגע-
שטעלט אויף פינף מינוטען.
דאָס איז אַ קליין שטעטעל.
איך האָב פּאַרגעסען איהר
נאָמען.

איך דאַרף אַריינקוקען אין מיין
וועג־ווייזער בוך.
פון וואַנען איז אַ איד?
פון דער און דער שטאָט.
אויב אַזוי זייט איהר מיינער
אַ לאַנדסמאַן.

שטעקט ניט אַרויס דעם קאָפּ
דורכ'ן פענסטער!
וואָס איז פּלוצלונג געוואָרען
פינסטער?

דער צוג געהט דורך אַ טונעל.
איך האָב געדונגען אַ שלאָף־
פּלאַץ אין וואַגאָן.

טִלְטוּל הַקָּרוֹן אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לִי לִישֹׁן.

אַל תְּשׁוֹחֲחוּ בְּקוֹל רָם! דַּבְּרוּ בְּלַחַשׁ!

מָתַי תַּגִּיעַ הָרַכֶּבֶת לַמָּקוֹם הַמְיֻעָד?

כַּמָּה תַּחֲנוֹת עוֹד מִכַּאן לְשָׁם?

כַּמָּה שָׁעוֹת עוֹד עָלֵינוּ לִנְסֹעַ?

הִנֵּה הַתַּחֲנָה הָאַחֲרוֹנָה.

הָרַכֶּבֶת אִחֲרָה מְעַט.

נֵרֵד אֶל הָרִחְבָּה.

מִי כַּאן סַבָּל?

פְּרֹק אֶת הַמִּטְעָן שֶׁלִּי!

דאָס טרייסלען פון וואגאן לאָזט מיר ניט שלאָפען.

שמועסט ניט אזוי הויך!

רעדט שטילערהייט!

וען קומט אן דער צוג צום באשטימטען פלאץ?

וויפיעל נאָך סטאנציעס איז פון דאנען ביז אהין?

וויפיעל נאָך שטונדען האָבען מיר צו פאָהרען?

אָט איז די לעצטע סטאנציע.

דער צוג האָט אביסעל פאר-ש׳פעטיגט.

לאָמיר ארונטער אויפ׳ן פלאט-פארמע.

וואו איז דא א טרעגער?

נעהמט ארונטער מיין באַ-גאש!

טְעַן אֶת הַמִּטְעָן שֶׁלִּי עַל מֶרְכָּבָה!	לייגט אַרויף מיין באַגאַזש אויפ'ן קאַרעטע!
הַרְכֶּב, הַפְּנוּיָה מֶרְכַּבְתְּךָ?	קוטשער, איז אייער קאַרעטע לוידיג?
לְאָן רוֹצֶה הָאָדוֹן לִנְסֹעַ? אֶל הַמָּלוֹן „צִיּוֹן".	וואוהין וויל דער הערר פאָהרען? צום האָטעל „ציון".

בַּמָּלוֹן

אין האָטעל

אֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּר אֶל בַּעַל הַמָּלוֹן.	איך וויל עפּעס רעדן מיט'ן האָטעל-אייגענטימער.
הַאִפְשָׁר לְהַשִּׂיג מָקוֹם לִינָה וַאֲרוּחָה?	קען מען קריגען א פּלאַץ צום שלאָפען און מאָלצייטען?
הֲרוֹצֶה הָאָדוֹן בְּחֶדֶר מְיֻחָד?	וויל דער הערר א באַזונדער צימער?
כֵּן, חֶדֶר מְיֻחָד מָלֵא אוֹר וְאָוִיר.	יע, א באַזונדער צימער ליכטיג און לופטיג.

הֲפוּנִים הַחַלּוֹנוֹת אֶל הַגַּן?	געהען די פענסטער ארויס צום גאָרטען?
הַמִּרְהָט הַחֶדֶר יָפֶה?	איז דער צימער שעהן מעבלירט?
הֵיכָן אַמְבַּטְיָה לַחֶדֶר?	האָט דער צימער אַ וואַנע?
אֲנִי רוֹצֶה בְּחֶדֶר שׁוֹקֵט.	איך ווילּ אַ שטילען צימער.
בַּקּוֹמָה הָרִאשׁוֹנָה.	אויפ׳ן ערשטען שטאָק.
הַכֹּל יִהְיֶה כִּרְצוֹנְךָ.	אַלעס וועט זיין נאָך אַייער וואונש.
בְּכַמָּה יַעֲלֶה הַחֶדֶר לְשָׁבוּעַ?	וויפיעל וועט דער צימער קאָסטען אַ וואָך?
לֹא בְּיֹקֶר.	ניט טייער.
הֵא לְךָ הַמַּפְתֵּחַ לְחַדְרְךָ!	אָט האָט איהר אַ שליסעל צו אַייער צימער!
מַה מִּסְפַּר חַדְרִי?	וואָס כאר אַ נומער איז מיין צימער?
הַהִגִּיעוּ מִכְתָּבִים בִּשְׁבִילִי?	זיינען אָנגעקומען בריף פאר מיר?
הֻשְׁאֲלוּ עָלַי?	האָט מען אויף מיר געפרעגט?

אֲנִי יוֹצֵא לְסַיֵּר אֶת הָעִיר.	איך גיה אַרויס באזעהן די שטאָט.
אֲבַקֵּר יְדִידִים אֲחָדִים.	איך וועל באזוכען עטליכע פריינט.
אִם יִשְׁאַל עָלַי אִישׁ, אֱמֹר לוֹ כִּי אָשׁוּב בָּעֶרֶב.	אויב אימיצער וועט פרעגען אויף מיר, זאָגט איהם אַז איך וועל צוריקקומען אין אָוונט.
אֲנִי צָרִיךְ לַמִּשְׁרַת.	איך דאַרף האָבען דעם באַדינער.
בְּבַקָּשָׁה, הָבֵא לִי כּוֹס מַיִם חַמִּים!	זייט אַזוי גוט, בריינגט מיר א גלאָז וואַרימע וואַסער!
הַעֲלֵה אֵלַי אֶת חֲפָצַי!	נעהמט אהער אַרויף מיינע זאַכען!
הַחֶדֶר הַזֶּה אֵינֶנּוּ רָצוּי לִי.	דיזער צימער איז פאַר מיר ניט צופריד ענשטעלענד.
הוּא צַר יוֹתֵר מִדַּי.	ער איז צו ענג.
הוּא גַּם כֵּהֶה קְצָת.	ער איז אַביסעל טונקעל.
וְגַם אֵינֶנּוּ חַם לְמַדַּי.	און ער איז אויך נ־ט גענוג וואַרם.

הֲיֵשׁ לְךָ חֶדֶר אַחֵר לְהַשְׁכִּיר?	האָט איהר אַן אַנדער צימער צו פֿאַרדינגען?
חֶדֶר יוֹתֵר מְרֻוָּח.	אַ גערֵאַמערען צימער.
חֶדֶר יוֹתֵר נוֹחַ.	אַ באַקוועמערען צימער.
חֶדֶר מָלֵא יוֹתֵר אוֹר.	אַ ליכטיגערען צימער.
צַר לִי מְאֹד!	עס טוט מיר זעהר לייד!
רַק חֲדָרִים אֲחֻדִּים פְּנוּיִים.	נור עטליכע צימערען זיינען לויזיג.
הַחֲדָרִים הַיּוֹתֵר מְרֻוָּחִים וְנוֹחִים תְּפוּסִים.	די גערֵאַמסטע און באַקוועמסטע צימערען זיינען פֿאַרנומען.
אוֹרְחִים חֲדָשִׁים בָּאוּ הַיּוֹם.	נייע געסט זיינען היינט אָנגע-קומען.
מָה הֵן שְׁעוֹת הָאֲרוּחוֹת?	וואַן זיינען די מאָלצייט־שטונדען?
כִּרְצוֹן אִישׁ וָאִישׁ.	נאָך יעדען איינעם וואונש.
מֻחָר אֲנִי עוֹזֵב אֶת הָעִיר.	מאָרגען פֿאַרלאָז איך די שטאָט.
עָלַי לִנְסֹעַ אֶל הַנָּמָל.	איך דאַרף אָפּפּאָהרען צום האָפֿען.
תֵּן לִי אֶת הַחֶשְׁבּוֹן!	דערלאַנגט מיר דעם רעכענונג!

רְשֹׁם כָּל דָּבָר בִּפְרֹטְרוֹט!

כַּמָּה מַגִּיעַ מִמֶּנִּי?

הֵא לְךָ הַמַּגִּיעַ!

אִם תְּקַבֵּל מִכְתָּבִים בִּשְׁבִילִי, שְׁלַח אוֹתָם עַל־פִּי מַעֲנִי.

הַשִּׂרוּת הָיְתָה מְצֻיָּנָה.

שָׁבַעְתִּי רָצוֹן.

פּאַרצייכענט יעדע זאַך בא-זונדער (אויספיהרליך)!

ווי־פיל קומט פון מיר?

אָט האָט איהר וואָס עס קומט!

אויב איהר וועט קריגען פאַר מיר בריעף, שיקט זיי אָפּ אויף מיין אַדרעס.

די באַדינונג איז געווען אויס-גענצייכענט.

איך בין גענוג צופריעדען.

בַּיִם

וְאֵת הִיא עִיר־הַגָּמָל.

מָתַי תַּפְלִיג מִכַּאן הָאֳנִיָּה „תַּרְשִׁישׁ"?

מָחָר בַּבֹּקֶר הַשְּׁכֵם.

בֵּינְתַיִם אַחֲלִיף אֶת כַּסְפִּי.

אויפֿן ים

דאָס איז די אַפּען־שטאָט.

ווען גייט אָפּ פון דאָנען די שיף „תּרשיש"?

מאָרגען גאַנץ פרי.

אין דערווייל וועל איך אויס-בייטען מיין געלט.

כַּרְמִים־סְפִינָה הֲכִינוֹתִי
מִכְבָּר.
מָה רַב הַחֹחַק בַּנְּמָל!

הַסַּבָּלִים טוֹעֲנִים אֶת הָאֳנִיָּה
הַנּוֹסְעִים נִפְרָדִים מֵעַל
קְרוֹבֵיהֶם.
הֵם מְנַפְנְפִים בִּמְטַפָּחוֹת.
הָבָה נַעֲלֶה אֶל הָאֳנִיָּה!
סוֹף־סוֹף עוֹמְדוֹת רַגְלַי
עַל סִפּוּן הָאֳנִיָּה.
תּוֹדָה לָאֵל!
רְאֵה, הִנֵּה מַלָּחִים!
הֵם מְרִימִים דֶּגֶל עַל הַתֹּרֶן.

הַתְּזַמֹּרֶת מְנַגֶּנֶת.
הָאֳנִיָּה זָזָה מִמְּקוֹמָהּ.
הַיָּם עַתָּה שׁוֹקֵט.

א שיפס־קאַרטע האָב איך אָנ-
געגרייט פון פריהער.
אַך, וואָס פאַר אַן ענגשאַפט
עס איז אין האַזען!
די טרענערס לאָדען אַן די שיף.
די פּאַסאַזשירען זעגענען זיך
מיט זייערע אייגענע.
זיי פאָכען מיט טיכלאַך.
לאָמיר אַרויף אויפ'ן שיף!
ענדליך שטעהען שוין מיינע
פים אויפ'ן דעק פון שיף.
גאָט צו דאַנקען!
זעה, אָט זיינען מאַטראָזען!
זיי ציהען אַרויף א פלאָג אויפ'ן
מאַסט.
דער אָרקעסטער שפילט.
די שיף ריהרט זיך פון אָרט.
דער ים איז יעצט רוהיג.

אֲנִי מְקַוֶּה, כִּי הַנְּסִיעָה תִּהְיֶה נְעִימָה.	איך פארהאף, אז עס וועט זיין אן אנגענעהמע רייזע.
מָה חֵן הַצִּפֳּרִים הַלְּבָנוֹת?	וואס זיינען דאס פאר א וויסע פויגלען?
אֵלֶּה הֵן צִפֳּרֵי שַׁחַף.	דאס זיינען ים־פויגלען.
רֹאשִׁי סְחַרְחַר.	עם שווינדעלט מיר דער קאפ.
אַתָּה חוֹלֶה מַחֲלַת־הַיָּם.	דו ביסט קראנק אויף דער ים־קראנקהייט.
עֲלֵה אֶל הַסִּפּוּן!	גיה אַרויף אויפ'ן דעק!
תִּשְׁאַף אֲוִיר רַעֲנָן.	וועסטו איינאטעמען פרישע לופט.
פֶּה רָוַח לִי מְעַט. פֶּה הוּקַל לִי מְעַט.	דא איז מיר אביסעל לייכטער געווארן.
מִי יִתֵּן לִי עַרְסָל בָּאֳנִיָּה!	אך, וואו נעהם איך א היינג־בעטעל (האמאק) דא אויפ'ן שיף!
אֵינְךָ צָרִיךְ לִקְרֹא לְרוֹפֵא הָאֳנִיָּה.	דו דארפסט ניט רופען דעם שיף־דאקטאר.

זֶה לֹא כְּלוּם.

שָׁם שָׂמָה אֳנִיַּת־קִיטוֹר.

לֹא, זֹאת הִיא סְפִינַת־מִפְרָשִׂים.

הַיָּם הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר.

הַגַּלִּים מַעֲלִים קֶצֶף.

אֳנִיָּתֵנוּ מִטַּלְטֶלֶת לְכָל עֵבֶר.

אֵין סַכָּנָה בְּדָבָר.

יֵשׁ לָאֳנִיָּה סִירוֹת־הַצָּלָה וַחֲגוֹרוֹת־הַצָּלָה.

נֵרֵד אֶל הַתָּאִים.

נֵרֵד אֶל הַמַּדּוֹר הָאֶמְצָעִי.

כַּאן הַמַּחְלָקָה הַשְּׁלִישִׁית.

כַּמָּה מְהַגְּרִים בָּאֳנִיָּה זוֹ!

דאָס איז נאָרנישט.

דאָרטען שווימט א דאמף־שיף.

נייַן, דאָס איז א זעגעל־שיף.

דער ים וועלט שטורמדיגער.

די כוואליעס וואַרפען א שוים.

אונזער שיף וואַרפט זיך אין אַלע זייטען.

עס איז קיין געפאַהר.

די שיף האָט רעטונגס־שיפלאַך און רעטונגס־גאַרטלען.

לאָמיר אַרונטער אין די קאַיוטען.

לאָמיר אַרונטער אין צווישען־דעק.

דאָ איז דער דריטער קלאַס.

אך, וויפיעל עמיגראַנטען עס זיינען דאָס דאָ אין שיף!

בַּשָּׁנָה הַזֹּאת הַגִּירָה גְּדוֹלָה.

הַסֵּדֶר אֵינֶנּוּ טוֹב.

לֹא טָעַמְתִּי הַיּוֹם כְּלוּם.

אֶתְאוֹנֵן לִפְנֵי רַב־הַחוֹבֵל.

אַל תֵּרֵד אֶל תַּחְתִּית הָאֳנִיָּה!

שָׁם הַמַּשָּׂא וְהַמִּטְעָן.

הַיָּם שָׁקַט.

הֲרוֹאֶה אַתָּה מֵרָחוֹק מִגְדַּל־אוֹר?

סְמָן, כִּי הַחוֹף קָרוֹב.

הַבֵּט, סְלַע עַל שְׂפַת הַיָּם!

היי־יאָהר איז א גרויסע עמי־גראַציע.

די אָרדנונג איז ניט גוט.

איך האָב היינט גאָרנישט פאַר־זוכט.

איך וועל זיך באַקלאָגען באַר׳ן שיפס־קאַפּיטאַן.

גיב ניט אַרונטער אונטען אין שיף!

דאָרטען איז די פראכט און די באַגאַזש.

דער ים האָט זיך אַינגעשטילט.

זעהסטו פון ווייטען א ליכט־טורם?

דאָס באַווייזט, אַז דער ברעג איז נאָהענט.

גיב א קוק, א פעלז בײַם ברעג ים!

הִגַּעְנוּ אֶל חוֹף יָפוֹ.

מיר זיינען אָנגעקומען צום יפו׳ער ברעג.

הָאֳנִיָּה הִשְׁלִיכָה עֹגֶן.

די שיף האָט אַרונטערגעלאָזען דעם אַנקער.

שָׂמוּ הַסְּגִר עַל הָאֳנִיָּה.

מע האָט אַרויפגעלייגט א קאַראַנטין אויפ׳ן שיף.

הָאֳנִיָּה תַּעֲגֹן כַּאן.

די שיף וועט דאָ פאַראַנקערען.

לֹא נוּכַל לָרֶדֶת בְּמֶשֶׁךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים.

מיר וועלען ניט קענען אַרונטער (לאַנדען) אין פאַרלויף פון דריי טעג.

בְּסִירוֹת נַעֲבֹר אֶל הַחוֹף.

אין שיפלאַך וועלען מיר צוקומען צום ברעג.

סַפָּן, מַה מְּחִיר הַנְּסִיעָה עַד יָפוֹ?

שיפער, וויפיעל קאָסט ביז יפו?

אֲנִי רוֹאֶה פֹּה אֶת קַרְקַע הַיָּם

איך זעה דאָ דעם גרונט פון ים.

מִפֹּה אֶפְשָׁר לִרְאוֹת אֶת הַגַּאוֹת וְהַשְּׁפָל.

פון דאַנען קען מען זעהן דעם צופלום און אָפּפאַל פון וואַסער (עבע און פלוט).

הַשַּׁיָּרָה הָרִאשׁוֹנָה עָלְתָה אֶל הַחוֹף.	די ערשטע גרופּע פֿאָסאָזשירען איז אַרויף אויפֿ׳ן ברעג.
אֲנָשִׁים רַבִּים יָצְאוּ לְקַבֵּל אֶת פָּנֵינוּ.	א מאַסע מענשען זיינען אַרויס אונז באַגעגענען.
בְּרוּכִים הַבָּאִים!	איהר זייט ווילקאָמען!
זָכִיתִי לַעֲמֹד עַל אַדְמַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.	איך האָב דערלעבט צו שטעהן אויף דער ערד אין ארץ־ישראל.
כַּאן הָאַקְלִים חַם.	דאָ איז דער קלימאַט א וואַרימער.
אֶתְאַקְלֵם עַד־מְהֵרָה.	איך וועל זיך שנעל אקלימאַטיזירען.
מָה רַב הָאוֹר פֹּה!	אָה, וואָס פֿאַר א שטאַרקע ליכטיגקייט דאָ איז!
הֶחְלַטְתִּי לְהִשְׁתַּקֵּעַ בָּאָרֶץ.	איך האָב באַשלאָסען צו פֿאַרבלייבען אין לאַנד.
אֶתְיַשֵּׁב בְּתֵל־אָבִיב.	איך וועל זיך באַזעצען אין תל־אביב.

אֲדַבֵּר תָּמִיד עִבְרִית.	איך וועל שטענדיג רעדן העברעאיש.
אֲנִי מְקַוֶּה לְהִסְתַּדֵּר כַּאן.	איך פאַרהאָף דאָ זיך אײַנצו-אָרדענען.
לֹא אֶעֱזֹב אֶת הַמּוֹלֶדֶת.	איך וועל דאָס פאָטערלאַנד (היימאַט) ניט פאַרלאָזען.

בְּעָבוֹדָה — בײַ דער אַרבײַט

אֲנִי הוֹלֵךְ בָּטֵל.	איך גיה אַרום לײַדיג.
אֵין לִי עֲבוֹדָה.	איך האָב ניט קיין אַרבײַט.
אֲנִי מְשַׁתַּכֵּר כְּלוּם.	איך פאַרדין גאָרנישט.
אֶפְנֶה אֶל לִשְׁכַּת־עֲבוֹדָה.	איך וועל זיך וועגדען צו אַן אַרבײַטס־ביורא.
הַאֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג עֲבוֹדָה?	קען מען קריגען אַרבײַט?
מַה מְּלַאכְתְּךָ?	וואָס איז אַייער באַשעפטיגונג?
מְלַאכְתִּי — נַגָּר.	מײַן באַשעפטיגונג — אַ טישלער (סטאָליער).

הֵיכָן עָבַדְתָּ קֹדֶם?

ווּאו האָט איהר געאַרבייט פריהער?

אֲנִי בָּאתִי אֶל הָאָרֶץ זֶה לֹא כְבָר.

איך בין ערשט ניט לאַנג אָנגע-קומען אין לאַנד.

בַּמִּקְצוֹעַ שֶׁלְּךָ אֵין עֲבוֹדָה.

אין אייער פאַך איז ניטאָ קיין אַרבייט.

הֲמַסְכִּים אַתָּה לַעֲבֹד בְּבֵית־מְלָאכָה?

וועט איהר איינשטימען צו אַרבייטען אין אַ ווערקשטאָט?

שָׁם עוֹשִׂים סִיגָרוֹת.

דאָרטען מאַכט מען ציגאַרען.

מַהוּעַ לֹא?

פאַרוואָס ניט?

אֲנִי מְרֻצֶּה.

איך בין צופריידען.

וּבְכֵן רְשֹׁם אֶת שִׁמְךָ!

אויב אַזוי פאַרשרייבט זיך!

מִי כַּאן בַּעַל בֵּית־הַמְּלָאכָה?

ווער איז דאָ דער בעל־הבית פון דער ווערקשטאָט?

נִשְׁלַחְתִּי לְכַאן מֵאֵת לִשְׁכַּת־הָעֲבוֹדָה.

איך בין געשיקט געוואָרען אהער פון דער אַרבייטס־ביורא.

טוֹב, עֲבוֹדַת חֲעוֹנָה הַתְחָלָה.

גוט, די ס׳ויאַן־אַרבייט האָט זיך שוין אָנגעהויבען.

אֲנִי חָבֵר לַאֲגָדָה מִקְצוֹעִית.

טגל״ בויאמ א יקפא פרדאג־ו פעסיאָנעלען פאראיין (טרייד־יוניאן).

הֲזֶה בֵּית־מְלָאכָה שֶׁל אֲגָדָה מִקְצוֹעִית?

איז דאס אַ פראָפעסיאָנעל־פאראיין וועקשטאט?

אֵין סָפֵק!

קיין צווייפעל!

וּבְכֵן מָה הֵם הַתְּנָאִים?

וואָס זיינען אלוא די באדינ־גונגען?

מַשְׂכֻּרְתְּךָ לְשָׁבוּעַ כָּךְ וְכָךְ.

אייער וועכענטליכער געהאלט איז אזוי פיעל און אזוי פיעל.

כָּאן עוֹבְדִים שְׁמֹנֶה שָׁעוֹת לְיוֹם.

דאָ אַרבייט מען אכט שטונדען אַ טאָג.

בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי חֲצִי יוֹם.

פרייטאָג אַ האלבען טאָג.

אִם תַּעֲבֹד תּוֹסֶפֶת־זְמָן, תְּקַבֵּל שָׂכָר כָּפוּל.

אז איהר וועט אַרבייטען איבער־שטונדען, וועט איהר קריגען דאָפּעלטע געהאלט.

אִם תִּרְצֶה, תּוּכַל לַעֲבֹד לְפִי עֶרֶךְ הַמְּלָאכָה.

אויב איהר וועט וועלען, וועט איהר קענען אַרבייטען שטיק־אַרבייט

מָה הֵם תְּנָאֵי הַבְּרִיאוּת אֶצְלְכֶם?

וי זיינען בי אייך די סאַניטאַרע באַדינגונגען?

יֵשׁ דִּי שֶׁמַּח, נְקִיוֹן, אוֹר וְאַוִיר.

עס איז פאַראַן גענוג רוים (פלאַץ), רייניליכקייט, ליכט און לופט.

הַרְצוּיִים לְךָ הַתְּנָאִים?

זיינען די באַדינגונגען פאַר אייך צופרידענשטעלענד?

אֶמְלֹךְ בַּדָּבָר.

איך וועל זיך וועגען דעם איבער-לייגען.

הַמְּלָאכָה מְרֻבָּה.

עס איז דאָ א סך אַרבייט.

הַמַּשְׂגִּיחַ הוֹחֵק.

דער אויפזעהער יאָגט.

יַחַם הָאָדוֹן אֶלֵינוּ נִשְׁתַּנָּה.

די פאַרהעלטנים פון בעל־הבית צו אונז האָט זיך געענדערט.

נִתְאוֹנֵן לִפְנֵי הָאָגָדָה הַמִּקְצוֹעִית.

מיר וועלן זיך באַקלאָגען פאַר דעם פּראָפעסיאָנעלען פאַר-איין.

הַתְּלוּנָה נִתְקַבְּלָה.

די קלאָגע איז אָנגענומען גע-וואָרען.

הֶחֱלַטְנוּ לְהַכְרִיז שְׁבִיתָה.

מיר האָבען באַשלאָסען צו רופען אַ שטרייק.

אֵין כָּל מְפִירֵי־שְׁבִיתָה.

עס זיינען ניטאָ קיין שטרייק־ברעכערס.

מָה אַתֶּם דּוֹרְשִׁים, שׁוֹבְתִים?

וואָס פאָדערט איהר, שטרייקערס?

לְהַעֲלוֹת אֶת הַשָּׂכָר.

העכערען דעם געהאַלט.

לְקַצֵּר אֶת שְׁעוֹת הָעֲבוֹדָה.

פאַרקירצערען די אַרבייטס־שטונדען.

אָסוּר לְפַטֵּר פּוֹעֲלִים בְּלִי טַעַם מַסְפִּיק.

מ׳טאָר קיין אַרבייטער ניט אָנטזאָגען אָהן אַ גענוגענדע אורזאַך מינימום־מאָס שטאַב פון געהאַלט.

שַׁעַר־הַמּוֹעָט בְּמַשְׂכֻּרֶת.

אורלויב צווויי וואָכען אין יאָהר.

פַּגְרָה לִשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת בְּשָׁנָה

דרײַ זיינען אונזערע פאָדערונגען

אֵלֶּה הֵן דְּרִישׁוֹתֵינוּ.

מיר וועלען אויף קיין פאַל ניט

לֹא נְוַתֵּר עַל דְּרִישׁוֹתֵינוּ

אויפגעבען אונזערע פאָדע־

בְּשׁוּם אֹפֶן.

רונגען.

מַה בְּדַעְתְּךָ לַעֲשׂוֹת, אָדוֹן?

וואָס רעכענט איהר טאָן, בעל-הבית?

אֲנִי מַסְכִּים לִמְסֹר אֶת הַסְּכוּם לְוַעַד־מְפַשְּׁרִים

איך שטים צו איבערצוגעבען דעם שטרייט צו א פאר-מיטלער־קאָמיטעט.

הַוַּעַד יִשְׁמַע אֶת טַעֲנוֹתֵינוּ.

דער קאָמיטעט וועט אויסהערען אונזערע טענות.

הָאָדוֹן מִלֵּא אֶת דְּרִישׁוֹתֵינוּ

דער בעל־הבית האָט נאָכגענעבען אונזערע פאָדערונגען.

הַצְּדָדִים נִתְפַּשְּׁרוּ.

די צדדים (פּאַרטייען) האָבען זיך פאַרגלייכט.

הַשְּׁבִיתָה נִגְמְרָה.

דער שטרייק האָט זיך פאַרענדיגט.

עָשִׂינוּ חוֹזֶה.

מיר האָבען געמאַכט א קאָנטראָקט.

הָאָדוֹן מַכִּיר אֶת הָאַגָּדָה הַמִּקְצוֹעִית.

דער בעל־הבית אַנערקענט דעם פּראָפעסיאָנעלען פאַראיין.

עַכְשָׁיו הוּא מִתְנַהֵג עִמָּנוּ כְּשׁוּרָה.

יעצט באהאנדעלט ער אונז ווי נעהעריג.

הַיַּחַס הוּא טוֹב מְאֹד.

די פארהעלטנים איז זעהר גוט.

הַמִּרְדָּה רַבָּה עַתָּה.

מע איז יעצט שטארק באשעפטיגט.

עָלַי לִשְׁכֹּר עוֹד פּוֹעֲלִים.

איך דארף דינגען נאך ארבייטער.

אוֹדִיעַ בְּעִתּוֹנִים.

איך וועל אנאנסירען אין די צייטונגען.

הָעוֹנָה עֲבְרָה.

דער סעזאן איז פארביבער.

הַמִּרְדָּה אֵינֶנָּה רַבָּה כָּל־כַּךְ.

מע איז ניט אזוי שטארק באשעפטיגט.

עַכְשָׁיו זְמַן בַּטָּלָה בַּמִּקְצוֹעַ שֶׁלִּי.

עס איז יעצט די צייט פון ארבייטסלאזיגקייט אין מיין פאך.

אֵין לִי סִכּוּי לְהַשִּׂיג עֲבוֹדָה.

איך האב קיין אויסזיכט ניט צו קריגען ארבייט.

אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת בַּעַל־מְלָאכָה מְמֻחֶה.	איך ווּיל זיין אַ ספּעציאַליסט אַ בעל־מלאכה (האַנדוואַרקער).
אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת אָמָן מְמֻחֶה.	
אֶבָּנֵם אֶל בֵּית־סֵפֶר לִמְלָאכָה.	איך וועל אַריינטרעטן אין אַ האַנדווערק־שול.
שָׁם אֶתְמַחֶה בַּמִּקְצוֹעַ שֶׁלִּי.	דאָרטן וועל איך זיך ספּעציאַליזירן אין מיין פּאַך.
אֲנִי עוֹבֵד עַתָּה בְּבֵית־חֲרֹשֶׁת.	יעצט אַרבּייט איך אין אַ כאַבריק.
הִתְרַגַּלְתִּי לְרַעַשׁ הַמְּכוֹנוֹת	איך האָב זיך צוגעוואוינט צו דעם גערוויש פון די מאַשינען.
אֲנִי מְבַקֵּשׁ, כִּי תּוֹסִיף עַל שְׂכָרִי.	איך פּאַרלאַנג, אַז איהר זאָלט העכערן מיין געהאַלט.
הַהוֹסָפָה נִתְּנָה לִי.	איך האָב געקראָגן די הוספה (העכערונג).
יֵשׁ לִי פַּרְנָסָה.	איך האָב פּרנסה.
	איך מאַך אַ לעבן.

בָּרוּךְ הַשֵּׁם!	געלויבט איז נאָט!
אֵיזוֹ פּוֹעֲלִים מְסָדְּרִים?	וועלכע אַרבייטער זיינען אָר־ גאַניזירט?
פּוֹעֲלֵי־הָרַכֶּבֶת וּפוֹעֲלֵי־ הַמַּתְכֶּת.	באַהן־אַרבייטער און מעטאַל־ אַרבייטער.
הַנַּפָּחִים וְהַפַּחָחִים.	שמידן און בלעכערס.
הַמְכוֹנָנִים וְהַבַּנָּאִים.	מאַשיניסטן און הויז־בויער.
הַגּוֹדְרִים וְהַסַּיָּדִים.	מויערערס און קאַלכערס.
אֵיזוֹ פּוֹעֲלִים צָרִיךְ עוֹד לְסַדֵּר?	וועלכע אַרבייטער דאַרף מען נאָך אָרגאַניזירן?
הַזַּגָּגִים וְהַצַּלָּמִים.	גלעזערס און פאָטאָגראַפערס.
הַגַּלָּבִים וְהַצּוֹבְעִים.	פּאַריקמאַכערס (שערערס) און מאַלערס.
הַשַּׁעֲנִים וְהַמְּהַנְדְּסִים.	זייגערמאַכערס און אינזשינערען
כּוֹרְכֵי־הַסְּפָרִים וְהָאוֹפִים.	בוך־בינדערס און בעקערס.
חָרָשֵׁי־הַבַּרְזֶל וְהַכּוֹבְעָנִים.	שלאָסערס און היטעל־מאַכערס.
הַתַּעֲשִׂיָּה שֶׁל הַדְּפוּס מְסֻדֶּרֶת כֻּלָּהּ.	די דרוק־אינדוסטריע איז אין גאַנצען אָרגאַניזירט.

הָאֲגָדָה הַמִּקְצוֹעִית שֶׁל מְסַדְּרֵי־הָאוֹתִיוֹת חֲזָקָה מְאֹד.	דער פראָפעסיאָנעלער פֿאַראיין פון די זעצערס איז זעהר שטאַרק.
הַסַּדְּרָן מְסַדֵּר עַכְשָׁיו אֶת הַפּוֹעֲלִים הַחַקְלָאִיִּים.	דער אָרגאַניזאַטאָר אָרגאַניזירט יעצט די אַגראַר־אַרבייטער.
מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְסַדְּרִים?	פֿאַרוואָס אָרגאַניזירט איהר זיך ניט?
בְּאַחְדוּת כֹּחֵנוּ.	אין אייניקייט איז אונזער מאַכט.
עָזַבְתִּי אֶת מְלַאכְתִּי.	איך האָב אויפגעגעבן מיין אַרבייט.
בְּאֵיזוֹ מְלָאכָה תַּעֲסֹק?	מיט וואָס פאַר אַן אַרבייט וועט איהר זיך באַשעפטיגן?
הֻחְלַטְתִּי לְהִתְאַכֵּר.	איך האָב באַשלאָסן וועהרן אַ בויער.
אֶעֱסֹק בְּפַלָּחָה.	איך וועל זיך פֿאַרנעהמען מיט פעלד־אַרבייט.
אוֹ בְּמַטְעָה.	אָדער מיט פלאַנץ־אַרבייט.

אֶקַבֵּל אֲדָמָה בַּחֲכִירָה.	איך וועל נעהמען ערד אויף ארענדע.
אֲנִי מְקַוֶּה, כִּי אַצְלִיחַ.	איך פארהאף, צו איך וועל האָבען ערפאָלג.
הַלְוַאי!	הלואי!
אֲנִי יוֹדֵעַ כֵּיצַד לְהַשְׂגִּיחַ עַל הַמְּשָׁק.	איך ווייס ווי אזוי אכטונג צו נעבען אויף ווירטשאפט (בעלי-בת'ישקייט).
לְפִי־שָׁעָה אֲעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה בִּקְבוּצָה.	פארלויפיג וועל איך ארבייטען די ערד אין א (קאָאָפּעראַטיווער) גרופּע.
נְחַלֵּק אֶת הַהַכְנָסָה שָׁוֶה בְּשָׁוֶה.	מיר וועלען צוטיילען דעם איינקונפט גלייך אויף גלייך.
הֲמִשְׁתַּכֵּר אַתָּה הַרְבֵּה?	פארדינסטו א סך?
אֲנִי מִשְׁתַּכֵּר מְעַט.	איך פארדין ווינציג.
מַשְׂכֻּרְתִּי אֵינֶנָּה מַסְפִּיקָה לִי.	מיין געהאלט איז ניט גענוגענד פאר מיר.
צָרְכֵי בֵיתִי מְרֻבִּים.	מיין הויז דארף א סך.

הָעֲבוֹדָה קָשָׁה עָלַי.	די ארבייט איז פאר מיר צו שוער.
אֵין לִי כֹּחַ לַעֲבד.	איך האָב ניט קיין פּח צו אר־ בייטען.
אֲנִי רוֹצֶה לְהִפָּטֵר מִמְּלַאכְתִּי.	איך וויל פּטור ווערען (זיך באַ־ פרייען) פון מיין מלאכה.
אֶבְחַר בִּמְלָאכָה אַחֶרֶת, קַלָּה.	איך וועל אויסגעפינען אַן אַנדער מלאכה, א לייכטע.
הַמְּרֻצֶּה אַתָּה מִמְּלַאכְתְּךָ הַחֲדָשָׁה?	זייט איהר צופרידען פון אייער נייער מלאכה?
אִי־אֶפְשָׁר עֲדַיִן לָדַעַת.	מע קען נאָך ניט וויסען.
קָנִיתִי כְּלֵי־מְלָאכָה.	איך האָב אַ ינגעקויפט געצייג.
אַךְ אֵין לִי דֵּי חֹמֶר.	אָבער איך האָב ניט גענוג מאטעריאל.
אַל תִּהְיֶה עָצֵל!	זיי ניט קיין פוילער!
עֲבד בַּחֲרִיצוּת!	ארבייט פליסיג!
אֱהַב אֶת הַמְּלָאכָה!	האָב ליעב ארבייט!

הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אֵיךְ לַעֲשׂוֹת זֹאת?

דַּבָּר פָּשׁוּט מְאֹד.

עֲשֵׂה כָּךְ וְכָךְ!

הִנֵּה עוֹבֵד חָרוּץ.

הוּא נֶהֱנֶה מִיגִיעַ־כַּפָּיו.

עַל־כֵּן אֵינֶנּוּ עָנִי כָּל־כָּךְ.

אַף כִּי גַּם עָשִׁיר אֵינֶנּוּ.

לָמָּה אַתָּה מַפְרִיעַ אוֹתִי מֵעֲבוֹדָתִי?

אַתָּה מְבַטֵּל אֶת זְמַנִּי.

אַתָּה מַטְרִיד אוֹתִי יוֹתֵר מִדַּי.

אַתָּה טַרְחָן.

הֲלֹא רוֹאֶה אַתָּה, כִּי אֲנִי עָסוּק.

גְּמֹר אֶת מְלַאכְתְּךָ תְּחִלָּה!

ווייסט איהר ווי מע מאכט דאָס?

די זאַך איז זעהר פּראָסט.

מאַכט אַזוי און אַזוי!

אָט איז א פּליישיגער ארבייטער.

ער דערנעהרט זיך פּון אייגענע האַרעוואַניע.

דעריבער איז ער ניט אַזוי אַרים.

הגם רייך איז ער אויך ניט.

וואַרום שטערסטו מיר אין מיין ארבייט?

דו נעהמכט אַוועק מיין צייט.

דו באַלעסטיגסט מיר צופיעל.

דו בי׳סט א נודניק.

דו זעהסט דאָך, אַז איך בין באַשעפטיגט.

צוערשט פּאַרענדיג דיין מלאכה!

וְאַחַר־כַּךְ נְשׂוֹחֲחַ.
עַכְשָׁיו אֵינֶנִּי מָרוּד כָּל־כַּךְ.

חֲיֵשׁ לְךְ קְצָת פְּנַאי?
עֲזָר־נָא לִי מְעַט!
עֲשֵׂה וְאֵת בְּעַצְמְךְ!
עָבַדְתִּי הַיוֹם דַּי וְחוֹתֵר.

עָלַי לָנוּחַ עַתָּה.
מַה מְּזַמֵּר שָׁם הַפּוֹעֵל
הַשָּׁמֵחַ?
„הָעֲבוֹדָה הִיא חַיֵּינוּ".

אוּן נאָכדעם וועלען מיר שמועסען
יעצט בין איך ניט אזוי פאר-
נומען.

האָסטו עפּעס צייט?
העלף מיר אַביסעל ארוים!
טו עס אליין!
איך האָב היינט געאַרבייט
איבער געגוג.
איך מוז זיך יעצט אויסרוהען.
וואָס זינגט דאָרטען דער פרעה-
ליכער ארבייטער?
„ארבייט איז אונזער לעבען".

בְּמִסְחָר

רִבְקָה, צְאִי אֶל הֶחָנוּת!
קְנִי לָנוּ צַרְכֵי אֹכֶל!
אַיֵּה כַּאן חָנוּת־מַכֹּלֶת?

אין האַנדעל

רבקה, געה אין קראָם אַריין!
קויף אַיין פּאַר אונז עסענוואַרג!
וואו איז דאָ אַ שפּייז־קראָם?

כַּאן בְּאֶמְצַע הָרְחוֹב.	דאָ אין מיטען נאָס.
חֲנֻנִי, מְכֹר לִי גְּרִיסִים!	קרעמער, פאַרקויפט מיר גרויפֿען!
חַכִּי לְתוֹרֵךְ!	וואַרט אויף דיין רייהע!
תֵּן לִי קַב מָלֵא!	גיט מיר אַ פולען טאָפּ!
אֲנִי צְרִיכָה גַּם דַּחַן.	איך דאַרף האָבען הירזש אויך.
לִטְרָה אַחַת.	איין פונט.
וְגַם אֹרֶז.	און רַייז אויך.
שְׁתֵּי לִטְרוֹת.	צוויי פונט.
מַה מְּחִיר הַלִּטְרָה? / בְּכַמָּה הַלִּטְרָה?	וויפיעל קאָסט אַ פונט?
חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה פְּרוּטָה.	פופצעהן פּרוטות.
תֵּן לִי מִשְׁקָל נָכוֹן!	גיט מיר אַ ריכטיגען וואָג!
הֲלֹא רוֹאָה אַתְּ בְּעַצְמֵךְ.	דו זעהסט דאָך אליין.
בַּפּוֹת הַמֹּאזְנַיִם שְׁקוּלוֹת.	די וואָגשאָלען זיינען גלייך.
כְּמִדָּמֶה לִי, שֶׁאַבְנֵי־ הַמִּשְׁקָל מַכְרִיעוֹת.	מיר דאַכט, אַז די געוויכט וועגען אַרונטער.
אֲנִי סוֹחֵר יָשָׁר.	איך בין אַן עהרליכער הענדלער.

אֵינֶנִּי רַמַאי.

אֵינֶנִּי מְרַמֶּה אֶת הַקוֹנִים.

וּבְפָרָט הַלְקוּחוֹת שֶׁלִּי.

מְדֹד לִי חֲצִי לֹג חֹמֶץ!

מְדֹד לִי נֶפֶט בְּעֶשֶׂר פְּרוּטוֹת!

תֵּן לִי תְּרִיסַר בֵּיצִים!

גַּם בְּרִית וְקֻפָּה.

בְּבַקָּשָׁה, חֲבִישׁ אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָנִיתִי!

בְּכַמָּה עוֹלָה כָּל הַקְּנִיָּה?

כַּמָּה עָלַי לְשַׁלֵּם לְךָ בְּסַךְ־הַכֹּל?

שְׁנֵי שְׁקָלִים וּפְרוּטָה.

יֵשׁ לִי מָעוֹת גְּדוֹלוֹת.

תֵּן לִי אֶת הָעֹדֶף!

איך בין ניט קיין אפנארער.

איך נאר ניט די קויפערס.

אין דערהויפט מיינע קונדען.

מעסט מיר אפ א האלבע קוואָרט עסיג!

מעסט מיר אפ פאר צעהן פרוטות נאכט (קעראָסין)!

גיט מיר א טוץ אייער!

אויך זייף און קאָוע.

זייט אזוי גוט, פארפאקט מיינע איינגעקויפטע זאכען!

וויפיעל באטרעפט דער גאנצער איינקויף?

וויפיעל דארף איך אייך באצאהלען צואמען?

צוויי שקלים און א קליינינגקייט.

איך האב גרויס־נעלט.

גיט מיר די רעשט!

אֵין לִי מָעוֹת קְטַנּוֹת.

אֶשְׁלַח אֶת הַנַּעַר לִפְרֹט
אֶת הַכֶּסֶף.

הַזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּקַּח
אֲסִימוֹנִים!

קַח מַטְבֵּעוֹת יָפוֹת!

עָלַי לִקְנוֹת סִדֵּר־רְהִיטִים
חָדָשׁ.

רְהִיטֵי הַיְשָׁנִים נִתְקַלְקְלוּ.

מוּטָב שֶׁתִּקְנֶה בְּאַכְרָזָה.

שָׁם תַּשִּׂיג הַכֹּל בְּזוֹל.

אַל תְּבַזְבֵּז הַרְבֵּה כֶּסֶף!

אֵינֶנִּי אוֹהֵב חֲפָצִים
מְשֻׁמָּשִׁים.

הֲנָכוֹן אַתָּה לְהוֹצִיא אֶת
הַסְּכוּם הַדָּרוּשׁ?

איך האָב ניט קיין קליין־געלט.

איך וועל אריבערשיקען דעם
אינגעל אויסבייטען די געלט.

היט זיך דו זאלסט ניט נעהמען
קיין גלאָטע מטבעות!

נעהם גוטע מטבעות!

איך דארף קויפען א נייעם
גאנג מעבעל.

מיינע אלטע מעבעל זיינען
קאליע געוואָרען.

קויף בעסער אויף אן אויקציאָן
(ליציטאציע).

דאָרטען קרינסטו אלעם ביליג.

פארשוועגד ניט קיין סך געלט!

איך האָב ניט האלט קיין גע-
ניצטע זאכען.

ביסטו באַרייט אויסצוגעבען די
נויטיגע סומע?

נְכָנֵס לְכַאן.

זֶהוּ בֵּית־מִסְחָר הָגוּן.

הֲמוֹכֵר אַתָּה לָאֲחֵרִים?

אֲנִי מוֹכֵר רַק בְּסִיטוֹנוּת.

גֵּלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר.

הֲיֵשׁ לְךָ סְחוֹרָה מְשֻׁבַּחַת?

אֲנִי יוֹדֵעַ בְּטִיב הַסְּחוֹרָה.

סְחוֹרָה גְּרוּעָה אֵין לִי כְּלָל.

בְּחַר כְּרְצוֹנְךָ!

אַשְׁבִּיעַ אוֹתְךָ דָּצוֹן.

לאָמיר אַריינגעהן אהער.

דאָס איז אַן אָנשטענדיגער נעשעפט.

פּאַרקויפט איהר אין אויינצעל־פּאַרקויף?

איך פּאַרקויף נור אין גרויס־האַנדעל (אַנגראָ).

לאָמיר גיהן ערגעץ אַנדערש־וואו.

האָט איהר עפּעס גוטע סחורה?

איך פּאַרשטעה זיך גוט אויף סחורה.

שלעכטע סחורה איז ביי מיר אין גאַנצען ניטאָ.

קלייבט אויס וועלכע אייך גע־פעלט!

איך וועל אייך צופרידען שטע־לען.

עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב.

אוּלַי תּוּוִיל מִן הַמְּחִיר?

הַמְּחִיר יָקָר מְאֹד.

אַל־נָא תַּעֲמֹד עַל הַמָּקָח!

בְּכַאן הַמְּחִיר קָבוּעַ.

הַאֻמַּן לִי עַל דִּבְרָתִי!

הַכֹּל בַּמָּקָח הַשָּׁוֶה.

אַתָּה יַקְרָן.

אַדְרַבָּה, אֲנִי זוֹלֶן.

עֲשֵׂה לִי הֲנָחָה!

אֶנַּחְה לְךָ חֲמִשָּׁה אֲחוּזִים מִן הַמְּחִיר.

וְהוּ נְכָיוֹן מְרֻבֶּה.

אויפ'ן בעסטען ארט.

איהר וועט אפשר בילינער מאכען דעם פרייז?

עס איז זעהר א טייערער פרייז.

דינגט זיך ניט!

דאָ איז אַיין פרייז.

גלויבט מיר אויף מיין עהרען־וואָרט!

אַלעס איז צו מעסיגע פרייזען.

איהר פארקויפט טייער.

אין נעגענטייל, איך פארקויף בילינ.

איך וויל האָבען ראבאט (דיסקאָנט).

איך וועל אייך ארונטערנעהמען פינף פראָצענט פון פרייז.

דאָס איז פיעל ארונטערגענומען.

הַתְשַׁלֵּם מִיָּד אֶת הַמַּגִּיעַ?

לֹא, אֲנִי רוֹצֶה בְּהַקְפָּה.

אֵינֶנִּי מַקִּיף.

אֲבָל תּוּכַל לְשַׁלֵּם לְשֵׁעוּרִים.

תְּשַׁלּוּם בְּכָל שָׁבוּעַ.

אֲנִי מְתְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת כֵּן.

עָלֶיךָ לָתֵת לִי דְּמֵי־קִדִּימָה עַד לְחֶשְׁבּוֹן.

הַאִכְפַּת לְךָ הַמְּחָאָה?

אַחַת הִיא לִי.

הַמְּחָאָה אוֹ מְזֻמָּן.

בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ.

אֲנִי מַאֲמִין אוֹתְךָ.

באַצאָהלט איהר שוין וואָס עס קומט?

ניין, איך ווִיל אויף באָרג.

איך באָרג ניט.

איהר קענט אָבער אָפּצאָהלען ביסלעכווייז.

יעדע וואָך אַן אָפּצאָהלונג.

איך נעהם זיך אונטער אַזוי צו טאָן.

איהר דאַרפט מיר נעבען האַנט־געלט.

אויף רעכנונג.

זאָל איך אייך אָנשרייבען א טשעק (נעלט־אָנווייזונג)?

עס איז מיר אַלץ אייגם.

א טשעק אָדער מזומן־נעלט.

סיי ווי סיי.

איך נעמרוי אַייך.

הַפְנֵקְסָן יִרְשֹׁם אֶת חֶשְׁבּוֹנְךָ בַּפִּנְקָס.

דער בוכהאלטער וועט אייער רעכנונג אריינציהען אין בוך.

שַׁלְמֹ־נָא לַגְּוָבָר אֶצֶל הַקְּפָּה!

זייט אזוי גוט, באצאהלט דעם קאסירער בי׳ם קאסע!

שָׁם תְּקַבֵּל שׁוֹבֵר עַל הַמֶּכוּם.

דארטען וועט איהר קריגען א קוויטונג (קבלה־צעטעל) אויף אייער סומע.

יֵשׁ סְחוֹרָה יוֹתֵר מִדַּי בַּחֲנוּתִי.

עס איז דא צופיעל סחורה אין מיין קראם.

צָרִיךְ לַעֲרֹךְ מְכִירָה מְיֻחֶדֶת.

מע דארף מאכען אן אויס־פארקויף.

בָּזֶה תִּתְרַבֶּה הַהַכְנָסָה.

דורכדעם וועט פארגרעסערט ווערען די אייגקונפט.

הָעֲסָקִים רָעִים.

די געשעפטען זיינען שלעכט.

הַהַפְסֵד מְרֻבֶּה.

דער פארלוסט איז גרוים.

הַהוֹצָאוֹת מְרֻבּוֹת עַל הַהַכְנָסוֹת.

די אויסגאבען זיינען גרעסער ווי די אייגקינפטע.

אֵינֶנִּי מַרְוִיחַ כְּלוּם עַכְשָׁיו.

איך פארדין יעצט גארנישט.

עָלֶיךָ לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְּחִירִים.

דו מוסט העכערען די פרייזען.

חַיָּבִים לִי הַרְבֵּה כֶּסֶף.

מע איז מיר שולדיג א סך געלט.

קָשֶׁה לִגְבוֹת אֶת הַחוֹבוֹת.

עס איז שווער אויפצומאָהנען די חובות.

אֲנִי צָרִיךְ לְהַלְוָאָה.

איך דאַרף קריגען א הלואה.

הֲיוֹדֵעַ אַתָּה מַלְוֶה בְּרִבִּית?

וויסטו פון א וואוכערער (פּרא-צענטניק)?

אֲנִי רוֹצֶה לִלְווֹת מִמְּךָ כֶּסֶף לְשָׁנָה אַחַת.

איך וויל בּיי אייך לייהען געלט אויף א יאָהר.

חָתֹם עַל הַשְּׁטָר!

שרייבט אונטער דעם וועקסעל!

עָלֶיךָ לְפָרְסֵם הַרְבֵּה.

איהר דאַרפט שטאַרק רעקלאַמירען.

הַפִּרְסוּם יָפֶה לְמִסְחָר.

רעקלאַמע איז גוט פאַר געשעפט

אֶעֱשֶׂה כִּדְבָרֶיךָ.

איך וועל טאָן ווי איהר זאָגט.

הַמַּשְׁבִּר עָבַר.

דער קריזיס איז אריבער.

הַמַּצָּב הוּטַב.

די לאַגע האָט זיך פאַרבעסערט.

הָרוַח גָּדַל.

דער פֿארדינסט האָט זיך פֿאר־
גרעסערט.

בַּמֶּה אַתָּה עוֹסֵק עַכְשָׁיו?

וואָס טוסטו יעצט?

הָיִיתִי לָרוֹכֵל.

איך בין געוואָרען אַ הויזירער
(קאַראַבעלניק, פּעדלער).

לִפְעָמִים הִנְנִי גַּם סַרְסוּר.

צייטענווייז בין איך אויך אַ
מעקלער.

אֲנִי סוֹחֵר בָּטוּחַ.

איך בין אַן אָנגעטרויטער סוחר.

הֲנוֹתְנִים הַסִּיטוֹנִים אֱמוּן
בְּךָ?

האָבען די גרויס־הענדלערס צו
אייך צוטרוי?

הֵם נוֹתְנִים לִי אַשְׁרָה.

זיי גיבען מיר קרעדיט.

אֲנִי מוֹכֵר כֶּלֵי כֶּסֶף וּכְלֵי
זָהָב.

איך פֿאַרקויף זילבערוואַרג און
גאָלדוואַרג.

כְּלֵי נְחֹשֶׁת וּכְלֵי זְכוּכִית.

קופּערנע כּלים און גלאָזוואַרג.

מִכָּל הַמִּינִים.

פון אַלערליי סאָרטען.

אֲנִי מוֹכֵר בְּתַשְׁלוּמִים
לְשֵׁעוּרִים.

איך פֿאַרקויף אויף אויסצו־
צאָהלען.

הֲמַרְוִיחַ אַתָּה תָּמִיד?

פֿארדינסטו אַלע מאָל?

יֵשׁ אֲשֶׁר אֲנִי מַפְסִיד.

כַּמָּה עוֹד אַתָּה חַיָּב לִי?

נִשְׁאַרְתִּי חַיָּב מְעַט.

אֵינֶנִּי רוֹצֶה לִהְיוֹת בַּעַל־חוֹב.

נִגְמֹר אֶת הַחֶשְׁבּוֹן.

קַח נְיָר וְחַשֵּׁב!

אֲסַלֵּק לְךָ אֶת חוֹבִי.

יֵשׁ לִי צֹרֶךְ בִּסְפָרִים יְקָרִים מְצִיאוֹת.

הַזְמֵן מִחוּץ לָעִיר!

מוֹכֵר־הַסְפָרִים מִלֵּא אֶת הַזְמָנָתִי בְּדִיוּק.

הוּא שָׁלַח אֵלַי אֶת הַסְפָרִים בְּזוֹלְקִיפָה.

עס טרעפט אז איך לייג צו.

ווּיפִיעל בִּיסְטוּ מִיר נאָך שולדיג?

איך בין נאָך שולדיג אַבִּיסְעל.

איך ווּיל ניט זיין א בעל־חוב.

לאָמיר זיך אָפרעכענען.

נעהם פאָפִּיר און רעכען!

איך וועל דיר אָפּצאָהלען מיין חוב.

איך ווּיל האָבען זעלטענע ביכער.

באָשטעל פון אַן אַנדער שטאָט!

דער בוכהענדלער האָט פינקט-ליך אויסגעפילט מיין באַ-שטעלונג.

ער האָט מיר געשיקט די ביכער ביי נאָכנאָהמע.

קִבַּלְתִּי מִמְּנוּ רְשִׁימָה.

איך האָב פון אים נעקראָגן א רעכנונג־ליסט.

סְפָרִים אֲחָדִים אָזָלוּ.

עטליכע ביכער זיינען אויס־געגאנגען.

הֵם חָסְרִים לְגַמְרֵי.

זיי פעהלען אינגאנצען אויס.

אֶת דְּמֵי הַמִּשְׁלֹחַ זָקַף עַל חֶשְׁבּוֹנִי.

די פאָסט־געלט (פּאָרטאָ) האָט ער צוגעשטעלט צו מיין רעכנונג.

בְּדַעְתִּי לִקְנוֹת שְׁטִיחִים שֶׁל „בְּצַלְאֵל".

איך רעכען קויפען „בצלאל" דיוואנען.

הֲיֵשׁ קוֹפְצִים עַל הַסְּחוֹרָה הַזֹּאת?

זיינען פאראן בעלנים אויף דיזער סחורה?

זֹאת הִיא סְחוֹרָה חֲרִיפָּה.

דאָס איז א נאנגבארע סחורה.

עָלֶיךָ לְשַׁלֵּם מֵרֹאשׁ.

דו מוסט באצאָהלען אין פאָראויס.

מָשַׁכְתִּי אֶת יָדִי מִן הָעֵסֶק שֶׁלִּי.

איך האָב זיך צוריקגעצויגען פון מיין געשעפט.

הִשְׁתַּמֵּשׁ בַּהֲוַדַּמְּנוּת!

קְנֵה אֶת הַמְּלָאי בַּחֲצִי חִנָּם!

סָגַרְתִּי אֶת בֵּית־מִסְחָרִי לְנַמְרִי.

גַּם אֶת הַקֶּרֶן לֹא הִכְנַסְתִּי.

אַשְׁקִיעַ אֶת הוֹנִי בְּעֵסֶק אַחֵר.

פָּתַחְתִּי חֲנוּת בַּשּׁוּק הֶחָדָשׁ.

אֲנִי מוֹכֵר כְּלִי חֶרֶס וּכְלִי חַרְסִינָה.

בָּבוֹת וְצַעֲצוּעִים.

וּמַכְשִׁירֵי כְּתִיבָה.

וְאֵת הַיא סְחוֹרָה שָׁוָה לְכָל נֶפֶשׁ.

באַנוצט זיך מיט דער נעלע-
גענהייט!

קויפט אַפּ דעם לאַנער פאַר
האַלב אומזיסט!

איך האָב אינגאַנצען צוגע-
שלאָסען מיין געשעפט.

איך האָב אפילו דעם גרונט-
קאַפּיטאַל ניט אַרויס:ענומען.

איך וועל אַריינלייגען מיין קא-
פּיטאַל אין אַן אַנדער געשעפט

איך האָב געפּענט א קראָם
אויפ'ן נייעם מאַרק.

איך כאַרקוף לייטענע כלים
און פּאַרצעלייענע כלים.

ליאַלקעס און צאַצקעס.

און שרייב־נעציינ.

דאָס איז א סחורה צוגענגליך
פאַר יעדען.

הַמְּחִירִים זוֹלִים.	די פרייזן זיינען ביליג.
הַפְּדְיוֹן רַב.	די לייזונג איז גרוים.
הֲיֵשׁ לְךָ לְקוּחוֹת קְבוּעִים?	האָט איהר שטענדיגע קונדעז?
לֹא, אֲבָל רַבִּים הַקּוֹנִים כֵּן הָעוֹבְרִים וְשָׁבִים.	ניין, אָבער עס קויפען אַ סך פּאַרבייגעהערס.
הֲיֵשׁ לְךָ צֹרֶךְ בְּסַכָּרִיוֹת?	דאַרפט איהר האָבען קאָנ-פעקטען?
אֲנִי סוֹכֵן שֶׁל בֵּית־הַחֲרֹשֶׁת "מֶתֶק".	איך בין אַן אַגענט פון דער פאַבריק „מתק".
כַּמָּה בְּעֶרֶךְ תִּקַּח בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה?	וויפיעל אומגעפעהר וועט איהר נעהמען צום ערשטען מאָל?
שְׁלַח אֵלַי מְעַט לְנִסָּיוֹן!	שיקט מיר צו אָביסעל פאַר אַ פּראָבע!
אִם אַצְלִיחַ, אֶקַּח יוֹתֵר.	אויב עס וועט זיך מיר איינגע-בען, וועל איך נעהמען מעהר.
עָלֶיךָ לְהוֹסִיף עַל הָאֲחוּזִים	איהר מוזט מיר געבען מעהר פּראָצענטען.
וְלַהֲפְחִית מִן הַמְּחִיר.	און ארונטערלאָזען פון פּרייז.

נַשְׁוֶה אֶת חֶשְׁבּוֹנֵנוּ.	לאָמיר אויסגלייכען אונזער רעכנונג.
הַזּוֹל אֵינֶנּוּ עוֹד.	דער זול (בילינקייט) איז שוין מעהר ניטא.
הַיֹּקֶר מַאֲמִיר.	דער יקרות שטייגט.
מִי אָשֵׁם בַּדָּבָר?	ווער איז אין דעם שולדיג?
מַפְקִיעֵי־הַשְּׁעָרִים, כְּמוּבָן.	די פּראָפּיטירערס (פּרייזען־הויבערס), פּאַרשטעהט זיך.
הַכֹּל עוֹלֶה בְּיֹקֶר.	אַלעס קאָסט טייער.
גַּם הַחֹמֶר הַגָּלוּם.	אויך רויהער מאַטעריאַל.
יֵשׁ דְּבָרִים הָעוֹלִים פִּי־שְׁנַיִם.	פּאַראַן זאַכען וואָס קאָסטען צוויי מאָל אַזוי פיעל.
וְגַם פִּי־שְׁלֹשָׁה.	און אויך דריי מאָל אַזוי פיעל.
שַׁעַר הַכְּסָפִים יָרַד.	דער געלט־קורס (וואַליוטא) איז געפאַלען.
הַסַּפְסָרִים מוֹקִירִים אֶת הַכֹּל.	די ספּעקולאַנטען מאַכען אַלעס טייער.

הָאַגָדָה	**אין פאַראיין**
הָבָה נִיסַד אֲגוּדָה.	לאָמיר גרינדען אַ פאַראיין.
מַה מַטָרַת הָאַגוּדָה?	וואָס איז דער צוועק פון דעם פאַראיין?
לַעֲבד בְּעַד הַצִיוֹנִיוּת.	אַרבייטען פאַר'ן ציוניזם.
לְהָפִיץ אֶת הַשָׂפָה הָעִבְרִית	פאַרשפרייטען די העברעאישע שפּראַך.
לַעֲזוֹר לַעֲנִיִים.	העלפען אָרימע מענשען.
לִתְמוֹךְ בְּתַלְמִידִים נִצְרָכִים.	שטיצען נויטבאַדערפטיגע שילער.
מָתַי תִהְיֶה הָאֲסֵפָה הַמְכוּנֶנֶת?	וען וועט זיין די גרינדונגס־פאַרזאַמלונג?
נַדְבִיק מוֹדָעוֹת.	מיר וועלען אויסקלעפּען מודעות (אַנאָנסען).
נַכְרִיז בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת.	מיר וועלען לאָזען אויסרופען אין שול.

וְגַם נִשְׁלַח מִכְתָּבִים מְיֻחָדִים.

מיר וועלען אויך פארנאנדער-שיקען ספעציעלע בריף.

צָרִיךְ לִקְרֹא לָאֲסֵפָה פֻּמְבִּית.

מע דארף צוזאמענרופען א מאסען־פארזאמלונג.

בְּשֵׁם הָאֲגָדָה אֲנִי פּוֹתֵחַ אֶת הָאֲסֵפָה.

אין נאמען פון דעם פאראיין עפען איך די פארזאמלונג.

בַּחֲרוּ בְיוֹשֵׁב־רֹאשׁ לָאֲסֵפָה!

ערוועהלט א פאָרזיצענדען פאר דער פארזאמלונג!

הַעֲמָדָה עַל הַפֶּרֶק.

נאמינאציאן אויפ'ן טאגעס־אָרדנונג.

אֲנִי מַעֲמִיד אֶת הֶחָבֵר יִזְרְעֶאלִי לְיוֹשֵׁב־רֹאשׁ.

איך נאמיניר דעם חבר יזרעאלי פאר א פאָרזיצענדען.

מַר יִזְרְעֶאלִי, הַמְקַבֵּל אַתָּה אֶת הַהַעֲמָדָה?

הער יזרעאלי, נעהמט איהר אָן די נאמינאציאן?

כֵּן, אֲדוֹנִי!

יע, מיין הערר!

יֵשׁ לָנוּ רַק מֻעֲמָד אֶחָד.

מיר האָבען נור אײַן קאנדידאט.

הַמַּסְכִּימִים לִבְחִירַת מַר יִזְרְעֶאלִי יָרִימוּ אֶת יָדָם.

די וואָס זיינען פאר'ן הערר יזרעאלי זאלען אויפהויבען די הענט.

הַמִּתְנַגְּדִים לִבְחִירַת מַר יִזְרְעְאלִי יָרִימוּ אֶת יָדָם.

די וואָס זיינען נעגען הערר יזרעאלי זאָלען אויפהויבען די הענט.

מַר יִזְרְעְאלִי נִבְחַר לְיוֹשֵׁב־רֹאשׁ פֶּה אֶחָד.

הערר יזרעאלי איז ערוועהלט געוואָרען פאר א פאָרזיצענדען איינשטימיג.

עוֹד עָלֵינוּ לִבְחֹר בְּמַזְכִּיר לְפִי־שָׁעָה.

מיר האָבען נאָך צו ערוועהלען א צייטווייליגען סעקרעטאר.

יוֹאֶל־נָא הַמַּזְכִּיר לִרְשֹׁם אֶת כָּל דִּבְרֵי הָאֲסֵפָה הַזֹּאת!

דער סעקרעטאר וועט אזוי גוט זיין פאַרשרייבען אלע פאר־האַנדלונגען פון דער פאר־זאַמלונג!

אֲנִי מְמַנֶּה אֶת הֶחָבֵר בֶּן־דָּוִד לִמְפַקֵּחַ עַל הַסֵּדֶר.

איך באַשטים חבר בן־דוד כאר אן אָרדנונגס־אויפזעכער.

מַר שִׁמְעוֹנִי יִשָּׂא נְאֻם.

הערר שמעוני וועט האַלטען א רעדע.

הוּא יְנַאֵם עַל תּוֹכֶן מִשְׁנֵיהֶן.

ער וועט רעדען וועגען אן אי־נטערעסאַנטען געגענשטאַנד.

שְׁתִיקָה יָפָה בְּשָׁעַת הַנָּאם!

יִישַׁר כֹּחֲךָ, מַר שִׁמְעוֹנִי!

יָפָה דָּרַשְׁתָּ.

קִצַּרְתָּ בִּנְאֻמְךָ.

הֶאֱרַכְתָּ בִּנְאֻמְךָ.

מַר שִׁמְעוֹנִי הוּא נוֹאֵם מְצֻיָּן.

אַל תָּקִימוּ רַעַשׁ!

מַה סֵּדֶר הָעֲנָיָנִים?

מַר יוֹשֵׁב־רֹאשׁ, אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת רְשׁוּת הַדִּבּוּר לְחָבֵר לִוִּי נְתוּנָה רְשׁוּת הַדִּבּוּר.

אֲנִי מַצִּיעַ לָדוּן בְּתַקָּנוֹת הָאֲגֻדָּה.

עס זאל זיין שטיל בשעת דער רעדע!

איך גראטוליר אייך, הערר שמעוני!

איהר האָט פיין נערעדט.

איהר האָט נערעדט קורץ.

איהר האָט נערעדט לאַנג.

הערר שמעוני איז אַן אויס-געצייכענטער רעדנער.

מאַכט ניט קיין טומעל!

וואָס איז דער טאַגעס־אָרדנונג?

הערר פאָרזיצענדער, איך ווייל האָבען דאָס וואָרט.

דער חבר לוי האָט דאָס וואָרט.

איך שלאָג פאָר צום פאָר-האַנדלען די סטאַטוטען (קאָנ-סטיטוציע) פון פאַראיין.

הַצָּעָה עַל הַפֶּרֶק.

עס איז דא א פארשלאג אויפ'ן טאגעס־ארדנונג.

אֲנִי תּוֹמֵךְ בְּהַצָּעָה זוֹ.

איך שטיץ אונטער דעם פאר־שלאג.

הַמַּסְכִּימִים לַהַצָּעָה יַעֲנוּ הֵן

די וואס זיינען פאר'ן פארשלאג זאלען זאגען יע.

הַמִּתְנַגְּדִים לַהַצָּעָה יַעֲנוּ לָאו.

די וואס זיינען געגען פארשלאג זאלען זאגען ניין.

הַהַצָּעָה נִתְקַבְּלָה בְּרֹב דֵּעוֹת.

דער פארשלאג איז אנגענומען געוואָרען דורך א מאיאָרי־טעט שטימען.

בְּבַקָּשָׁה, הִתְנַהֲגוּ בְּסֵדֶר!

זייט אזוי גוט און האלט זיך אין אָרדנונג!

מִנְיַן הַדֵּעוֹת לֹא הָיָה כַּהֲלָכָה.

די שטימען־ציילונג איז געווען אומגעוועצליך.

אֲנִי דוֹרֵשׁ לַחֲזוֹר וְלִמְנוֹת אֶת הַדֵּעוֹת.

איך פאדער פון דאס נייי איבער־ציילען די שטימען.

מִי רוֹצֶה לְדַבֵּר בִּשְׁאֵלָה זוֹ?

ווער ווייל רעדען אין דער פראַגע?

הַיּוֹכוּחִים אֲרֻכִּים יוֹתֵר מִדַּי.

די דעבאַטען זיינען צו לאַנג.

אֲנִי מַצִּיעַ לְהַגְבִּיל אֶת זְמַן הַדִּבּוּר לַחֲמִשָּׁה דַּקִּים.

איך שלאָג פאָר צו באַגרענעצען די צייט פון רעדען אויף פינף מינוטען.

הַהַצָּעָה נִתְמְכָה.

דער פאָרשלאָג איז אונטער-שטיצט.

אֲנִי מַצִּיעַ לְהַעֲמִיד עַל הַמְּנָיָן.

איך שלאָג פאָר דאָס איבער-צוגעבען צום שטימען.

אֲנִי מַצִּיעַ לְהַפְסִיק אֶת הַיּוֹכוּחִים.

איך שלאָג פאָר שליסען די דעבאַטען.

אֲנִי מַצִּיעַ מְלוּאִים לַהַצָּעָה.

איך שלאָג פאָר אַן אויסבע-סערונג צום פאָרשלאָג.

אֲנִי מַצִּיעַ לְהָסִיר אֶת הַהַצָּעָה מֵעַל הַפֶּרֶק.

איך שלאָג פאָר אַרונטעצונע-מען דעם פאָרשלאָג פון טאָגעס־אָרדנונג.

הַהַצָּעָה בָּטְלָה.

דער פּאַרשלאָג איז פאַרוואָרפֿן געוואָרען.

אֲנִי מְעַרְעֵר עַל הַחֲלָטַת הַיּוֹשֵׁב־רֹאשׁ.

איך אַפּעליר געגען דעם באַשלום פון דעם פּאַרזיצענדען.

אֵין הַיּוֹשֵׁב־רֹאשׁ מַנְהִיג אֶת הָאֲסֵפָה כְּמִנְהַג בֵּית־מְרָשִׁים.

דער פּאַרזיצענדער פֿיהרט ניט די פּאַרזאַמלונג פֿאַרלאַמענטאַריש.

אֲנִי מַצִּיעַ לָדוּן מֵחָדָשׁ בְּשְׁאֵלָה זוֹ.

איך שלאָג פּאָר נאָך אַמאָל אויפּנעהמען די פֿראָגע.

עָלֵינוּ לִדְחוֹת שְׁאֵלָה זוֹ לָאֲסֵפָה הַבָּאָה.

מיר דאַרפֿן אָפּלייגען די פֿראָגע אויף דער קומענדער פּאַרזאַמלונג.

כַּךְ הוּא הַדִּין.

אַזוי איז דער געזעץ.

אֲנִי מוֹחֶה נֶגֶד פְּסַק הַיּוֹשֵׁב־רֹאשׁ.

איך פּראָטעסטיר געגען דער ענטשיידונג פון דעם פּאַרזיצענדען.

הַמְּחָאָה לֹא נִתְקַבְּלָה.

דער פּראָטעסט איז ניט אָנגענומען געוואָרען.

אֲנִי מִתְנַגֵּד לָזֶה.	איך בין נעגען דעם.
אֲנִי מְעַרְעֵר עַל זֶה.	איך האָב אויף דעם אַן איינ־ווענדונג.
אֵין זֶה מִמִּין הָעִנְיָן.	עס איז אויסער דער טאַגעס־אָרדנונג.
הֶעָרָה לְסֵדֶר הָעִנְיָנִים.	אַ באַמערקונג צום טאַגעס־אָרדנונג.
הֶעָרָה לְעִנְיַן הָעִנְיָן.	איך האָב עפּעס צו אינפאָר־מירען.
שְׁאֵלָה לְעִנְיַן הָעִנְיָן.	איך בעט אינפאָרמאַציע.
אֲנִי מַצִּיעַ הַצָּעָה אַחֶרֶת.	איך שלאָג פאָר אַן אַנדער פאָרשלאָג.
הֲיֵשׁ לִי רְשׁוּת לְהַצְבִּיעַ?	האָב איך דאָס רעכט צו שטי־מען?
רַק הַחֲבֵרִים רַשָּׁאִים לְהַצְבִּיעַ.	נור מיטגלידער זיינען ערלויבט צו שטימען.
הֶעָרָה לַהַצְבָּעָה.	אַ באַמערקונג וועגען אָפּשטימען.

אֲנִי מַצִּיעַ הַצָּבָעָה חֲשָׁאִית.	איך שלאג פאר א געהיימע אפשטימונג.
הַצָּבָעָה גְּלוּיָה.	אן אפענע אפשטימונג.
הַצָּבָעָה בַּעֲמִידָה.	אפשטימען ביי אויפשטיצלען זיך
אֲנִי דּוֹרֵשׁ בַּקָּרָה.	איך פאדער א נאמען־אויסרוף.
הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת רְשִׁימַת הַחֲבֵרִים!	דערלאנגט מיר די ליסט פון די מיטגלידער!
פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי!	דער און דער!
הִנֵּנִי!	דא!
אֵין לָנוּ כָּל הַחֲלָטָה בְּעִנְיָן זֶה.	מיר האבען ניט קיין באשלוס וועגען דער אנגעלעגענהייט.
אַל תִּתְרַגֵּז!	רעגט זיך ניט אויף!
כַּמָּה הוּא מִתְלַהֵב!	ווי ער היצט זיך דאס!
מַדּוּעַ אֵינְךָ מְחוּה אֶת דַּעְתְּךָ?	פארוואס זאגט איהר ניט ארוים אייער מיינונג?
אֵינֶנִי רוֹצֶה לְהִתְעָרֵב.	איך וויל זיך ניט אריינמישען.
אֵינֶנִי רוֹצֶה לְהַשְׁפִּיעַ בְּעַד אוֹ נֶגֶד.	איך וויל ניט באאיינפלוסען פאר אדער געגען.

כַּךְ יָאֶה לְיוֹשֵׁב־רֹאשׁ.

אזוי פאסט פאר א פארזי-
צענדען.

שְׁבוּ בְּמְנוּחָה!

זיצט רוהיג!

אַל תִּתְלַחֲשׁוּ!

שושקעט זיך ניט!

לְתַכְלִית זוּ נִקְרָא אֲסֵפָה
מְיֻחֶדֶת.

פאר דעם צוועק וועלען מיר
פארופען א ספעציעלע פאר-
זאמלונג.

אֲנִי יוֹעֵץ, כִּי הָאֲסֵפָה תִּהְיֶה
חֲשָׁאִית.

איך ראט, אז די פארזאמלונג
זאל זיין א געהיימע.

וְאֹת הִיא עֲצָתוֹ טוֹבָה.

דאס איז א גוטע עצה.

מוּטָב שֶׁהָאֲסֵפָה תִּהְיֶה
גְּלוּיָה.

גליבער אז די פארזאמלונג
זאל זיין אן אפענע.

וְזֹהִי דַּעְתִּי הַפְּרָטִית.

דאס איז מיין פריוואטע מיינונג.

לְךָ הַצֶּדֶק.

איהר האט רעכט.

מָה עוֹד עוֹמֵד עַל הַפֶּרֶק?

וואס נאך איז אויפ'ן טאגעס-
ארדנונג?

גְּבֶרֶת מַס.

אויפמאנען חברים־שטייער.

עוֹד לֹא הֶחֱלַטְנוּ כַּמָּה יִהְיֶה סְכוּם הַמַּס.

מיר האָבען נאָך ניט באשלאָסען וויפיעל עס זאָל זיין דער שטייער.

כַּמָּה יִהְיוּ דְּמֵי הַכְּנִיסָה לָאֲגָדָה?

וויפיעל זאָל זיין די אײנטריט־געלט אין פּאַראַיין?

הַהַצָּעוֹת הָאֵלֶּה נִמְסְרוּ לְיַד וַעַד־הַתַּקָּנוֹת.

דיוע פּאַרשלעגע זיינען איבער־געגעבען געוואָרען צום קאָנ־סטיטוציאָנס־קאָמיטעט.

צָרִיךְ לִבְחֹר בְּנָשִׂיא לְפִי־שָׁעָה.

מע דאַרף ערוועהלען א צייט־ווייליגען פּרעזידענט.

כֵּיצַד נִבְחַר?

ווי אַזוי זאָלען מיר וועהלען?

הָבִיאוּ לְכַאן קַלְפֵּי!

בריינגט אהער א שטים־קעס־טיל!

חַלְּקוּ לַחֲבֵרִים פִּתְקוֹת־בְּחִירָה!

טיילט אויס צווישען די מיט־גלידער שטים־צעטלען!

רִשְׁמוּ אֶת שְׁמוֹת הַמַּעֲמָדִים!

פאַרשרייבט די נעמען פון די קאַנדידאַטען!

הַטִּילוּ אֶת הַפִּתְקוֹת לְתוֹךְ הַקַּלְפִּי!

וואַרפט אַריין די צעטלען אין שטים־קעסטיל!

מָתַי תָּחוּל הָאֲסֵפָה הָרְגִילָה?

ווען קומט אויס די רעגולארע פאַרזאַמלונג?

בַּזְּמַן הַקָּבוּעַ.

צו דער באַשטימטער צייט.

אֲנִי מְצִיעַ לִנְעֹל אֶת הָאֲסֵפָה.

איך שלאָג פאָר שליסען די פאַרזאַמלונג.

וְאֹת הִיא אֲסֵפָה כְּלָלִית.

דאָס איז אַן אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג.

יִקְרָא־נָא הַמַּזְכִּיר אֶת זִכְרוֹן־הַדְּבָרִים!

דער סעקרעטאַר וועט אַוי גוט זיין און פאַרלעזען דעם פּראָטאָקאָל!

לְמִי יֵשׁ לְהָעִיר עַל זִכְרוֹן־הַדְּבָרִים?

ווער האָט עפּעס צו באַמערקען אויפֿ׳ן פּראָטאָקאָל?

זִכְרוֹן־הַדְּבָרִים נִתְאַשֵּׁר.

דער פּראָטאָקאָל איז גוט געהיסען.

יֵשׁ לִקְרֹא עַתָּה אֶת חֲלִיפַת־הַמִּכְתָּבִים.

מע קען יעצט לעזען די קאָרעספּאָנדענץ.

וַעַד־הַתַּקָּנוֹת יִתֵּן דִּין־
וְחֶשְׁבּוֹן עַל עֲבוֹדָתוֹ.

אֶקְרָא תְּחִלָּה אֶת הַפְּתִיחָה

סֵדֶר־הַתַּקָּנוֹת כּוֹלֵל
שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים.
כָּל פֶּרֶק נֶחְלָק לְסְמָנִים
אֲחָדִים.

בְּבַקָּשָׁה לִקְרֹא כָּל תַּקָּנָה
לְבַדָּהּ!
עָלֵינוּ לָדוּן גַּם בַּתַּקָּנוֹת
הַנּוֹסָפוֹת.
הָאֲגָדָה בּוֹחֶרֶת בְּאַרְבָּעָה
וְעָדִים קְבוּעִים.
וַעַד פּוֹעֵל.

דער קאָנסטיטוציאָנס־קאָמי־
טעט וועט אָפּגעבן א בא־
ריכט פון זיין אַרבייט.
צוערשט וועל איך פאָרלעזן
די אַיינלייטונג.
די קאָנסטיטוציע ענטהאלט
דריי קאַפּיטלען.
יעדער קאַפּיטעל וועלכער איין־
געטיילט אין עטליכע אָפּ־
טיילונגען.
זייט אזוי גוט, לעזט יעדען
סטאַטוט באַזונדער!
מיר דאַרפען אויך פאַרהאַנדלען
די נעבען־סטאַטוטען.
דער פאַראַיין וועהלט אוים פיר
שטענדיגע קאָמיטעטען.
אן עקזעקוטיווע (אויספיהרונגס־
קאָמיטעט).

וַעַד לְתַעֲמוּלָה.	אַ פּראָפּאַגאַנדע־קאָמיטעט.
וַעַד לְסַפְּרוּת.	אַ ליטעראַטור־קאָמיטעט.
וַעַד לַבַּיִת.	אַ הויז־קאָמיטעט.
הַוַּעַד הַפּוֹעֵל מְפַקֵּחַ עַל כָּל עִנְיְנֵי הָאַגָּדָה.	די עקזעקוטיוו פּאָסט־אויף אויף אַלע פּאַראיין־אָנגע־לעגענהייטען.
הוּא מוֹצִיא אֶל הַפֹּעַל אֶת הַהַחְלָטוֹת.	זי פיהרט אוים אַלע באַשלוסן.
עָלֵינוּ לִבְחֹר בְּשִׁבְעָה פְּקִידִים קְבוּעִים.	מיר דאַרפען ערוועהלען זיבען שטענדיגע באַאמטע.
נָשִׂיא וּסְגַן־נָשִׂיא.	אַ פּרעזידענט און אַ וויצע־פּרעזידענט.
מַזְכִּיר, גִּזְבָּר וְסוֹפֵר־הָאַגָּדָה.	אַ סעקרעטאַר, אַ קאַסירער און אַ קאָרעספּאָנדענץ־סעקרעטאַר.
מַזְכִּיר־הַכְּסָפִים וּמְפַקֵּחַ עַל הַסֵּדֶר.	אַ פינאַנס־סעקרעטאַר און אַן אָרדנונגס־אויבפּאַסער.

הַנָּשִׂיא חָבֵר לְכָל הַוּעָדִים בְּחֻזְקַת מִשְׂרָתוֹ.

דער פּרעזידענט איז א מיט-גליד אין אַלע קאָמיטעטן, לויט דער רעכט פון אַמט.

הֲיֵשׁ לָנוּ רְשׁוּת לְהוֹסִיף?

האָבן מיר דאָס רעכט צו צוגעבן?

כַּמָּה שֶׁלִּבְּכֶם חָפֵץ.

וויפיעל איהר ווילט אַליין.

אֲנִי מַצִּיעַ לְהוֹסִיף וַעַד לְקַבָּלַת חֲבֵרִים.

איך שלאָג פאָר צו צוגעבן א קאָמיטעט אויפצונעהמען מיטגלידער.

בְּוַעַד מְיֻחָד אֶפְשָׁר תָּמִיד לִבְחֹר

א ספּעציעלען קאָמיטעט קען מען ערוועהלען צו יעדער צייט

לְפִי דַעְתִּי, רָאוּי לְהוֹסִיף שְׁנֵי נֶאֱמָנִים.

לויט מיין מיינונג, לוינט זיך צו צוגעבן צוויי פּארטרוי-אונגם־מענער.

עַל־פִּי הַתַּקָּנוֹת, נִתְּנָה לַוַּעַד הַפּוֹעֵל זְכוּת־הַצְּרוּף.

לויט דיסטאטוטן, האָט דער-זעקוטיווע א קאָאָפּטירונגס־רעכט.

הַכֹּחַ בְּיָדוֹ לְצָרֵף אֵלָיו עוֹד חֲבֵרִים.

זי האָט די מאַכט צו צוציהען נאָך מיטגלידער.

אֵין זֶה מִן הַיֹּשֶׁר.

דאָס איז ניט רעכט.

כַּךְ הָחֻלַּט.

אַזוי איז באַשלאָסען געוואָרען.

הַיּוֹשֵׁב־רֹאשׁ מִתְנַהֵג בַּעֲרִיצוּת.

דער פאָרזיצענדער פיהרט זיך אויף דעספּאָטיש.

עָלֶיךָ לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה.

איהר דאַרפט בעטען ענטשולדיגונג.

אֲנִי חוֹזֵר מִדְּבָרַי.

איך נעהם מיינע ווערטער צוריק.

כְּמְעַט שָׁכַחְנוּ לְבָחֹר בְּעוֹרֵךְ.

מיר האָבען כּמעט פאַרגעסען ערוועהלען אַ רעדאַקטאָר.

מַה תַּפְקִיד הָעוֹרֵךְ?

וואָס איז די אויפגאַבע פון דעם רעדאַקטאָר?

עָלָיו לַעֲרֹךְ אֶת הַתָּכְנִית הַסַּפְרוּתִית.

ער דאַרף רעדאַגירען די ליטעראַרישע פראָגראַם.

בְּמַנְהָל אֵין לוֹ צֶרֶךְ.

אַ פיהרער דאַרפען מיר ניט האָבען.

אֵינֶנּוּ חֶבְרָה שֶׁל קְטַנִּים.	מיר זיינען ניט קיין קלוב פון קליינוואַרג.
שִׁימוּ לֵב לִשְׁאָר הַתַּקָּנוֹת!	הערט אויס אויפמערקזאַם די איבעריגע סטאַטוטען!
מִי שֶׁלֹּא יְבַקֵּר אֶת הָאֲסֵפוֹת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים רְצוּפוֹת, יוּצָא מִן הָאֲגָדָה.	ווער עס וועט ניט באַזוכען די פאַרזאַמלונגען דריי מאָל נאָכאַנאַנד, וועט אויסגע-שלאָסען ווערען פון דעם פאַראיין.
אִין זֶה־הַנֹּסַח הָרָאוּי.	דאָס איז ניט די פאַסענדע פאָרמולע.
אֲנִי מְנַסֵּחַ אֶת הַתַּקָּנָה כַּךְ.	איך פאָרמוליר דעם סטאַטוט אַזוי.
מִי שֶׁלֹּא יְבַקֵּר אֶת הָאֲסֵפוֹת בְּלִי טַעַם מַסְפִּיק.	ווער עס וועט ניט באַזוכען די פאַרזאַמלונג אָהן א געני-גענדע אורזאַך.
אֲנִי מַכְרִיז הַפְּסָקָה לַעֲשָׂרָה דַּקּוֹת.	איך ערקלער אַן איבערריים אויף צעהן מינוטען.

הַהַפְקָדָה נִגְמְרָה.

דער איבערריים איז געענדיגט.

אֲנִי מַצִּיעַ אֶת מַר שִׁמְעוֹנִי לְחָבֵר.

איך שלאָג פאָר הערר שמעוני פאַר אַ מיטגליד.

אֲנִי מַצִּיעַ לַעֲרֹךְ נֶשֶׁף.

איך שלאָג כאָר פאַראַנשטאַלטען אַן אָוונט.

קַבָּלַת־פָּנִים לִכְבוֹד הָאוֹרֵחַ הַסּוֹפֵר.

אַן אויפנאַהמע לכבוד דעם גאַסט דעם שרייבער.

אֲנִי רוֹצֶה לְנַמֵּק אֶת הַצָּעָתִי.

איך ווִיל מאָטיווירען מיין פאָר־שלאָג.

הַכֹּל מַסְכִּימִים.

אַלע זיינען איינשטימיג.

אֵין צֹרֶךְ בְּנִמּוּקִים.

מע דאַרף ניט קיין מאָטיוו־רונגען.

כֵּן כַּמָּה חֲבֵרִים יִהְיֶה הַוַּעַד הַמְסַדֵּר?

פון ווִיפיעל מיטגלידער זאָל באַשטעהן דער איינאַרדנונגס־קאָמיטעט?

אֵין הַכְרֵחַ בַּדָּבָר.

עס איז קיין אונטערשייד.

צָרִיךְ לְהַזְמִין אֶת אַנְשֵׁי־הַשֵּׁם אֲשֶׁר בָּעִיר.

מע דאַרף איינלאַדען די אַנגעזעהענע מענשען אין שטאָט.

שִׁלְחוּ אֶת הַהַזְמָנוֹת
בַּהַקְדֵּם הָאֶפְשָׁרִי!
בְּיוֹד שָׁבוּעַ תִּהְיֶה אֲסֵפַת
מְלוּאִים.

וְגַם סֵדֶר הַכְּנָסַת חֲבֵרִים.

מִי יְמַלֵּא אֶת יַד הַפְּקִידִים
הַחֲדָשִׁים?
נְבַבֵּד אֶת נְשִׂיא
הַהִסְתַּדְּרוּת שֶׁלָּנוּ.

הַקָּפָה רִיקָה.
צָרִיךְ לְהַטִּיל עַל הַחֲבֵרִים
סַם מְיֻחָד.

נִשְׁכֹּר תֵּאַטְרוֹן לְחֲוָיוֹן.

שיקט אוים די איינלאדונגען
אזוי שנעל ווי מעגליך!
אין א וואך ארום וועט זיין אן
איינפיהרונג (אינסטאלירונג)
פארזאמלונג.
אין אויך די אויפנאהמס־צע-
רעמאניע פון מיטגלידער.
ווער וועט איינפיהרען (אין-
סטאלירען) די נייע באאמטע?
לאמיר צוטיילען כבוד דעם פרע-
זידענט פון אונזער ארגאני-
זאציע.
די קאסע איז פוסט.
מע דארף ארויפלייגען אויף די
מיטגלידער א כפעציעלען
שטייער.
לאמיר נעהמען א טעאטער פאר
א פארשטעלונג.

הַיּוֹשֵׁב־רֹאשׁ יְמַנֶּה וַעֲדָה, שֶׁתִּבְחַר בַּחֲוָיוֹן.

דער פאָרזיצענדער וועט באַשטימען אַ קאָמיסיע אויסצוקלייבען די פאָרשטעלונג.

נַעֲרֹךְ נֶשֶׁף־מַסֵּכוֹת לְטוֹבַת הָאֲגָדָה.

מיר וועלען איינאָרדנען אַ מאַסקען־באַל לטובת דעם פאַריין.

עִם דַּאַר פּוֹרֵחַ.

מיט אַ פליהענדע פאָסט.

בַּעַל הַמַּסֵּכָה הַיּוֹתֵר מְצֻלָּחַת יְקַבֵּל פְּרָס.

די גרעסטע מאַסקע וועט באַקומען אַ פּרייז.

אוּלַי נֶשֶׁף זִמְרָה וּמְחוֹלוֹת?

פילייכט אַ קאָנצערט און באַל?

בְּכַמָּה יַעֲלֶה כַּרְטִיס־כְּנִיסָה?

וויפיעל וועט קאָסטען אַן אַיינטריטס־בילעט?

הַנֶּשֶׁף הִצְלִיחַ.

דער אָוונט האָט זיך אַיינגעגעבען.

בַּקָּשָׁה נַעֲרֹךְ טוּוִיג בְּאַחַד הַגַּנִּים.

זומער וועלען מיר אַיינאָרדנען אַ פּיקניק אין אַ גאָרטען(פּאַרק).

לַחֲבֵרִים הַכְּנִיסָה חִנָּם.

פאַר מיטגלידער איז פרייער אַיינטריט.

עָלֵינוּ לְפַתֵּחַ בִּרְכָּתוֹ.

וְחֵדֶר לְהִתְעַמְּלוּת.

אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד לְהִתְעַמֵּל.

בּוֹאוּ לַחֲנֻכַּת הַבַּיִת!

זֹאת תִּהְיֶה חֲגִיגָה יָפָה.

מָלְאָה שָׁנָה לְקִיּוּם אֲגֻדָּתֵנוּ.

אֲנִי מַצִּיעַ לַעֲרֹךְ מְסִבַּת־חֲבֵרִים.

בַּחֲרוּ בְּוַעַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת הַסְּעוּדָה!

הֵיכָן כֵּן הַמְּנָן הַדְּרוּשׁ שֶׁל הַחֲבֵרִים?

מַה תָּכְנִית הָאֲסֵפָה?

מיר דאַרפען עפענען א קלוב־לאָקאַל.

און א צימער פאַר גימנאַסטיק.

איך האָב זעהר האָלט צו מאַכען גימנאַסטיק.

קומט צום חנוכת הבית!

דאָס וועט זיין א שעהנע פייערונג

עס איז געווארען א יאָהר ווי אונזער פאַראיין עקזיסטירט.

איך שלאָג פאָר אייניצוואַרדנען א חברים־אונטערהאַלטונג.

ערוועהלט א קאָמיטעט וואָס זאָל מאַכען דעם באַנקעט!

איז דאָ פאַראַן דער נויטיגער צאָהל (קוואָרום) מיטגלידער?

וואָס איז די פראָגראַם פון דער פאַרזאַמלונג?

וְכוּחַ בְּדַבֵּר שִׁירָה וּמַדָּע.

א דעבאטע ויעגען פּאעזיע און ווישענשאפּט.

אֲנִי אֲדַבֵּר בְּחִיוּב.

איך וועל רעדען פּאר דער פּאזיטיוער זייט.

אֲנִי אֲדַבֵּר בִּשְׁלִילָה.

איך וועל רעדען פּאר דער נעגאטיוער זייט.

בַּחֲרוּ בְּשׁוּפְטִים!

ערוועהלט ריכטער!

אֲנִי מַצִּיעַ לְנַעֵל אֶת רְשִׁימַת הַמִּתְוַכְּחִים.

איך שלאג פאר צו שליסען די רעדנער-ליכט.

לְפִי דַּעְתִּי, הַשִּׁירָה חֲשׁוּבָה יוֹתֵר.

לויט מיין מיינונג, איז די פּאעזיע ווישטיגער.

וַאֲנִי סוֹבֵר לְהֶפֶךְ.

און אין׳ האלט, אז עס איז פּאַרקערט.

יֵשׁ חִלּוּקֵי־דֵעוֹת בֵּין הַמִּתְוַכְּחִים.

עס איז פּאראן א מיינונגס־פּאַרשידענהייט צווישען די דעבאטאנטען.

הָרֹב אוֹמֵר כֵּךְ וְהַמּוּעָט אוֹמֵר כֵּךְ.

דער מאיאריטעט זאגט אזוי און די מינאריטעט זאגט אנדער

עַתָּה תִּהְיֶה שִׂיחָה בְּעִנְיָן אַחֵר.

יעצט וועט פאַרקומען א דיס-קוסיע וועגן אַן אַנדער זאַך.

אֲנִי תָּמִים־דֵּעִים עִם הַנּוֹאָם הָרִאשׁוֹן.

איך בין איינשטימיג מיט'ן ערשטען רעדנער.

וַאֲנִי חוֹלֵק עַל דְּבָרָיו.

און איך באַשטרייט זיינע וועג-טער.

מַה חֵלֶק הַסַּפְרוּת שֶׁל הַתַּכְנִית?

וואָס איז דער ליטעראַרישער טייל פון פּראָגראַם?

הֶחָבֵר יַרְדֵּנִי יַקְרִיא מִשִּׁירֵי בְּיַאלִיק.

דער חבר ירדני וועט פאַרלעזען פון ביאַליק'ס שירים.

הַהַקְרָאָה עָלְתָה יָפֶה.

די פאַרלעזונג איז געלונגען.

הֶחָבֵר זְרֻבָּבֶל יַקְרִיא מַאֲמָר.

דער חבר זרובבל וועט פאַר-לעזען אַן ארטיקעל.

מִי רוֹצֶה לְבַקֵּר אֶת הַחִבּוּר?

ווער וויל קריטיקירען די קאָמ-פּאָזיציע?

אֲנִי רוֹצֶה לְתַקֵּן תִּקּוּן קָטָן.

איך וויל מאַכען א קליינע אויס-בעסערונג.

יֵשׁ עוֹד עִנְיָנִים בְּסֵדֶר הַתָּכְנִית ?

עִנְיָנִים יְשָׁנִים.

עִנְיָנִים חֲדָשִׁים.

לְמִי יֵשׁ לְהַצִּיעַ לְתַקָּנַת הָאֲגָדָה ?

אֲנִי מַצִּיעַ, כִּי הָאֲסִפּוֹת תִּהְיֶינָה פַּעֲמַיִם בַּחֹדֶשׁ.

פַּעַם אֲסִפָּה מַעֲשִׂית וּפַעַם אֲסִפָּה סִפְרוּתִית.

עַתָּה יָבוֹא חֵלֶק הַשַּׁעֲשׁוּעִים שֶׁל הַתָּכְנִית זֹאת הִיא אֲסִפַּת פְּקוּדִים.

קְרָא־נָא אֶת רְשִׁימַת הַחֲבֵרִים!

זיינען פאראן נאך פונקטען אויפ'ן פראגראם ?

אלטע אנגעלעגנהייטען.

נייע אנגעלעגנהייטען.

וואר האט עפעס פארצושלאגען צום וואהל און בעסטען ?

אונד שלאג פאר, אז די פאר-זאמלונגען זאלען זיין צוויי מאל אין חודש.

איין מאל א פראקטישע פאר-זאמלונג און איין מאל א ליטעראריש פארזאמלונג.

יעצט קומט דער געזעלשאפט-ליכער טייל פון פראגראם.

דאס איז א שטרייד־אוועגט.

לעזט פאר דעם ל סט פון די מיטגלידער!

מִי שֶׁלֹּא יָבוֹא אֶל הָאֲסֵפָה יְשַׁלֵּם קְנָס.

ווער עס וועט ניט קומען צו דער פאַרזאַמלונג וועט באַצאָהלען שטראָף.

אֲנִי מַצִּיעַ לְפַטֵּר אֶת נְשִׂיאֵנוּ.

איך שלאָג פאָר אַרונטערצוזעצען אונזער פּרעזידענט.

הוּא אֵינֶנּוּ רָאוּי לְמִשְׂרָה זוֹ.

ער איז ניט ווירדיג פאַר דעם אַמט.

הוּא אֵינֶנּוּ מְמַלֵּא אֶת חוֹבוֹתָיו.

ער ערפילט ניט זיינע פליכטען.

אֲנִי מִתְפַּטֵּר מֵאֵלַי.

איך רעזיגניר אליין.

הַצָּעָה לְקַבֵּל אֶת הַפְּטוּרִים

א פאַרשלאָג אָנצונעהמען די רעזיגנאַציע.

יְקָרָא־נָא הַמַּזְכִּיר אֶת הַחוֹזֶר שֶׁקִּבַּלְנוּ!

זאָל דער סעקרעטאַר פאָרלעזען דעם צירקולאַר וואָס מיר האָבען באַקומען!

הַוְעִידָה הַשְּׁנָתִית שֶׁל הַסְּתַדְּרוּתֵנוּ תִּהְיֶה בְּקָרוֹב.

דער יעהרליכער צוואַמענפאָהר פון אונזער אָרגאַניזאַציע וועט זיין אין גיכען.

נִקְרָא לַאֲסִפַּת בְּחִירוֹת.

לאמיר פארופען א וואהל-פארזאמלונג.

כָּל מְנִיף וַגָּאִי לִבְחֹר בִּשְׁנֵי צִירִים.

יעדע אפטיילונג איז בארעכטיגט צו צוויי דעלעגאטען.

עָלֵינוּ לִבְחֹר גַּם בְּמַמְלְאֵי־מָקוֹם.

מיר דארפען ערוועהלען אויך שטעל־פאר־טרעטער.

מַה תִּהְיֶינָה הַהוֹרָאוֹת לְבָאֵי־כֹחֵנוּ?

וואס זאלען זיין די אינסטרוקציעס צו אונזערע כאר-שטעהער?

אֲנִי מַצִּיעַ לָתֵת לָהֶם יְפוּי־כֹחַ גָּמוּר.

איך שלאג פאר געבען זיי פאלשטענדיגע פולמאכט.

הַצִּירִים מְתְבַּקְשִׁים לְהַשְׁתַּתֵּף בָּאֲסֵפָה הַמְּקֻדֶּמֶת.

די דעלעגאטען ווערען געבעטען איינטיילצונעהמען אין דער פאר־קאנפערענץ.

מָתַי תִּפָּתַח הַיְשִׁיבָה הָרִאשׁוֹנָה?

ווען וועט זיך עפענען די ערשטע זיצונג?

זֹאת הִיא יְשִׁיבַת הַפְּתִיחָה.

דאס איז די עפענונגס־זיצונג.

בְּכַמָּה וְעָדִים עָלֵינוּ לִבְחֹר?

וויפיעל קאָמיטעטן דארפן מיר ערוועהלען?

וַעַד הַהַרְשָׁאוֹת, וַעַד הַהַחֲלָטוֹת.

מאַנדאַטען־קאָמיטעט, רעזאָלוציאָנס־קאָמיטעט.

וַעַד הַפְּרָסוֹם, וַעַד הַתַּקְצִיב, וַעַד הַעֲמָדָה.

פּרעס־קאָמיטעט, בודזשעט־קאָמיטעט, נאָמינאַציאָנס־קאָמיטעט.

וַעַד הַתַּקְצִיב מַצִּיעַ לְהַפְרִישׁ מָמוֹן לְטוֹבַת בָּתֵּי־סְפָרִים.

דער בודזשעט־קאָמיטעט שלאָגט פאָר אַסיגנירען געלט פאַר שולען.

הַהַפְרָשָׁה נִתְקַבְּלָה.

די אַסיגנירונג איז אָנגענומען.

מַר יוֹשֵׁב־רֹאשׁ, אֲנִי מְבַקֵּשׁ זְכוּת פְּרָטִית לְדַבֵּר!

הערר פאָרזיצענדער, איך בעט א פּערזענליכע פּריווילעגיע צום רעדען!

הַנָּשִׂיא מְסָרֵב לְקַבֵּל אֶת הַהַעֲמָדָה לְהַבָּא.

דער פּרעזידענט ענטזאָגט זיך אָנצונעהמען די נאָמינאַציע אויף ווייטער.

זֹאת הִיא הוֹדָעָה רִשְׁמִית.

דאָס איז אַן אָפּיציעלע ער-
קלערונג.

הַחֲלָטָה לְהַבְיִיעַ תּוֹדָה
לַנָּשִׂיא.

א באַשלוס צו באַדאַנקען דעם
פּרעזידענט.

הוּא עָבַד בֶּאֱמוּנָה.

ער האָט געאַרבּייט געטרייַ.

מַר גְּלִילִי יָרְצָה הַרְצָאָה.

הערר גלילי וועט פּאָרטראָגען
א רעפעראַט.

חֲתֹם־נָא עַל כְּתָבַ־
הַבַּקָּשָׁה!

שרייבּט זיך אונטער אויף דער
פּעטיציע!

אֲנַחְנוּ הוֹרְשִׁים, כִּי בְּכָל
חֲצִי־שָׁנָה תִּהְיֶה מוֹעֵצָה.

מיר פאָדערן, אַז יעדער האַלב־
יאָהר זאָל זיין א קאָנפערענץ.

בַּמּוֹעֵצָה יִשְׁתַּתְּפוּ עַסְקָנֵי
הַמִּפְלַגָּה.

אין קאָנפערענץ זאָלען אַנטייל-
נעהמען די פּאַרטיי־טוערס.

מִי יוֹעִיד אֶת הַמּוֹעֵצָה?

וועד זאָל צוואַמענרופען דעם
קאָנפערענץ?

הַוַּעַד הַמֶּרְכָּזִי, כְּמוּבָן.

דער צענטראַל־קאָמיטעט, פּאַר-
שטעהט זיך.

סָפֵק אִם תִּתְמַלֵּא הַדְּרִישָׁה הַזֹּאת.

עַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל.

זֹאת. הִיא יְשִׁיבַת הַנְּעִילָה. הַוְּעִידָה נִנְעֲלָה בְּשִׁירַת "הַתִּקְוָה".

עס איז אַ צווייפעל אויב דיזע פֿאַרזאַמלונג וועט ערפילט ווערן.

אַלעמאַל דאַרף מען פֿרואווען.

דאָס איז די שלום־זיצונג.

דער צוואַמענפֿאָר האָט זיך געשלאָסען מיט'ן "התּקוה" געזאַנג.

בַּהַלְכָּשָׁה

עָלַי לְתַפֵּר לִי חֲלִיפָּה.

בְּגָדֵי הַיָּשָׁנִים קְרוּעִים.

הַאוֹהֵב אַתָּה בְּגָדִים מוּכָנִים?

קלוידונג

איך דאַרף זיך אויפנייהען אַן אַנצוג.

מיינע אַלטע קלוידער זיינען צורישן.

האָט איהר האָלט פֿאַרטיגע קלוידער?

אֲנִי אוֹהֵב בְּגָדִים עֲשׂוּיִים עַל־פִּי הַזְּמָנָה.	איך האָב האָלט באשטעלטע קלייַדער.
הֵם הוֹלְמִים אוֹתִי יָפֶה.	זיי קלייַדען מיר גוט.
בִּיאַרְנָא אִתִּי אֶל חָנוּת־אֶרְגָ!	קום מיט מיר אין א שניט־קראָם!
מְדֹד לִי אַרְבַּע אַמּוֹת אָרִיג!	מעסט מיר אָפּ פיער איילען געוואַנט!
בְּאֵיזֶה גַּוָּן אַתָּה בּוֹחֵר?	ו אָם פּאַר א קאָליר ווילט איהר בעסער?
מַה דַּעְתְּךָ?	וואָס איז דיין מיינונג?
הַגַּוָּן הַיָּאֶה לְךָ בְּיוֹתֵר.	דער קאָליר ווצָס פּאַסט דיר בעסער.
הֲדָר כַּאן גַּמְלִיאֵל הַחַיָּט?	דאָ וואוינט גמליאל דער שניידער?
תְּפַר לִי חֻלְיָה לְפִי הָאֲפָנָה הָאַחֲרוֹנָה!	נייהט מיר אויף אַן אַנצוג נאָך דער לעצטער מאָדע!
כַּוֵּן אֶת מִדָּתִי!	נעהמט אַרונטער מיין מאָס!

תַּשְׁגִּיחַ, כִּי הַשַּׁרְווּלִים לֹא יִהְיוּ אֲרֻכִּים.

איהר זאלט אכטונג געבען, אז די ארבעל זאלען ניט זיין לאנג.

אַתָּה יָכֹל לִסְמֹךְ עָלַי.

איהר קענט זיך אויף מיר פאר-לאזען.

אֲנִי אַחֲרַאי עַל הַחֲלִיפָה הַיָּפָה.

איך גאראנטיר, אז עס וועט קליידען גוט.

בּוֹא מָחָר תִּים וַאֲנַסֶּה עָלֶיךָ אֶת הַחֲלִיפָה!

קומט איבערמארגען און איך וועל אויף אייך אנמעסטען דעם אנצוג!

פְּשֹׁט אֶת בְּגָדֶיךָ!

טוט אוים אייערע קליידער!

לְבַשׁ אֶת הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים!

טוט אן די נייע קליידער!

הַאִפְשָׁר כַּאן לְהִתְפַּשֵּׁט וּלְהִתְלַבֵּשׁ?

קען מען זיך דא אויסטאן און אנטאן?

הַמְעִיל צַר עָלַי.

דער ראק איז אויף מיר ענג.

אֲנִי מַרְגִּישׁ מוּעָקָה תַּחַת בֵּית־שֶׁחְיִי.

איך פיהל, אז עס דריקט מיר אונטער'ן פאכייע.

הַכִּיסִים קְצָרִים יוֹתֵר מִדַּי.	די קעשענעס זיינען צו קורץ.
הַמִּכְנָסַיִם רְחָבִים יוֹתֵר מִדַּי.	די הויזען זיינען צו בריים.
רְכֹס אֶת הֶחָזָיָה!	פּאַרשפּילעט (פּאַרקנעפּעלט) דעם וועסט!
הַתֵּר אֶת הֶחָזָיָה!	שפּילעט אָפּ דעם וועסט!
הַכַּפְתּוֹרִים אֵינָם בִּמְקוֹמָם.	די קנעפּ זיינען ניט אויפ'ן פּלאַץ.
צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת הַלוּלָאוֹת.	מע דאַרף פּאַרריכטען די קנאָפּ־לעכלאַך.
כַּאן אֵין הוֹלֵם יָפֶה.	דאָ ליגט ניט גוט.
אֲנִי אוֹהֵב דָּשִׁים חַדִּים.	איך האָב האָלט שפּיצינע לאַצען
וְשׁוּלַיִם עֲגֻלִּים.	און קיילעכדיגע פּאָלעס.
הַכֹּל יַעֲלֶה יָפֶה.	עס וועט שוין אַלץ אַרויסגעהן גוט.
תִּתְחַדֵּשׁ!	טראָג געזונטערהייט!
תְּבַלֶּה וְתִתְחַדֵּשׁ!	צוריים געזונטערהייט!
הַחוֹבֵשׁ אַתָּה כְּתִפּוֹת?	טראָגט איהר שלייקעס (הויזען־טרעגער)?

אֲנִי חוֹגֵר חֲגוֹרָה.

הִנֵּה קָרַע בַּאֲדֶרֶת שֶׁלְּךָ.

תֵּן לִי חוּט וּמַחַט!

עָלַי לְאַחוֹת אֶת הַקֶּרַע.

אֵינֶנִּי אוֹהֵב בֶּגֶד מְטֻלָּא.

אַיֵּה הַצְּנֵפָה?

מוּטָב שֶׁתִּתַּפֵּר בְּמְכוֹנַת־הַתְּפִירָה.

כַּעֲת שָׁבוּעַ תִּהְיֶה חֲתֻנַּת אָחִי.

צָרִיךְ לְנַהֵץ אֶת חֲלִיפָתִי.

עָלַי לִקְנוֹת חָלוּק חָדָשׁ עִם יְדוֹתַיִם.

איך טראָג א פּאַס (גאָרטעל).

אָט איז א ריס אין דיין אויבער־ראָק.

גיב מיר נאָדעל און פּאָדים!

איך דאַרף פּאַרנייהען דעם ריס

איך האָב ניט דאָלט א פּאַר־לאָטעטן בגד.

וואו איז די שפּולקע פּאָדים?

פּאַרשטעפּט בעסער מיט דער נייה־מאשין.

איבעראַכטאָג אין דער צייט וועט זיין מיין ברודער׳ס חתונה.

מע דאַרף אויספּרעכען מיין אַנצוג.

איך דאַרף קויפּען א נייע אויבער־העמד מיט מאַנושעטען.

צַוָּארוֹן קָשֶׁה וַעֲנִיבָה.

א האַרטען קראַגען און א קראַוואַט.

זוּג גַּרְבַּיִם שֶׁל צֶמֶר.

א פּאָר וואָלענע שקאַרפּעטקעס.

כַּפָּתַיִם, מִטְפָּחוֹת וּמַקֵּל.

האַנדשוה (העַנטשקעס), נאָז־טיכלאַך און א שטעקעל.

כֻּתָּנוֹת וְתַחְתּוֹנִים שֶׁל בַּד.

לייוועַנטענע העמדער און אונ־טער־הויזען.

כּוֹבָעִי הֵחֵה וּמִטְפָּחָה.

מיין היטעל איז אָפּגעבלאַקירט און אויסגעריבען.

חָבוּשׁ מִגְבַּעַת!

טוט אָן א הוט!

חֲסֹר אֶת הַמִּגְבַּעַת!

טוט אויס די הוט!

הֵיכָן יֵשׁ לִשְׁאֹל מִגְבָּע שֶׁל מֶשִׁי?

וואו קען מען לייהען א זיידענעם צילענדער?

תַּשְׁטִיג בַּעֲרָבָה.

דו וועסט עס קריגען אויף עַרבות (וואַראַנטיע).

עָלַי לַחֲבוֹשׁ מִשְׁקְפַיִם.

איך דאַרף אָנטאָן בּרילען.

וְלִקְנוֹת שַׁרְשֶׁרֶת שֶׁל זָהָב.

און קויפען א גאָלדענע קייטעל.

אַתָּה מִתְקַשֵּׁט הַרְבֵּה.

דו פּוצט זיך שטאַרק.

אַתָּה טַרְזָן.	דו ביסט א פראַנט.
אַיֵּה מְקוֹם הַסַּנְדְּלָר?	וואו וואוינט דער שוסטער?
שְׁלַח אֶת נְעָלֶיךָ!	ציהט אַרונטער אייערע שיך!
נְעַל אֶת הַנְּעָלִים הַחֲדָשׁוֹת!	טוט אָן די נייע שיך!
הֶעָקֵב אֵינֶנּוּ יָשָׁר.	דער אָפּזאַץ איז ניט גלייך.
הַגִּלְדָּה דַּקָּה.	די פּאַדעשוע (זויל) איז דין.
הָעוֹר אֵינֶנּוּ חָזָק.	די לעדער איז ניט שטאַרק.
הַחַרְטוֹם אֵינֶנּוּ רָחָב לְמַדַּי.	דער שפּיץ איז ניט גענוג בריים.
הַדֵּק אֶת הַשְּׂרוֹכִים!	פּאַרשטייפּט די שנירלאַך!
אַל תִּשְׁבַּח לְצַחְצֵחַ אֶת הַנְּעָלִים!	פּאַרגעסט ניט אָפּפּוצען די שיך!
הַאִפְשָׁר לְהַשִּׂיג אֶצְלְךָ גַּם סַנְדָּלִים וְעַרְדָּלִים?	קען מען בייַ אייך קריגען אויך שמעק־שיך און קאַלאָשען?
הַאוֹהֵב אַתָּה מַגָּפַיִם?	האָט איהר האָלט שטיוועל?
אַל תִּלְכְלֵךְ וְאַל תְּקַמֵּט אֶת בְּגָדֶיךָ!	פּאַרשמוצט ניט און צוקנייטשט ניט אייערע קליידער!
קְנֵה סַרְבָּלִים לִזְמַן הָעֲבוֹדָה!	קויפּט אויבער־הויזען צו דער אַרבייט!

אַיֵּה הַמִּבְרֶשֶׁת?

כַּמָּה כְּתָמִים בַּפַּרְוָה שֶׁלְּךָ!

צָרִיךְ לְנַקּוֹת אֶת עוֹר־הַשֶּׁעָר.

אַיֵּה כַּאן מַסְפֶּרָה?

עָלַי לְהִסְתַּפֵּר וּלְהִתְגַּלַּח.

לְאָה, מָתַי תִּקְנִי שְׁמָלָה מְקֻשֶּׁטֶת בְּסַלְסָלָה?

יֵשׁ לִי צֹרֶךְ בְּשִׁמְלָנִית פְּשׁוּטָה.

בְּלִי שֶׁכֶל וּבְלִי קְפָלִים.

כְּמוֹ כֵּן עָלַי לִקְנוֹת פְּוִמְקִים וְסִנּוֹר.

בִּירִיוֹת, יְדוֹנִית וַעֲנָק.

וואו איז די בערשטעל?

וויפיעל פלעקען זיינען עס דאָ אויף דיין פוטער!

מע דאַרף רייניגען די פּעלץ.

וואו איז דאָ אַ שערעריי (פּראַזירפּלאַץ)?

אידְ דאַרף זיך אָפּשערען און ראַזירען.

לאָה, וואַן וועסטו קויפען אַ קלייד באַפּוצט מיט שפּיצען?

איך דאַרף האָבען אַ פּשוט׳ע שפּאַדניצע (אַ קלייד־על).

אָהן אַ שלעפּע און אָהן פּאַלבען.

אויך דאַרף איך קויפען זאָקען און אַ פּאַרטוך.

פּאָדעשקעס (שטרומפּבענדער) אַ מופּטע (מוף) און אַ האַלזשאַל.

צָעִיף, מָחוֹךְ וְחָרִיט.

אֶסְתֵּר, מַה בְּעֵינַיִךְ הַחֲלָצָה אֲשֶׁר תָּפַרְתִּי לִי?

הַחֲלָצָה מָצְאָה חֵן בְּעֵינַי.

מִי רָקַם אֶת הָרְקָמָה?

אֲנִי בְּעֶצֶם יָדַי.

הֲיֵשׁ לָךְ פְּסַת קְטִיפָה?

עָלַי לְהַטְלִיא טַלַאי.

תְּנִי לִי אֶת הַמַּכְבֵּנֶת!

עָלַי לַעֲשׂוֹת אֶת הַתִּסְרֹקֶת שֶׁלִּי.

תְּנִי לִי אֶת הַקִּשּׁוּרִים וְהַסִּכּוֹת!

מַדּוּעַ אֵין לָךְ עֲגִילִים, אֶצְעָדוֹת וְטַבָּעוֹת?

א שלייער, א קאָרסעט און א האָט-בייטעל.

אכטונג, ווי געפעהלט דיר די בלוזע וואס איך האָב זיך אויפגענייהט?

די בלוזע געפעהלט מיר.

ווער האָט אויסגעהעפט די העפטונג?

איך מיט מיינע אייגענע הענט.

האָסטו א שטיקעל סאָמעט?

איך דאַרף לייגען א לאַטע.

גיב מיר די האָר-שפּילקע!

איך דאַרף מאַכען מיין פריזור.

גיב מיר די בענדלאָך און שפּילקעס!

וואָרום האָסטו נישט אויירינגלאָך, בראָסלעטען און רינגען?

אֲנִי שׁוֹנֵאת תַּכְשִׁיטִים.	איך האָב פיינט צירונג.
מִי הִיא הַזְּקֵנָה הַסּוֹרֶגֶת פְּוָמָק?	ווער איז די אלטע וואָס שטריקט א זאק?
הִיא חוֹבֶשֶׁת לְרֹאשָׁהּ פְּאָה נָכְרִית.	זי טראָגט א שייטעל (פּאַרוק).
עָלַי לְקָנוֹת כְּפָּה — מַתָּנָה לְסָבִי.	איך דארף קויפען א יארמולקע—א מתנה דעם זיידען.
מָה הֵן הַחֲבִילוֹת הָאֵלֶּה? לְבָנִים לִמְסֹר לַמַּכְבֵּסָה. וּסְמַרְטוּטִים לִמְכֹּר לַסְּמַרְטוּטָר.	וואָס זיינען דאָס פאר פעקלאך? וועש צו געבען אין וועשעריי. און שמאטעס צו פאַרקויפען דעם שמאטעס־קלייבער.

בָּאכִילָה — עסען

אֲנִי רָעֵב.	איך בין הונגעריג.
נָסוּר אֶל בֵּית־אֹכֶל.	לאָמיר אַריינגעהן אין א רעסטאָראַן.
טוֹל יָדֶיךָ לַאֲכִילָה!	וואַשט זיך צום עסען!

מֶלְצַר, עָרֹךְ אֶת הַשֻּׁלְחָן!
הַגֶּשׁ־נָא לִי כַּף וּמַזְלֵג!

וְסַכִּין לִבְצַע אֶת הַלֶּחֶם.
בְּבַקָּשָׁה, תֵּן לִי מַפִּית!

מָה רְצוֹנְךָ לֶאֱכֹל?
הֵא לְךָ לוּחַ־הַמַּאֲכָלִים!

אֲנִי רוֹצֶה לֶאֱכֹל אֲרוּחָה שְׁלֵמָה.
מַה יֵּשׁ לְךָ לְלֹגְמָה?
מָלִיחַ אָדִים.
בָּבֵד מְקֻצָּץ.
דָּג מְמֻלָּא אוֹ מְטֻגָּן.

כַּרְעֵי עֵגֶל.
אֶלְתִּית אוֹ מִינֵי יְרָקוֹת.

קעלנער, גרייט צום טיש!
דערלאננט מיר אַלעפעל און אַ גאַפּעל!

און אַ מעסער צו שניידען ברויט.
זייט אַזוי גוט און גיט מיר אַ סערוועטקע (טישטיכעל)!

וואָס ווילט איהר עסען?
אָט האָט איהר די שפייז־קאַרטע!

איך ווייל עסען אַ גאַנצען מאָלצייט.

וואָס האָט אִיהר פאַר פאַרשפּייז?
געמאַרינירטע הערינג.
געהאַקטע לעבער.
געפילטע אָדער געפּרעגעלטע פּיש.

קעלבערנע פּיסלאַך.
לאַקס אָדער אַלערליי גרינסען.

מְלוּחִית אוֹ כְּבִישִׁים.	סאלאט אדער מארינאט.
סַלְקָנִית אוֹ חָמִיד.	בארשט אדער שטשאוו.
הֶחָמִיד טָעִים.	די שטשאוו איז געשמאק.
זֶה מַאֲכָל מְזוּן.	דאס איז א נארהאפטער עסענ- ווארג.
תֵּן לִי עוֹד מָנָה אַחַת!	גיט מיר נאך א פארציע!
יְעֻרַב לְךָ!	עסט געזונטערהייט!
אֵיפֹה הַפִּלְפְּלִים וְהַמֶּלַח?	וואו איז דא די פעפער און די זאלץ?
הַשֶּׁמֶן וְהַחֹמֶץ.	די בוימאויל און די עסיג?
קַח לְךָ חַלָּה וְחֶמְאָה!	נעהמט זיך חלה און פוטער!
אֲנִי אוֹהֵב לֶחֶם שִׁפּוֹן.	איך האב האלט קארן־ברויט.
אֵינֶנִי מַרְגִּישׁ טַעַם בְּלֶחֶם חָדָשׁ וְרַךְ.	איך פיהל ניט קיין טעם אין פרישע און וויכע ברויט.
אֶתֵּן לְךָ לֶחֶם יָשָׁן.	איך וועל אייך געבען אלט־ געבאקענע ברויט.
אֵיזֶה מָרָק יֵשׁ לְךָ?	וואס פאר א זופ האט איהר?
אַטְרִיוֹת אוֹ תַּפּוּחֵי־אֲדָמָה.	לאקשען אדער קארטאפעל.

דְּיָסָה, דַּחַן אוֹ אֹרֶז.	קאַשע, הירזש אָדער רייז.
פְּתִיתִים אוֹ אֲפוּנִים.	פּאַרפּעל אָדער אַרבּעס.
פִּטְרִיוֹת אוֹ עֲגָבְנִיוֹת.	שוועמלאַך אָדער טאָמאַטען.
נְטִיפִים, שְׁקֶדִי־בָצֵק אוֹ שְׁעוּעִיוֹת.	טריפלאַך, מאַנדלען אָדער בּעבלאַך.
דְּלַעַת, לֶפֶת, גֶּזֶר אוֹ גְּרִיסִים.	קירבּעס, ריבּען, מערען אָדער גרויפּען.
עֲדָשִׁים אוֹ כְּרוּב.	לינזען אָדער קרויט.
תֵּן לִי כְּפִתּוֹת!	גיט מיר קניידלאַך!
הַמָּרָק מָלוּחַ יוֹתֵר מִדַּי.	די זופּ איז צו געזאַלצען.
זֶה תַּבְשִׁיל תָּפֵל.	דער געקעכץ איז אָהן טעם.
הַפִּנְכָּה אֵינֶנָּה נְקִיָּה לְמַדַּי.	די טעלער איז ניט ריין גענוג.
הֲיֵשׁ לְךָ בָּשָׂר טָרִי?	האָט איהר פרישע פלייש?
הַאוֹהֵב אַתָּה בָּשָׂר צָלוּי אוֹ מְבֻשָּׁל?	האָט איהר האָלט געבראָטענע אָדער געקאָכטע פלייש?
שָׁמֵן אוֹ רָזֶה.	פעטע אָדער מאָגערע.
בְּשַׂר בָּקָר, בְּשַׂר עֵגֶל אוֹ בְּשַׂר כֶּבֶשׂ.	רינד־פלייש, קאַלב־פלייש אָדער שעפּסען־פלייש.

הַאֶתֵּן לְךָ נֶתַח תַּרְנְגֹלֶת?	זאל איך אייך נעבען א שטיקעל הון?
אַוָּז או תַּרְנְגֹל־הוֹדוּ.	גאנז אדער אינדיק.
בְּשַׂר חֲזֶה, לָשׁוֹן או קְצִיצָה.	ברוסט־פלייש, צונג אדער קאטלעט.
אֵינֶנִי רוֹצֶה בִּקְצִיצָה.	איך ווילנים קיין קאטלעט.
רֵיחַ שׁוּם נוֹדֵף מִמֶּנָּה.	עס שמעקט פון דעם קנאבעל.
גַּם צָלִי אֵינֶנִי אוֹהֵב.	אויך א בראטען האב איך ניט האלט.
הַאֶפְשָׁר לְהַזְמִין אֶמְצָה?	קען מען באשטעלען א ביפשטיק?
הַגֵּשׁ לִי לִפְתָּן לַבָּשָׂר!	דערלאנגט מיר צושפייז צו די פלייש!
יֵשׁ חַרְדָּל וַחֲזֶרֶת.	עס איז דא זענעפט און כריין.
קִשּׁוּאִים חֲמוּצִים, זֵיתִים, תְּרֵד וְצָנוֹן.	זויערע אוגערקעס, אליוון, ספינאט און רעטאך.
כַּרְפַּס, בְּצָלִים יְרוֹקִים, כְּרוּבִית.	סעלערי, גרינע ציבעלעס, בלומענקרויט (בלומענקאהל)

אֲנִי רוֹצֶה בְּחַמָּה.

איך וויל לאַטיך (לעטים, סאַלאָט).

הַחַמָּה יָפָה לַבְּרִיאוּת.

לאַטיך איז גוט צום געזונט.

תֵּן לִי עוֹד פַּת לֶחֶם!

גיט מיר נאָך א שטיקעל ברויט!

מַה יֵּשׁ לְךָ לְקִנּוּחַ־סְעוּדָה?

וואָס האָט איהר פאַר נאָכ־שפּייז?

הִנְנִי לְהַגִּישׁ לְךָ לֶפֶת.

איך גיב אייך דערלאַנגען קאָמפּאָט.

הַקָּפֶה אֵינֶנּוּ מָתוֹק.

די קאָפּע איז ניט זיס.

תֵּן סְכָר לְתוֹךְ הַכּוֹס וּבְחַשׁ!

לייגט אַריין צוקער אין גלאָז און מישט אויס!

הֲיֵשׁ לָכֶם לַחְמָנִית, כִּיסָן אוֹ חֲבִיצָה?

האָט איהר מאָרט, פּאַשטעט אָדער טייגאַכץ (פּודינג)?

יֵשׁ לָנוּ הַיּוֹם כְּרוּכִית.

מיר האָבען הײַנט שטרודעל.

הֲשָׂבֵעַ אַתָּה?

זײַט איהר זאַט?

כֵּן, אֲבָל צָמֵא אָנֹכִי.

יע, אָבער איך בין דאָרשטיג.

הַאַגִּישׁ לְךָ יַיִן־שָׂרוֹף?

זאָל איך אייך דערלאַנגען בראַנפּען (שנאַפּס)?

יַיִן, שֵׁכָר אוֹ מַיִם.

וויין, ביר אָדער וואַסער.

אֵינֶנִּי אוֹהֵב מַשְׁקֶה חָרִיף אוֹ מַר.

איך האָב ניט האָלט אַ שטאַרקען אָדער ביטערען געטראַנק.

אֲנִי חָפֵץ תְּמָד.

איך פאַרלאַנג מעד.

הַבַּקְבּוּק פָּקוּק.

די פלעשעל איז פאַרקאָרקעוועט.

הַיֵּשׁ לְךָ מַחֲלֵץ?

האָט איהר אַ פּראָפּענציהער?

חִלַּצְתִּי אֶת הַפְּקָק.

איך האָב אָפּגעקאָרקעוועט.

מַה יֵּשׁ לְקַנֵּחַ אֶת הַשְּׁתִיָּה?

וואָס איז דאָ צו פאַרבייסען?

דְּבְשָׁנִים אוֹ רְקִיקִים.

לעקאַכלאַך אָדער קיכלאַך.

אֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ אוֹפִים אֶת הַמַּאֲפֶה שֶׁלָּנוּ.

מיר אַליין באַקען אונזערע געבעקס.

אָכַלְתִּי לָשֹׂבַע וְשָׁתִיתִי לְרַוָיָה.

איך האָב זיך אָנגעגעסען און אָנגעטרונקען.

צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן.

מע דאַרף בענטשען.

אַל תִּשְׁבַּח לָתֵת הָעֲנָקָה לַמְּלַצָר!

פאַרגעס ניט צו געבען טרינקגעלט דעם קעלנער!

הַגֵּשׁ מֻחְצָצָה !	דערלאנג א צאן־פּאַרקער (צאן־שטעכער) !
אַל תְּחַצֵּץ אֶת הַשְּׂנַיִם בְּפְנֵי הַבְּרִיוֹת !	פּאַרקע ניט די ציינער פאַר אַלעמען אין די אויגען !
הַאֻפְשָׁר לֶאֱכֹל אֲרוּחַת־הַבֹּקֶר ?	קען מען עסען פריהשטיק (אָנבייסען) ?
עוֹד לֹא סָעַדְתִּי אֶת לִבִּי הַיּוֹם .	איך האָב נאָך היינט ניט אָנגעבּיסען.
הֲרוֹצֶה אַתָּה בְּלֶחֶם וּגְבִינָה אוֹ סַלְתָּנִית ?	ווילט איהר ברויט מיט קעז אָדער סאַרדינקע ?
אֲנִי מְבַכֵּר עֲגוֹת, בְּעָכִים אוֹ אֲגֻזֵּי־הָמָן .	איך וויל בעסער קוכען, קיכלאַך אָדער המן־טאַשען.
הַאֻבַּשֵּׁל לְךָ בֵּיצָה שְׁלוּקָה אוֹ בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת ?	זאָל איך אייך אָפּקאָכען א האַרטע איי אָדער א ווייכע איי ?
עֲשֵׂי לִי, גְּבִרְתִּי, חֲבִיתָה !	בעל־הבית׳טע, מאַכט מיר א פּאַנקוכען !

טוב, אֲנִי הוֹלֶכֶת אֶל הַמִּטְבָּח.

גוט, איך גיע אין קיך אריין.

טְעַם מְעַט מִן הַזְּבָדָה וְהַשַּׁמֶּנֶת!

פּאַרזוכט אַביסעל די סמעטענע און די שמאַנט (זויע סמעטענע)!

אוּלַי תֹּאכַל תּוּפִינִים בְּחָלָב?

פּילייכט וועט איהר עסען ביסקוויט מיט מילך?

תְּנִי לִי חָלָב חַי!

גיט מיר רויהע מילך!

הֵא לְךָ פְּלַח אֲבַטִּיחַ!

אָט האָט איהר א שטיק וואסער-מעלאָן (קאַוואָן)!

פְּלַח קִשֻּׁא.

א שטיק אַנאַנאס.

הֲתֹאכַל לְבִיבוֹת אוֹ חֲמִיטוֹת?

וועט איהר עסען קרעפּלאַך אָדער בלינצעס?

אֲנִי אוֹהֶבֶת סְפָגְנִיוֹת בְּקוֹם.

איך האָב האָלט לאָטקעס מיט זויערמילך.

הַנַּסְיוּב יָפֶה לַקָּבָה.

פּוטערמילך איז גוט צום מאָגען.

מָתַי תֹּאכַל אֲרוּחַת־הָעֶרֶב?

ווען וועט איהר עסען מיטאָג אוּן אָוועגט־בּרויט?

אֵין לִי תֵּאָבוֹן הַיּוֹם.	איך האָב היינט קיין אַפּעטיט ניט.
לְכָבוֹד הָאוֹרְחִים אֶשְׁפּוֹת אֶת הַמִּחַם.	לכּבוד די געסט וועל איך שטעלען דעם סאַמאָוואר.
עָלַי לְהָכִין לָהֶם תִּקְרֹבֶת.	איך דאַרף פּאַר זיי צוגרייטען כּיבוד.
אַיֵּה הַשַּׁם?	וואו איז די טאַץ?
הַמִּחַם רוֹתֵחַ.	דער סאַמאָוואר זידט.
מְזֹג לְךָ כּוֹס תֵּה!	גיסט זיך אָן א גלאָז טיי!
הִנֵּה הַמְסַנֶּנֶת.	אָט איז דער זייערל.
סַנֵּן אֶת הַתֵּה מִן הַקְּמְקוּם!	זייעט איבער די טיי פון טשייניק!
קַח מְעַט מִרְקַחַת!	נעהמט אַבּיסעל איינגעמאַכץ!
שִׂים לְמוֹן בַּכּוֹס!	לייגט אַריין לעמאָן אין גלאָז!
הַתֵּה יִצְטַנֵּן.	די טיי וועט קאַלט ווערן.
הַאֻשְׁלַח לִקְנוֹת נַקְנִיקִים אוֹ בָּשָׂר מְעֻשָּׁן?	זאָל איך שיקען קויפען וואורשט אָדער גערייכערטע פּלייש?
לֹא, אֲנִי צִמְחוֹנִי.	ניין, איך בין א וועגעטאַריאַנער.

הָבֵא הֵנָּה גְּלִידָה!

אֶכֹל אֶת הַפֵּרוֹת!
הָאֱגוֹזִים, הַלּוּזִים, הַבָּטְנִים,
הַפּוֹלִים וְהַשְׁקֵדִים.

אֵין לִי מַפְצֵחַ לְפַצֵּחַ אֶת
הָאֱגוֹזִים.
צָרִיךְ לְהַאֲכִיל וּלְהַשְׁקוֹת
אֶת הַקְּטַנִּים.
אִכְלוּ, יְלָדִים, חַלָּה בִּדְבַשׁ!
בַּחֲשׁוּ אֶת הַתֶּה בַּסַּפָּל!

שְׁתוּ מִן הַקַּעֲרִית!
רְאֵה, הֵם מְלַקְּקִים אֶת
הַסַּכָּרִיּוֹת!
אֲכַבֵּד אוֹתְךָ בְּמַטְעַמִּים
שֶׁל שַׁבָּת.

בריינג אהער געפראָוענעס
(מאָראָושענע, אייזקרים)!

עסט די פרוכט!
די ניס, די וועלישע ניס, די
פיסטאַשקעס, די באָבּ און
די מאַנדלען.

איך האָבּ ניט קיין נוס־קנאַקער
מיט וואָס צו קנאַקען די ניס.
מע דארף געבּען די קליינוואַרג
עסען אין טרינקען.

עסט, קינדער, חלה מיט האָניג!
מישט אויס די טיי אין קובּאָק
(טאַסע)!

טרינקט פון ספּאָדעק (שאָל)!
זעה, זיי לעקען די קאָנפעקטען!

איך וועל דיר מכבד זיין מיט
שבת'דיגע געריכטען.

הֲטָעַמְתָּ מִיָּמֶיךָ לְפִיתָה כָּזוּ?

האָסטו אמאל אין דיין לעבען פאַרזוכט אזא צימעס?

הַחֲמִין עָלוּ יָפֶה הַיּוֹם.

דער טשאָלענט האָט זיך היינט איינגעגעבען.

הַפַּשְׁטִידָה מְמַפְטֶפֶת שָׁמֶן.

דער קוגעל קאַפּעט מיט שמאלץ

חָתַכְתָּ לִי חֲתִיכָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִדַּי.

דו האָכט מיר אָפּגעשניטען א צו גרויסען שטיק.

קָשֶׁה לִי לְעַכֵּל מַאֲכָלִים קָשִׁים.

מיר איז שוער צו פאַרדייען האַרטע עסענוואַרג.

עָלֶיךָ לִלְעֹס יָפֶה.

דו דאַרפסט גוט צוקייען.

עָלֶיךָ לֶאֱכֹל מָזוֹן מַבְרִיא.

דו דאַרפסט עסען געזונטע שפּייז.

לְמָשָׁל, תַּפּוּחִים וַאֲפַרְסְקִים.

צום ביישפּיל, עפּעל און אַפּריקאָזען.

תַּפּוּחֵי־זָהָב, מוּזִים וְחָרוּבִים.

אָראַנזשען (אַפּעלסינען), באַנאַנען און באָקסער.

אֲגָסִים, שְׁזִיפִים וְדֻבְדְּבָנִים.

בּאַרען, פּלוימען און קאַרשען.

תְּאֵנִים, תְּמָרִים וְרִמּוֹנִים.	פייגען, טייטלען און מילגרוימען (גראַנאַטען).
גַּם הַגְּרָגְרִים טוֹבִים לְמַאֲכָל.	אויך די יאַגדעס זיינען גוט צום עסען.
אֲכְמָנִיּוֹת, עֲנָבִים וְצִמּוּקִים.	שוואַרצע יאַגדעס (היידעל-בעערע), ווינטרויבען און ראָזינקעס.
עִנְבֵי־סְנֶה וְעִנְבֵי־שׁוּעָל.	אַגרעסען (שטאַכעלבעערע) און ווינפּערלאַך (יאָהאַנניס-בעערע).
דֻּמְדְּמָנִיּוֹת, תּוּת כְּנַעֲנִי וְסְנֶה מַעֲרָבִי,	בּרוסניצעס (פּריים סעלבעערע), פֿאָזמקעס (ערדבעערע) און מאַלינעס (הימבעערע).
אֶבֶל בְּנוּמִים!	עס מיט שטאַט (העפליכקייט)!
אַל תִּתְלַכְלֵךְ!	שמוץ זיך ניט איין!
אַל תִּבְלַע עֲצָמוֹת שֶׁל דָּגִים!	שלינג ניט אַרונטער די בּיינד-לאַך פון פיש!
אַל תִּהְיֶה זוֹלֵל!	זַיי ניט קיין פרעסער

CAMBRIDGE PRESS
NEW YORK